

8712 LLEI ORGÀNICA 2/1989, de 13 d'abril, processal militar. («BOE» 92, de 18-4-1989.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei orgànica.

Sapigueu: que les Corts Generals han aprovat la Llei orgànica següent i jo la sanciono.

PREÀMBUL

El projecte de Llei processal militar es caracteritza per l'accentuació de les garanties del justiciable i dels perjudicats pel delictes —sempre que, en aquest cas, no afecti la disciplina militar, principi essencial de la institució militar i un dels fonaments de l'existència de la jurisdicció militar—, i introdueix com a novetats les següents: l'assistència lletrada des del primer moment en què pugui sorgir una imputació respecte a una persona determinada, i les figures de l'acusador particular i de l'actor civil. S'estableix, encara que amb matisacions pròpies de les exigències de la jurisdicció castrense, el principi d'igualtat de parts en el procés penal.

El principi de legalitat queda, també, accentuat amb la vinculació del tribunal sentenciador a petició de les parts acusadores, llevat del cas especial en què, seguint el criteri de la Llei d'enjudiciament criminal, el tribunal només pot condemnar per delictes més greus en el supòsit que prèviament hagi advertit les parts de l'error en què han incorregut en efectuar la qualificació.

El procediment es configura com a acusatori i essencialment oral, i s'hi dona més potència a la figura del fiscal jurídicomilitar, que pot realitzar una investigació sumària abans d'instar la iniciació del procés penal.

La transcendència del judici oral queda posada en relleu pel valor que adquireix la prova que s'hi practica, i aquest període processal es pot considerar, junt amb l'acte final de la vista, l'essencial del procés ja que s'hi forma el judici sobre les qüestions objecte d'aquest; el sumari queda circumscrit als seus propis límits, i s'abandona la tendència a considerar-lo la part essencial probatòria del procediment.

El procediment ordinari ha pres les seves normes de la Llei d'enjudiciament criminal, i les ha adaptat a les peculiaritats que exigeix la jurisdicció militar, amb la qual cosa ha resultat un procediment més breu que l'anterior, suprimint l'anterior fase de prova en plenari, abreujant terminis, limitant els recursos, encara que deixant sempre la possibilitat de recurs davant un tribunal superior, mitjançant els recursos d'apel·lació i cassació i el de revisió i rebutjant el recurs de reforma encara que es regulen els de queixa i súplica.

Una abreviació del procés s'aconsegueix també amb la regulació dels actes de comunicació amb les parts i amb altres tribunals, procurant que es facin directament i s'elimini el sistema anterior de la regulació per exhort.

S'han recollit les normes que estaven disperses sobre detenció de militars, així com la figura del jutge de vigilància, que l'han d'exercir els jutges togats que es determinin oportunament.

En les diligències prèvies se n'ha accentuat el caràcter judicial i es poden adoptar mesures amb vista a l'assegurament de les persones.

S'ha regulat l'avantjudici per procedir contra jutges togats, president i vocals de tribunals militars per causa de responsabilitat criminal, i es permet que el puguin promoure els comandaments superiors militars a què es

refereix l'article 111 de la Llei orgànica de la competència i organització de la jurisdicció militar.

Com a procediment especial, es regulen les diligències preparatòries per conèixer dels delictes de deserció i de determinats delictes de trencament del deure de presència i els de frau comesos en ocasió d'aquells, en què se n'accentua la rapidesa, sense minva de les garanties de defensa de l'imputat i en què no es dicta ordre de processament i es pot acordar la presó preventiva en casos especialíssims. El sumari resulta brevíssim i les proves han de practicar totes en l'acte de la vista. Amb aquest procediment, en el termini de dos mesos des que l'imputat estigui a disposició judicial pot recaure sentència.

S'estableix així mateix el procediment sumaríssim només per a temps de guerra i per a delictes militars flagrants per als quals es pugui imposar com a alternativa la pena de mort i els comuns quan ho declari el Govern.

S'hi introdueix un procediment senzill i breu per conèixer de les faltes comunes quan el seu coneixement s'atribueixi a la jurisdicció militar.

I es declara com a supletòria, en el que no regula aquesta Llei i no s'hi oposi, la Llei d'enjudiciament criminal.

Finalment, al llibre IV es regulen els procediments no penals de què coneix la jurisdicció militar, entre els quals destaca el contenciós disciplinari militar. En la configuració i articulació d'aquest procediment s'ha seguit la pauta del contenciós administratiu de la Llei de 27 de desembre de 1956, però introduint les peculiaritats pròpies de l'àmbit objectiu a què es contreu el recurs contenciós disciplinari —la matèria disciplinària en les Forces Armades—, i establint, com a òrgans judicials competents per a l'enjudiciament d'aquest recurs, el Tribunal Militar Central i la Sala Militar del Tribunal Suprem. Precisament pel fet que aquests òrgans judicials militars tinguin competència en aquesta matèria, s'ha instituit un únic recurs contra les decisions adoptades en primera instància, recurs que no és el d'apel·lació, com en la Llei de 1956, sinó el de cassació, seguint d'aquesta manera el camí iniciat per l'article 58 de la Llei orgànica del poder judicial.

LLIBRE PRIMER

Disposicions generals

TÍTOL PRELIMINAR

Del procés penal militar

Article 1.

Només es poden imposar penes en la jurisdicció militar en virtut d'una sentència dictada per un jutge o un tribunal competent i d'acord amb el procediment que estableixin la llei i els acords, convenis o tractats internacionals en què Espanya sigui part.

Els òrgans competents de la jurisdicció militar han de vigilar el compliment de les penes que s'extingeixin en establiments penitenciaris militars.

Article 2.

Totes les autoritats i funcionaris que intervinguin en el procés penal militar han de vetllar per l'efectivitat de les garanties que reconegui l'ordenament jurídic als responsables i a tots els que siguin part en el procediment.

Article 3.

No es pot procedir penalment contra cap persona per fets pels quals ja hagi estat jutjada en un procés penal

anterior, en el qual hagi recaigut sentència ferma o interlocutòria, també ferma, de sobreseïment definitiu o lliure.

Article 4.

Les actuacions s'han d'escriure en el paper del segell d'ofici que a aquest efecte es faciliti als jutjats togats i tribunals militars, o, si no, en paper comú, amb el segell d'aquests. Les parts han d'utilitzar el paper que determini la legislació comuna.

Article 5.

Tots els dies, fins i tot els festius, són hàbils per a les actuacions del sumari. Durant el període del judici oral, són inhàbils els dies festius i aquells en què vaquin els jutjats togats i tribunals militars de conformitat amb la llei, llevat que l'òrgan judicial competent els habiliti motivadament en cada cas.

Article 6.

El militar en servei actiu en què concorri la condició de lletrat o procurador dels tribunals en exercici no pot actuar com a tal davant la jurisdicció militar, sense perjudici del que estableix l'article 104 de la Llei orgànica de la competència i organització de la jurisdicció militar. En els altres casos, cal atènyer-se al que disposin les lleis sobre incompatibilitats.

TÍTOL I

Dels conflictes de jurisdicció i de les qüestions de competència

CAPÍTOL I

Dels conflictes de jurisdicció

Article 7.

Els conflictes de jurisdicció entre els òrgans judicials militars i l'Administració, o entre aquells i els jutges i tribunals de la jurisdicció ordinària, els resolen els òrgans i mitjançant el procediment a què es refereixen la Llei orgànica de la competència i organització de la jurisdicció militar i la Llei orgànica de conflictes jurisdiccional.

Article 8.

La jurisdicció militar en matèria penal sempre és preferent a l'ordre contenciós disciplinari.

CAPÍTOL II

De les regles per les quals es determina la competència en l'àmbit de la jurisdicció militar en matèria penal

Article 9.

La jurisdicció penal militar és improrrogable.

Article 10.

Els tribunals i jutjats togats militars coneixen dels assumptes que respectivament els atribueix la Llei orgànica de la competència i organització de la jurisdicció militar.

La competència atribuïda als tribunals militars territorials i jutges togats militars territorials es distribueix entre ells segons l'ordre de preferència que s'estableix en les regles següents:

Primera.—És competent per conèixer i decidir els procediments instruits per delictes o falta penal l'òrgan judicial militar en la demarcació o territori del qual s'hagin comès.

Segona.—L'òrgan judicial militar que sigui competent per conèixer del delictes principal també ho és per conèixer dels connexos, per a totes les seves incidències, per portar a efecte les providències de tramitació i per a l'execució de les sentències. En cas de sobreseïment del procediment en relació amb el delictes principal, deixa de conèixer dels delictes connexos que no siguin de la seva competència.

Tercera.—La competència per conèixer els delictes col·lectius comesos en diferents llocs pertanyents a diferents demarcacions o territoris correspon a l'òrgan judicial militar del lloc on s'hagi exercit l'actuació principal, o, si no, al cridat a jutjar el més caracteritzat dels imputats.

Quarta.—La competència per conèixer dels delictes continuats quan els fets s'hagin produït en llocs corresponents a diferents territoris o demarcacions la determina el lloc en què s'hagin comès el màxim nombre de fets o, si aquest és igual, aquell en què s'hagi exercit l'actuació principal.

Cinquena.—La competència per conèixer dels delictes o faltes penals comesos a bord d'un vaixell militar o una aeronau militar correspon a l'òrgan judicial militar de la demarcació o territori a què pertanyi l'exèrcit o unitat orgànica de què depengui el vaixell o aeronau.

Si els vaixells o aeronaus militars canvien d'unitat orgànica o aquesta desapareix o canvia de lloc, els procediments en tràmit els continua l'òrgan judicial militar del lloc en què radiquin les unitats o, si no, on siguin destinats els inculpats.

Si el delictes es comet a bord d'un vaixell o una aeronau militar a l'estranger, és competent per al seu coneixement l'òrgan judicial militar amb seu a Madrid.

Sisena.—No obstant el que disposa la regla primera, quan una unitat es desplaça temporalment per a la realització d'exercicis militars dins del terra nacional, la competència per conèixer dels delictes comesos entre el personal de la unitat esmentada correspon a l'òrgan judicial militar de la demarcació o territori on aquesta unitat tingui el seu aquarterament permanent, sense perjudici que el jutge tocat del territori on van ocórrer els fets iniciï el procediment corresponent, que ha de remetre al jutjat tocat competent quan la unitat torni al seu aquarterament.

Article 11.

Quan no consti el lloc en què s'ha comès el delictes o la falta penal, són competents si s'escau per a coneixement del procediment:

1r El que ho sigui del territori o demarcació en què s'hagin descobert les proves materials de la seva execució.

2n El del territori o demarcació en què l'imputat tingui la seva destinació, o el seu domicili si no és militar, o, si no, on es presenti o es trobi.

3r Qualsevol altre que tingui notícia de la comissió del delictes o falta penal.

Si se suscita una qüestió de competència entre aquests jutges o tribunals, es decideix donant la preferència segons l'ordre en què estan expressades en els números que precedeixen.

Tan aviat com consti el lloc en què s'ha comès el delictes o falta penal, les actuacions s'han de remetre al jutge tocat o Tribunal Militar Territorial que correspongui a aquesta demarcació o territori, i s'ha de posar a la seva disposició els inculpats i efectes ocupats.

CAPÍTOL III

De les qüestions de competència entre els jutges togats i tribunals militars*Article 12.*

Les qüestions de competència, tant positives com negatives, que se suscitin entre jutjats i tribunals militars es poden promoure d'ofici, a instància de part o del fiscal jurídicomilitar.

El fiscal jurídicomilitar les pot promoure en qualsevol estat del procediment mentre el procés no hagi conclòs per sentència ferma, llevat que el conflicte es refereixi a l'execució de la decisió; l'acusador particular, abans de formular la primera petició després de personar-se en les actuacions, llevat que el motiu determinant de la competència aparegui amb posterioritat; l'inculpat, l'actor o el responsable civil, dins els tres dies següents al que se li comuniquin les actuacions per a qualificació.

Article 13.

Els tribunals i jutges togats militars han d'examinar d'ofici la seva pròpia competència.

La declaració d'incompetència per conèixer d'un assumpte penal s'acorda mitjançant una interlocutòria, amb l'audiència prèvia del fiscal jurídicomilitar. Aquesta interlocutòria és apel·lable, si es tracta de jutges togats, davant el tribunal del qual depenguin.

Article 14.

Poden promoure i sostenir qüestió de competència en qualsevol estat del procediment:

1r Els jutges togats militars territorials entre si, amb els jutges togats militars centrals i amb els tribunals militars territorials al territori del qual no pertanyin, en els procediments per delictes i en els procediments per falta penal.

2n Els jutges togats centrals amb els tribunals militars territorials i amb els jutges togats militars territorials, en els procediments per delictes i en els procediments per falta penal.

3r Els tribunals militars territorials entre si i amb els jutges togats militars centrals i amb els territorials que no pertanyin al seu territori.

Article 15.

Són superiors jeràrquics per resoldre les qüestions de competència, en la forma que determinen els articles següents:

1r Els tribunals militars territorials respecte als jutges togats militars del seu territori.

2n La Sala de Justícia del Tribunal Militar Central en tots els altres casos.

Article 16.

Sempre que es plantegi una qüestió de competència s'ha de suspendre la tramitació del procediment. Si el procediment és en sumari s'han de continuar les actuacions únicament per a la pràctica de les diligències urgents o indispensables per a la comprovació del delictes, que, si es demoren, dificultarien la prova, o per a la identificació de les persones o l'assegurament dels inculpats i de les coses.

Article 17.

El fiscal jurídicomilitar i les parts han de promoure les competències per inhibitòria o per declinatòria. L'ús d'un d'aquests mitjans exclou l'altre.

La inhibitòria s'ha de proposar davant el jutge o tribunal que es reputi competent.

La declinatòria, davant el jutge o tribunal que es reputi incompetent.

Article 18.

El jutge o tribunal davant el qual es proposi la inhibitòria o la declinatòria, amb l'informe previ del fiscal jurídicomilitar, si no és el proponent, ha de resoldre el que sigui procedent en el termini del segon dia, i s'ha de substanciar la qüestió de competència d'acord amb els articles següents.

La interlocutòria resolutòria de la inhibitòria o de la declinatòria si es tracta de jutges togats és apel·lable en els dos efectes davant el tribunal del qual depenguin.

Article 19.

Les qüestions de competència s'han de promoure en un escrit motivat.

Article 20.

La substanciació de les qüestions de competència positives s'ha d'ajustar a les disposicions següents:

1r El jutge o tribunal que es consideri competent amb l'informe previ del fiscal jurídicomilitar ha de requerir d'inhibició el jutge o tribunal que estigui coneixent de l'assumpte, per mitjà d'ofici amb el qual s'ha de remetre un testimoni comprensiu de la interlocutòria dictada i de l'informe del fiscal.

2n El requerit ha d'acusar recepció immediatament, i resoldre amb l'informe previ del fiscal jurídicomilitar, en el termini de cinc dies, si s'inhibeix del coneixement o manté la competència.

3n Si acorda la inhibició, ha de remetre les actuacions al requeridor i les peces de convicció, i posar a la seva disposició els inculpats.

4t Si acorda sostenir la seva competència, ha de contestar exposant les raons en què la fonamenta.

5è El requeridor, si no s'accedeix a la seva petició, ha de resoldre dins el termini de cinc dies, si s'aparta de la competència o hi insisteix. En el primer cas ha de comunicar el seu desistiment al requerit i en el segon ha d'elevat les actuacions al tribunal al qual correspongui decidir la qüestió, i ho ha de comunicar al requerit perquè al seu torn elevi les actuacions tramitades per ell.

Article 21.

En les qüestions de competència negativa s'han d'observar les normes següents:

1a El jutge o tribunal que es consideri incompetent s'ha d'inhibir i remetre les actuacions originals a qui estimi competent, el qual en el termini de cinc dies ha de decidir si accepta o no el seu coneixement. En les dues resolucions és preceptiu l'informe del fiscal jurídicomilitar.

2a En cas que accepti la competència, ho ha de comunicar al remitent perquè immediatament posi a la seva disposició els inculpats i les peces de convicció.

3a Si rebutja el coneixement, ha de tornar les actuacions al remitent, que ha de resoldre en el termini de cinc dies, si desisteix de la inhibició plantejada o la sosté. En aquest últim supòsit ha d'elevat les actuacions al tribunal al qual correspongui decidir la qüestió, i ho ha de comunicar a l'altre jutge o tribunal perquè elevi les actuacions que radiquin en la seva jurisdicció.

Article 22.

Les actuacions practicades pels jutges o tribunals declarats incompetents són vàlides sense necessitat de

procedir a la seva ratificació, llevat del que disposa l'article 238 de la Llei orgànica del poder judicial.

Article 23.

Quan el Tribunal Militar Central estimi que li correspon conèixer de fets pels quals estigui actuant un tribunal militar territorial o jutge togat o diversos d'aquests, els pot ordenar, havent escoltat prèviament el fiscal jurídicomilitar i les parts i sense promoure qüestió de competència, que s'abstinguin de continuar la tramitació i que li remetin sense dilació les actuacions i els objectes recollits, per resoldre definitivament, mitjançant una interlocutòria, el que sigui procedent, sense recurs ulterior.

En el cas del paràgraf anterior, el Tribunal Militar Central pot acordar que, abans de remetre-li les actuacions, es practiquin les diligències que siguin urgents i necessàries.

El tribunal o jutge togat que rebí l'ordre pot exposar en la diligència de remissió de les actuacions originals les raons que tingui per conèixer dels fets.

Article 24.

Un tribunal militar territorial o jutge togat militar territorial, sense promoure una qüestió de competència i havent escoltat prèviament el fiscal jurídicomilitar, pot exposar al Tribunal Militar Central les raons que tingui per creure que li correspon conèixer de l'assumpte en què aquest estigui actuant. El Tribunal Militar Central, en rebre l'exposició, n'ha d'acusar recepció i, davant les actuacions i les raons exposades i havent escoltat prèviament el fiscal jurídicomilitar i les parts, ha de resoldre mitjançant una interlocutòria, en el termini de deu dies, sense recurs ulterior.

La resolució recaiguda s'ha de comunicar a l'òrgan judicial que hagi proposat la qüestió de competència, adjuntant-hi testimoni de la interlocutòria recaiguda, sense que sobre aquesta qüestió pugui insistir de nou el dit òrgan judicial.

TÍTOL II

Del govern intern dels tribunals i jutjats togats militars

CAPÍTOL I

De la Sala de Govern del Tribunal Militar Central

Article 25.

A la Sala de Govern del Tribunal Militar Central, amb la composició que assenyala l'article 42 de la Llei orgànica de la competència i organització de la jurisdicció militar i les funcions que disposa l'article 35 d'aquesta, li correspon:

1r Establir anualment els torns per suplir els vocals togats del Tribunal entre auditors presidents dels tribunals territorials.

2n Sol·licitar l'anunci i provisió de les vacants que es produeixen en els òrgans judicials militars.

3r Exercir la potestat disciplinària judicial i resoldre els recursos interposats contra sancions disciplinàries judicials, en els casos en què li correspongui.

4t Proposar el nomenament dels auditors presidents i vocals togats dels tribunals militars territorials i dels mateixos vocals togats del Tribunal Central, així com el dels jutges togats.

5è Informar del cessament o suspensió dels auditors presidents i vocals togats dels tribunals militars territori-

als i la dels mateixos vocals togats del Tribunal Central, així com del dels jutges togats.

6è Elaborar els informes que se sol·licitin al Tribunal, així com la Memòria al final de cada any, sobre la situació de l'administració de justícia militar, en què s'ha d'indicar el nombre d'assumptes iniciats i acabats i dels pendents, i les mesures que consideri necessàries per corregir les deficiències observades.

7è Rebre el jurament o promesa a l'auditor president, vocals togats i membres de la Fiscalia Jurídicomilitar i secretaris d'aquest Tribunal i donar-los possessió dels seus càrrecs.

8è Les altres funcions que les lleis atribueixin als òrgans del govern intern dels tribunals, que no corresponguin expressament a l'auditor president.

Article 26.

La Sala de Govern del Tribunal Militar Central s'ha de reunir, almenys dues vegades al mes, convocada pel seu auditor president, amb indicació dels assumptes a tractar.

També s'ha de reunir totes les vegades que sigui necessari per tractar assumptes urgents i a sol·licitud d'un terç dels seus membres, sempre amb indicació de l'objecte que la motiva.

La seva constitució vàlida requereix la presència, almenys, de la majoria dels seus membres, els quals han de ser citats personalment amb prou antelació i, com a mínim, vint-i-quatre hores abans de la reunió, llevat de cas d'urgència, en què pot ser immediata.

Article 27.

Llevat dels casos en què la urgència no ho permeti o la facilitat o senzillesa del cas no ho requereixi, l'auditor president, amb prou antelació a la celebració de la sessió, ha de nomenar un ponent, el qual ha d'estudiar l'assumpte, informar la Sala i formular una proposta d'acord o resolució. Els acords i les resolucions s'han d'adoptar amb el dictamen previ del fiscal jurídicomilitar en els assumptes en què hagi d'intervenir o en què per la seva índole s'estimi convenient.

Article 28.

El ponent ha de ser present en la deliberació i intervenir totes les vegades que ho estimi procedent o es requereixi el seu informe, i ha de prendre part en la votació de la resolució en primer lloc; segueixen en aquesta, per ordre invers d'antiguitat, els altres vocals togats que formen la Sala, acabant per l'auditor president, i l'acord s'ha d'adoptar per majoria. No poden ser presents en la deliberació ni prendre part en la votació de la resolució els que tinguin un interès directe o indirecte en l'assumpte o aquells en què concorri alguna de les causes legals d'absència de l'article 53 d'aquesta Llei. La votació és secreta, si ho sol·licita qualsevol dels seus membres.

L'auditor president o vocal togat que dissenteixi de la majoria pot demanar que el seu vot consti en acta i, així mateix, pot formular un vot particular, escrit i fonamentat, que s'ha d'inserir en l'acta, sempre que el presenti dins l'endemà hàbil al de l'acord.

L'auditor president de la Sala de Govern té vot de qualitat per dirimir els empats.

Article 29.

Constituïda la Sala i iniciada la sessió, el secretari d'aquesta, que és el secretari relator del Tribunal, o qui el substitueixi, ha de donar compte, d'acord amb l'ordre del dia, de l'assumpte que s'hi ha de tractar, i ha de romandre present en la seva deliberació i votació, sense interve-

nir-hi, excepte per emetre un informe quan el president li ho sol·liciti.

El secretari ha de redactar, per a constància de tots els acords, una acta de cada sessió, que s'ha de sotmetre a aprovació en la sessió següent. En l'acta han de figurar els noms de tots els assistents a la reunió.

Correspon al secretari de la Sala custodiar el llibre d'actes, en el qual ha d'inserir literalment amb la seva firma i el vistiplau de l'auditor president totes les actes una vegada aprovades, així com deduir i lliurar els certificats o testimonis que siguin procedents.

Article 30.

Els acords de la Sala de Govern del Tribunal Militar Central tenen executorietat, i són susceptibles de recurs, en alçada, davant el Consell General del Poder Judicial, llevat del que disposa en contra la Llei orgànica de la competència i organització de la jurisdicció militar, i, com a supletòries, els són aplicables les normes de la Llei de procediment administratiu.

Article 31.

Les normes que regulen el funcionament del Consell General del Poder Judicial són supletòries d'aquest capítol, quan siguin aplicables a la jurisdicció militar.

CAPÍTOL II

Dels auditors presidents dels tribunals militars

Article 32.

A l'auditor president del Tribunal Militar Central, en la qualitat de president de la Sala de Govern, li corresponen les funcions següents:

1a Assumir la representació del poder judicial en l'àmbit del dit Tribunal, dels tribunals militars territorials i dels jutjats togats militars, sempre que no hi concorri el president del Consell General del Poder Judicial.

2a Convocar, presidir i dirigir les deliberacions de la Sala de Govern.

3a Fixar l'ordre del dia de les sessions, en què s'han d'incloure els assumptes que proposin, almenys, dos dels seus components.

4a Sotmetre a la Sala de Govern totes les propostes que consideri de la seva competència.

5a Autoritzar amb la seva signatura els acords de la Sala i vetllar pel seu compliment.

6a Escoltar les queixes que li formulin els interessats en procediments militars, i adoptar les prevencions necessàries.

Article 33.

Als auditors presidents dels tribunals militars territorials els corresponen les funcions següents:

1a Dirigir i inspeccionar els serveis i assumptes del Tribunal.

2a Adoptar les mesures convenients per a la millor administració de la justícia.

3a Convocar, presidir i dirigir les sessions del Tribunal i vetllar pel compliment de les resolucions adoptades.

4a Establir anualment, amb criteris objectius, els torns per a la composició i el funcionament del mateix Tribunal.

5a Elaborar els informes que se sol·licitin i facilitar les dades judicials del seu territori per a la confecció de la memòria anual.

6a Suggestir a la Sala de Govern del Tribunal Militar Central les reformes que contribueixin a una millor admi-

nistració de la justícia militar i donar compte a la Sala expressada de les anomalies i faltes de personal i material que observin.

7a Exercir les facultats de govern del Tribunal i de les seves seccions que no corresponguin a la Sala de Govern del Tribunal Militar Central.

8a Establir, amb caràcter objectiu, el torn de repartiment d'assumptes entre seccions que tinguin la mateixa seu.

9a Resoldre la proposta a què es refereix el paràgraf 1r de l'article 35.

10 Les altres funcions que els assenyalin disposicions legals o reglamentàries.

Les mateixes funcions corresponen als auditors presidents de secció que tingui una seu diferent del Tribunal.

CAPÍTOL III

Dels jutges togats militars degans

Article 34.

En les poblacions que siguin seu de més d'un jutjat togat militar del mateix àmbit territorial, el de més gran ocupació o antiguitat en aquest exerceix les funcions de degà.

Article 35.

Correspon al jutge togat militar degà el repartiment d'assumptes, segons l'ordre d'entrada. No obstant això, pot proposar al president del tribunal o secció a què pertanyi la dispensa durant un temps prudencial del torn de repartiment al jutjat que estigui instruint algun procediment de complexitat, o tramitant assumptes que es traduïxin en una càrrega de treball especial.

Així mateix, li correspon vetllar per la bona utilització dels locals judicials i dels mitjans materials per a la millor prestació del servei, aplicant-hi les mesures urgents que siguin procedents per evitar que es trenqui algun dret o es produeixin perjudicis greus o irreparables, i exercir les altres funcions que se li atribueixi legalment o reglamentàriament.

TÍTOL III

Del règim dels jutjats i tribunals

CAPÍTOL I

Del període ordinari per a les actuacions judicials

Article 36.

El període ordinari d'activitat dels tribunals militars s'inicia el dia primer de setembre, o l'endemà si aquest és inhàbil, i acaba el 31 de juliol següent.

Article 37.

Els tribunals militars fan vacances anualment durant el mes d'agost. En aquest període, l'auditor president de cada tribunal ha de designar el personal de tot ordre que hagi de quedar a la seu d'aquest per atendre els assumptes de despatx urgent.

Article 38.

Si en el període de vacances de tribunals entra algun assumpte que no admet demora en la seva tramitació per la seva gravetat o transcendència i no el pot despatxar el personal de servei, s'ha de donar avís a l'auditor

president, el qual ha d'acordar el que sigui necessari, i, si cal, pot reunir la Sala que correspongui per atendre'n el despatx.

Article 39.

Els jutjats togats exerceixen la seva activitat durant tot l'any. A aquest efecte, durant els mesos de juliol i agost l'auditor president del Tribunal Militar del qual depenguin ha d'establir un torn de substitucions entre jutges togats i un altre torn entre secretaris relators de la mateixa plaça. En les places en què només hi hagi un jutjat togat, aquests torns els ha d'establir entre jutges i secretaris relators del seu mateix territori.

CAPÍTOL II

De l'audiència pública

Article 40.

Els jutjats togats i tribunals militars celebren audiència pública els dies hàbils.

Article 41.

Els militars hi han d'assistir d'uniforme reglamentari, i amb el seu distintiu de justícia militar els membres del cos jurídic.

Davant la Sala Militar, els membres de la Fiscalia Togada han d'usar la toga.

Article 42.

Correspon a l'auditor president del tribunal o al jutge togat mantenir l'ordre a la Sala, i a aquest efecte acordar el que sigui procedent per sancionar els infractors en la forma que preveu la Llei orgànica de la competència i organització de la jurisdicció militar, o ordenar la detenció a l'acte i la posada a disposició del jutge competent dels que durant l'audiència observin una conducta que pugui constituir delictes.

Article 43.

La responsabilitat disciplinària dels que intervinguin en el procediment i la potestat correctora sobre els que intervinguin o assisteixin als actes judicials és exigida i exercida, respectivament, de conformitat amb les disposicions que preveu la Llei orgànica de la competència i organització de la jurisdicció militar.

Article 44.

Els jutges togats i auditors presidents dels tribunals militars han d'assenyalar les hores d'audiència pública que siguin necessàries per a l'administració ràpida de justícia, i les poden ampliar el que sigui necessari per concurrència de causes atendibles en un cas determinat.

CAPÍTOL III

Del vocal ponent

Article 45.

En cada procediment que es tramiti davant un tribunal militar hi ha d'haver un vocal ponent, designat segons el torn que estableixi el tribunal al principi de l'any judicial, entre els vocals togats i l'auditor president, sobre la base de criteris objectius. La designació s'ha de fer en la primera resolució que es dicti en el procés i s'ha de notificar a les parts el nom del vocal ponent i, si s'escau, de qui

d'acord amb el torn ja establert el substitueixi, amb expressió de les causes que motivin la substitució.

Article 46.

Correspon al vocal ponent:

1r El despatx ordinari i la cura de la seva tramitació.

2n Informar sobre la pertinència de la proposició de prova presentada per les parts, així com sobre els interrogatoris i plects de posicions.

3r Presidir la pràctica de les proves declarades pertinents sempre que no s'hagin de practicar davant el tribunal.

4t Informar dels recursos interposats contra les decisions de la Sala o secció.

5è Proposar les actuacions decisòries d'incidentes, les sentències i les altres resolucions que s'hagin de sotmetre a discussió de la Sala o secció i redactar-les definitivament, si està d'acord amb el que s'ha acordat.

6è Donar lectura a les sentències en audiència pública.

Article 47.

Quan el ponent no es conforma amb el vot de la majoria, ha de declinar la redacció de la resolució, i ha de formular motivadament el seu vot particular. En aquest cas, l'auditor president n'ha d'encomanar la redacció a un altre vocal togat i disposar la rectificació necessària en el torn de ponències per establir la igualtat en aquest.

CAPÍTOL IV

Dels secretaris relators de jutjats togats i tribunals militars

Article 48.

Correspon als secretaris relators dels jutjats togats i dels tribunals militars l'exercici de la fe pública judicial, l'assistència als jutges i tribunals, i les altres funcions processals, de conformitat amb el que estableixen aquesta Llei i la Llei orgànica de la competència i organització de la jurisdicció militar.

Article 49.

Així mateix, correspon als secretaris relators de jutjats togats i tribunals militars:

1r Deixar constància mitjançant acta, diligència o nota de la realització d'un acte processal o d'un fet amb transcendència processal.

2n Practicar les notificacions i altres actes de comunicació i de cooperació judicial en la forma que determinin les lleis.

3r Expedir còpies certificades o testimonis de les actuacions judicials no secretes ni reservades a les parts interessades, amb subjecció al que estableixen les lleis.

4t Habilitar un o més auxiliars perquè, sota la responsabilitat dels autoritzats i mentre subsisteixi l'habilitació, autoritzin les actes relatives a actes realitzats en presència judicial, i practiquin diligències de constància i comunicació.

Article 50.

La representació en judici es pot atorgar a un procurador o lletrat i, en els dos casos, es pot conferir en tots els procediments mitjançant compareixença davant el secretari relator del jutjat togat o tribunal militar que hagi de conèixer l'assumpte.

CAPÍTOL V

De l'abstenció i recusació

Article 51.

Els jutges togats, els auditors presidents i vocals dels tribunals militars i els secretaris d'aquests jutjats i tribunals s'han d'abstenir d'actuar en els procediments judicials quan concorri alguna de les causes assenyalades a l'article 53, i, si no, poden ser recusats.

Article 52.

Únicament poden recusar en els procediments penals militars el fiscal i els que siguin part en el procediment.

Article 53.

Són causes d'abstenció i, si s'escau, de recusació:

1a El vincle matrimonial o relació estable de convivència afectiva i el parentiu per consanguinitat o afinitat dins el quart grau amb el fiscal jurídicomilitar, l'acusador particular, l'actor civil, l'inculpat, imputat o processat i el responsable civil.

2a El vincle matrimonial o relació estable de convivència afectiva i el parentiu per consanguinitat o afinitat dins el segon grau amb el lletrat o procurador de qualsevol de les parts que intervinguin en el procediment.

3a Estar o haver estat denunciat o acusat per alguna de les parts com a responsable d'algun delictes o falta.

4a Ser o haver estat defensor judicial o integrant dels organismes tutelars de qualsevol de les parts o haver estat sota la cura o tutela d'alguna d'aquestes.

5a Haver estat defensor o representant d'alguna de les parts, emès dictamen en el procediment o en un altre d'anàleg com a lletrat, o haver intervingut en el procediment com a fiscal, perit o testimoni.

6a Ser o haver estat denunciat o acusat de qualsevol de les parts. No es considera comprès en aquest número el membre de les Forces Armades que s'hagi limitat a tramitar l'informe o denúncia origen del procediment.

7a Tenir un plet pendent amb alguna de les parts.

8a. Tenir amistat íntima o enemistat manifesta amb el fiscal jurídicomilitar i les parts expressades en la causa 1a d'aquest article.

9a Tenir interès directe o indirecte en el procediment.

10 Tenir a les ordres directes qualsevol dels inculpats o perjudicats o estar sota la seva dependència immediata i directa, en el moment de cometre el delictes, o en el de la celebració de la vista.

11 Haver intervingut en un altre concepte, en el mateix procediment.

Article 54.

L'abstenció s'ha de formalitzar mitjançant un escrit motivat, datat i signat, que s'ha de remetre al tribunal a la demarcació del qual pertanyi el jutge togat o del qual es formi part. Si s'absté un secretari relator, s'ha de remetre al jutjat o tribunal del qual formi part.

Si el tribunal o jutge togat estima no justificada l'abstenció, ha d'ordenar a qui l'hagi al·legat que continuï en el coneixement de l'assumpte, sense perjudici del dret de les parts a fer valer la recusació.

La resolució no és pot recórrer.

Article 55.

Transcorreguts cinc dies des que l'interessat va remetre el seu escrit d'abstenció sense rebre l'ordre que continuï en el coneixement del procediment o quan el tribunal, mitjançant una interlocutòria, confirmi l'abstenció,

s'ha d'apartar definitivament del seu coneixement, i s'ha de nomenar qui el substitueixi o, si es tracta d'un jutge togat, se l'ha de requerir perquè remeti les actuacions a qui l'ha de substituir. Aquest acord s'ha de notificar a les parts.

Article 56.

Si no s'ha produït l'abstenció, la recusació la poden proposar únicament els que estiguin autoritzats per la llei, a l'inici del procediment o tan aviat com es tingui coneixement de la causa concurrent sigui quin sigui l'estat de la seva tramitació i sempre abans de les quaranta-vuit hores del començament de la vista per a judici oral, llevat que sobrevingui amb posterioritat.

Article 57.

Les abstencions i els incidents de recusació els ha de resoldre l'òrgan judicial militar que assenyalava la llei orgànica de la competència i organització de la jurisdicció militar, pel procediment que estableix aquest capítol.

L'abstenció o recusació dels secretaris relators l'ha de resoldre l'òrgan judicial militar a què pertanyi.

Article 58.

La recusació s'ha de proposar per escrit, en què s'ha d'exposar la causa en què es basi i els fets en què es fonamenti, així com els punts de fet sobre els quals hagi de versar la prova i els mitjans probatoris de què intenti valer-se.

L'escrit, si el fiscal jurídicomilitar no n'és el proponent, l'ha de signar un lletrat.

Article 59.

Formulada la recusació, l'auditor president o jutge togat ha de manar formar peça separada per substanciar l'incident, sense suspendre el curs del procés, que continua la tramitació fins que sigui procedent l'obertura del judici oral; en aquest estat se suspèn mentre no es decideixi l'incident plantejat.

Si la recusació es planteja respecte d'un vocal militar, el tribunal ha de resoldre, si és procedent, substituïnt aquest vocal recusat pel seu suplent i si el recusat és un vocal togat, per un altre del mateix tribunal.

Article 60.

Formulada la recusació, el recusat s'ha d'abstenir d'intervenir, en el procés i en l'incident, durant la substanciació d'aquest, i ha de passar el procediment a qui l'hagi de substituir i remetre l'escrit i els documents de la recusació a qui hagi d'instruir l'incident.

Article 61.

No obstant el que disposa l'article anterior, si el jutge togat o el secretari relator s'excusen perquè es dona alguna causa d'abstenció o són recusats, han de continuar practicant, sota la seva responsabilitat, les diligències de caràcter urgent fins que se'ls reemplaci.

Article 62.

Instrueixen els incidents de recusació:

- El jutge togat, si es tracta del secretari relator del jutjat.
- El jutge que hagi de substituir el recusat, si es tracta del jutge togat.
- El vocal togat del tribunal que es designi per torn, en els altres casos.

Article 63.

L'instructor de l'incident ha de lliurar una còpia de l'escrit i dels documents al recusat, i l'ha de requerir perquè immediatament al·legui el que sigui pertinent, i si no és possible, l'instructor li ha de donar el termini que estimi convenient.

Si el recusat accepta com a certa la causa de la recusació, l'incident es resol sense més tràmits.

Si la rebutja, s'ordena la pràctica en un termini de deu dies de la prova proposada declarada pertinent i seguidament es passen les actuacions al tribunal al qual pertanyi el recusat, que resol mitjançant una interlocutòria, havent escoltat prèviament el fiscal jurídicomilitar.

Contra les actuacions en què s'admeti la prova proposada en els incidents de recusació no es pot interposar cap recurs.

Article 64.

Si es desestima la recusació, es torna el coneixement del procediment al recusat.

Se s'estima la recusació, s'aparta definitivament el recusat del coneixement del procediment, i continua coneixent d'aquest el substituït que s'hagi designat.

Si s'estima en el recurs responsabilitat disciplinària o d'un altre ordre, s'han d'adoptar les mesures pertinents.

Article 65.

Contra la interlocutòria resolutòria de la recusació no es pot interposar cap recurs, sense perjudici de poder fer valer la possible nul·litat de l'incident de recusació, quan es recorri contra la resolució que decideixi el procediment.

Article 66.

No obstant el que disposen els articles anteriors, quan la recusació sigui manifestament infundada, l'instructor de l'incident pot proposar al tribunal que, sense més tràmit, es rebutgi per complet, i proposar o adoptar les mesures pertinents per corregir la infracció comesa.

Article 67.

Els membres de la Fiscalia Jurídicomilitar no poden ser recusats, però s'han d'abstenir d'intervenir en els actes processals quan hi concorrin alguna de les causes legals d'abstenció respecte dels acusats o responsables del delictes.

Si el representant de la Fiscalia Jurídicomilitar no s'absté d'intervenir malgrat que compregui alguna de les causes legals d'abstenció o s'absté sense que hi concorri una causa legal, qui es consideri ofès o perjudicat pot acudir en súplica al fiscal en cap de la Fiscalia Jurídicomilitar de qui depengui, i si aquest és el que dona motiu a la súplica, al fiscal tocat. Les súplices referents a aquest les resol el fiscal general de l'Estat.

TÍTOL IV

De les actuacions judicials

CAPÍTOL I

Disposicions generals*Article 68.*

Les actuacions judicials són predominantment orals i públiques.

Article 69.

Les actuacions processals s'han de documentar en actes, diligències i notes.

Es poden fer constar i reproduir per qualsevol mitjà mecànic o tècnic que ofereixi les garanties d'autenticitat necessàries, i, en tot cas, han de signar l'actuació judicial que es documenta, a més de qui l'acordi o declari, el secretari relator i totes les persones que hi intervinguin. Si aquestes persones no saben signar s'hi ha d'estampar la seva empremta dactilar. Si no volen signar i sense perjudici de la responsabilitat en què incorrin, el secretari ha de donar fe del fet.

Article 70.

Excepcionalment, per raons d'ordre públic i de protecció dels drets i llibertats, els jutges i tribunals, mitjançant una resolució motivada, poden limitar l'àmbit de la publicitat i acordar el caràcter secret de totes o de part de les actuacions.

Article 71.

En totes les actuacions judicials, els membres dels òrgans judicials militars i els de la Fiscalia Jurídicomilitar han d'usar el castellà, llengua oficial de l'Estat.

Les parts, els seus representants i els que els dirigeixin, així com els testimonis i perits, poden utilitzar, a més del castellà, la llengua oficial de la comunitat autònoma en el territori de la qual tinguin lloc les actuacions judicials, tant en manifestacions orals com escrites. Si algun dels interventors en les actuacions esmentades al·lega que no coneix la llengua pròpia de la comunitat autònoma, ho ha d'advertir prèviament als efectes que l'òrgan judicial habiliti com a intèrpret qualsevol persona coneixedora de la llengua utilitzada, amb el jurament o promesa previ d'aquella.

Les actuacions judicials realitzades i els documents presentats en l'idioma oficial d'una comunitat autònoma, dins el seu territori tenen plena validesa i eficàcia. No obstant això, s'ha de procedir d'ofici a la seva traducció al castellà.

Article 72.

Tot escrit o document que presentin les parts per a la seva incorporació o per produir efectes en el procés, s'ha d'acompanyar de tantes còpies com siguin les persones a les actuacions.

Article 73.

Els que tinguin interès legítim en el procediment i ho acreditin poden sol·licitar informació sobre l'estat de tramitació de les actuacions judicials, que els ha de prestar el secretari de l'òrgan judicial de què es tracti, excepte quan les actuacions hagin estat declarades secretes o s'estimi fonamentadament que la informació que se sol·licita pugui perjudicar, en aquell moment, la investigació judicial o el secret del sumari.

Article 74.

Així mateix, els que tinguin interès legítim en el procediment poden sol·licitar, justificant-ho i amb indicació de la circumstància i finalitat que ho motiva, testimonis de determinats particulars, certificacions de resolucions judicials fermes o fotocòpies degudament compulsades de documents que figurin a les actuacions. Llevat que el que se sol·liciti sigui secret o reservat, o el seu lliurament pugui perjudicar en aquell moment la investigació, el secretari ha de deduir i lliurar els particulars que es demanin amb el vistiplau de l'auditor president del tribunal o el jutge.

Article 75.

Cada delictes, a excepció dels que siguin connexos, ha de ser objecte d'un sol procediment, la peça principal del qual s'ha de registrar amb el número que li correspongui, formant, segons la seva extensió, un o diversos rotllos, que s'han de foliar sense interrupció.

La numeració dels procediments ha de constar de tres parts separades per una barra: a la primera part hi ha d'aparèixer el número del jutjat togat; a la segona, el número d'ordre que correspongui per a cada classe de procediment, i a la tercera, les dues últimes xifres de l'any en què s'ha incoat. Davant la numeració ha de constar, en lletra, la classe de procediment de què es tracti.

El procediment ha de conservar el seu número en totes les fases del procés, llevat que passi a instrucció d'un altre jutjat o canviï la seva naturalesa, supòsits en què s'ha de tornar a numerar.

Article 76.

El jutge o tribunal que conegui del delictes principal també ha de conèixer dels connexos i totes les seves incidències, llevat que sigui incompetent per raó de fur personal. En aquest cas ha de conèixer de tots els delictes el tribunal de més jerarquia.

Es considera delictes principal el que tingui assenyada la pena més greu o, si no, el primer que s'hagi començat a investigar.

Es consideren delictes connexos els que determina la Llei orgànica de la competència i organització de la jurisdicció militar.

Si inicialment el delictes principal i els connexos s'aclareixen en procediments diferents, s'han d'acumular tots al delictes principal i s'han de resoldre en una sola vista i en única sentència.

Article 77.

S'han de formar peces separades:

1. Quan es promoguin incidents que s'hagin de resoldre sense paralitzar el curs de la peça principal.
2. Quan es tracti d'inculpats absents i es continuï la tramitació de la peça principal contra els presents.
3. Quan es tracti d'actuacions relatives a embargaments o fiances, situació personal dels inculpats, les practicades per garantir responsabilitats civils i la tramitació de recursos en un sol efecte.
4. En els altres supòsits que preveuen les lleis.

Article 78.

Quan les actuacions hagin de sortir de l'òrgan judicial per a un altre òrgan o lliurament a les parts, s'ha de deixar a la seua una reprografia d'aquests autoritzada pel secretari, llevat que les actuacions siguin molt voluminoses. Les reprografies es poden anar practicant parcialment durant el curs del procés.

CAPÍTOL II

De les diligències, providències, interlocutòries i sentències i de les maneres de dirimir les discòrdies*Article 79.*

Les resolucions que dictin els jutges togats i tribunals militars sempre han de ser escrites; les de caràcter judicial es denominen providències, interlocutòries i sentències; les de caràcter governatiu o administratiu es denominen acords.

Les actuacions que els secretaris efectuïn en el procediment per diligència poden ser de constància, ordenació, comunicació o execució.

Article 80.

Són diligències les actuacions dels secretaris efectuades en el procediment.

En les diligències s'ha de fer constar el lloc, data, hora i fet que el motiva, circumstàncies i efecte, i les han de signar juntament amb el secretari totes les altres persones intervinents, si s'escau.

Article 81.

Revesteixen la forma de providència les resolucions judicials que es dictin en qüestions que siguin de mera tramitació, i s'han de limitar a la determinació del que s'ha manat; s'ha de designar el jutge o tribunal de què es tracti amb les indicacions de lloc i data, i les ha de subscriure el secretari, amb la signatura o rúbrica del jutge togat o auditor president del tribunal. Poden ser succintament motivades, sense subjecció a cap requisit, quan s'estimi convenient.

Article 82.

Les resolucions judicials revesteixen la forma d'interlocutòria quan decideixin recursos, qüestions incidentals, nul·litats d'actuacions, restringeixin drets o llibertats fonamentals, o en privin, modifiquin situacions personals o resolguin peticions de les parts que no siguin de mera tramitació, decideixin la competència d'un jutjat o tribunal, l'acumulació o separació de procediments, la suspensió o arxivament d'aquests, abstencions i recusacions, deneguin o admetin proves i, en general, en els altres casos en què, segons les lleis, s'hagi de fonamentar la resolució.

Les interlocutòries dels tribunals les ha de deliberar i votar l'auditor president i els vocals togats i s'han de dictar per majoria. La votació s'inicia pel ponent i s'acaba pel president. En tot cas les interlocutòries han de ser motivades i en paràgrafs separats i numerats han de contenir els fets, els raonaments jurídics i la part dispositiva.

Article 83.

Les interlocutòries les ha de signar el jutge togat o els membres del tribunal que les dicti.

Article 84.

Les sentències són les resolucions judicials que posen fi definitivament a la causa.

Són sentències fermes aquelles contra les quals no es pot interposar cap més recurs que el de revisió.

S'anomena executòria el document públic i solemne en què es consigna una sentència ferma.

Article 85.

Les sentències sempre són escrites, i s'hi decideixen definitivament totes les qüestions que hagin estat objecte del procés.

En la sentència s'han de fer constar expressament el jutjat o el tribunal que la dicti, l'ocupació, nom i cognoms del jutge togat o de l'auditor president i vocals que componen el tribunal i que es pronuncia en nom del Rei, i s'ha de redactar d'acord amb les regles següents:

1a En l'encapçalament s'ha d'indicar el lloc i data en què es dicti, les dades d'identificació del procediment i de les parts que hi hagin intervingut; les referències al nom i cognoms de cadascun dels processats o inculpats, edat, estat, naturalesa, instrucció, domicili, professió i ofici, ocupació, destinació o situació militar, situació personal que hagin tingut durant el procés, situació de solvència, lletrats que els han assistit, representant, si s'escau, delictes perseguits i nom i cognoms del vocal ponent.

2a S'han de consignar en paràgrafs separats i numerats els fets que, relacionats amb la qüestió a resoldre en la decisió, hagin estat objecte d'investigació en el procediment, i s'ha de fer declaració expressa dels que s'estimin provats, així com de la fonamentació de la convicció, i que han de servir de fonament a la decisió.

Si l'inculpat o processat té antecedents penals no rehabilitats o ha patit sancions o mesures disciplinàries pels mateixos fets objecte del procediment, s'ha de dedicar un paràgraf numerat a aquests aspectes, amb esment de data, tribunal, autoritat o comandament que les ha imposat, delictes o falta apreciats i classe i extensió de la pena o sanció.

3a S'han de consignar succintament les conclusions definitives del fiscal jurídicomilitar i de la defensa i, si s'escau, de l'acusador particular, responsable civil i actor civil si hi han intervingut.

4a S'han de consignar en paràgrafs separats i numerats, amb esment exprés de les disposicions aplicables, els fonaments legals de la qualificació dels fets que es declarin provats, de la participació que hi han tingut cadascun dels processats; de les circumstàncies eximentes i modificatives de la responsabilitat criminal; les raons en què es basi la individualització de la pena, i les responsabilitats civils exigibles.

5a Finalment, s'ha de dictar la decisió, que ha de contenir la condemna o absolució respecte del delictes principal, dels connexos i de les faltes penals, siguin o no incidentals, imputables als processats i que han estat objecte d'investigació i acusació; les penes principals i accessòries que s'imposin; la part de condemna que s'ha de complir en cas de concurrència de penes, l'abonament de presó preventiva que s'hagi patit de resultes del procediment i, si s'escau, de les sancions o mesures disciplinàries efectivament complertes per raó dels mateixos fets sentenciats; la condemna a les responsabilitats civils exigibles, identificant les persones i concretant les quanties que corresponguin o, si s'escau, ha de fixar les bases per a la seva determinació en fase d'execució i la destinació que s'hagi de donar als efectes i instruments del delictes i altres peces de convicció de conformitat amb les lleis.

Article 86.

L'absolució, si s'escau, s'entén lliure i sense cap restricció per a tota classe d'efectes, llevat dels derivats de la responsabilitat civil amb l'abast que determini la llei.

Article 87.

Només es pot condemnar o absoldre en la decisió els que han estat acusats i únicament pels fets que hagin estat objecte d'acusació en el procediment.

Article 88.

En la sentència el jutge o tribunal ha de resoldre sobre tots els fets i qüestions sotmesos al seu enjudiciament i decisió, sense pronunciar-se sobre fets que no hagin estat objecte del procediment. En cap cas el jutge o tribunal, en aquest moment processal, no es pot abstenir de decidir amb el pretext d'incompetència, silenci, insuficiència o obscuritat de la llei.

La sentència no pot imposar una pena que excedeixi la més greu de les acusacions, ni condemnar per un delictes diferent quan aquest comporti una diversitat de bé jurídic protegit o mutació substancial del fet enjudiciat.

Article 89.

En cas que es dedueixi responsabilitat penal contra qualsevol persona per conductes que no hagin estat objecte d'investigació o acusació en el procediment, s'ha de fer constar en l'altressí de la sentència, i s'ha de reme-

tre testimoni de particulars a l'òrgan judicial que en principi sigui competent per al seu coneixement.

S'ha de procedir de la mateixa manera si es deriva de les actuacions responsabilitat disciplinària o d'una altra índole, i se n'ha de remetre testimoni a l'autoritat i òrgan judicial competent.

Article 90.

Les sentències, quan les dictin tribunals, s'han de deliberar, votar i signar immediatament després de la vista.

La deliberació ha de començar exposant raonadament el ponent la proposta que formuli, que ha de ratificar o modificar després d'escoltar els altres, els quals han d'intervenir segons l'ordre que estableix el paràgraf següent.

A continuació s'ha de passar a la votació que, segons el parer de l'auditor president, es pot fer separatament sobre els diferents pronunciaments o decisions que s'hagin de prendre; la votació l'ha d'iniciar el ponent seguint l'ordre invers d'antiguitat, i l'últim a votar és el president.

Un cop iniciada la votació, no es pot interrompre sinó és en cas de força major.

Article 91.

Cap dels components del tribunal es pot abstenir de prendre part en la votació ni negar-s'hi, la qual s'ha de celebrar únicament entre els membres que hagin assistit a la vista. En cap cas, poden causar baixa en aquest fins que s'hagi dictat i signat la sentència. Només en el cas d'impossibilitat absoluta de votar per part d'un membre del tribunal se'n pot prescindir, i han de votar i signar la sentència els restants que hagin assistit a la vista, sempre que entre els presents es puguin formar la majoria absoluta; altrament, s'ha de procedir a la celebració d'una altra vista. Si la impossibilitat sorgeix després de la votació i només per a l'acte de la signatura, l'ha de salvar l'auditor president, abans de la seva signatura, amb la indicació «va votar a la Sala i no pot signar».

Article 92.

La sentència s'ha de dictar per majoria absoluta de vots i quan aquesta majoria no resulti sobre qualsevol dels pronunciaments de fet i de dret que s'hagin de fer, s'han de tornar a discutir i a votar els punts en què s'hagi dissentit. Si tampoc no se n'obté un acord, s'han de sotmetre a deliberació els dos vots que, tot i ser diferents, siguin més favorables a l'acusat.

Article 93.

La sentència, una vegada votada, l'ha de redactar el ponent, llevat del que disposa l'article 47, i l'han de signar tots els que van prendre part en la votació, tant si han estat d'acord amb els que van formar majoria com si no i encara que n'hagin dissentit.

Article 94.

Els dissidents de la majoria que resulti en la votació poden salvar els seus vots, conjuntament o separatament, anunciant-ho en el moment de la votació o en el de la signatura; han de redactar el vot particular, de la mateixa manera que una sentència, a la qual es pot remetre en el que sigui de conformitat, l'han de signar i incorporar-lo a les actuacions, amb el vistiplau del president.

Article 95.

Una vegada redactades i signades les sentències, així com els vots particulars, si n'hi ha, el secretari les ha de llegir i notificar a les parts mitjançant el lliurament d'una còpia certificada d'aquestes.

Article 96.

Les sentències i actuacions, una vegada signades, no es poden variar i únicament se'n poden aclarir punts foscos, sense que per tal aclariment es pugui alterar el contingut de la sentència signada, cosa que es pot fer d'ofici, dins els dos dies següents al de la seva signatura, o a instància de la part que, en un termini igual a l'assenyalat a comptar de la notificació, ho sol·liciti al tribunal, que ha de resoldre l'endemà. Els errors materials manifestos i els aritmètics es poden rectificar en qualsevol moment.

Article 97.

Les sentències definitives i les actuacions s'han de notificar a tots els que en siguin part i als seus representants, si els tenen, el mateix dia de la seva signatura o l'endemà. Així mateix, les sentències i actuacions que posin fi al procediment, susceptibles de recurs de cassació, també s'han de comunicar als comandaments militars superiors i a les autoritats militars que assenyalen els articles 111 i 112 de la Llei orgànica de la competència i organització de la jurisdicció militar, als seus efectes.

Article 98.

Les sentències que resolguin els recursos d'apel·lació han de contenir:

1. A l'encapçalament, les dades sobre data, identificació del procediment; dels recurrents, inculpats o altres parts intervinents, jutjat de què procedeix i altres circumstàncies que determinin l'objecte del recurs, amb indicació de l'ocupació, nom i cognoms del ponent que la redacta.

2. En paràgrafs numerats i separats s'han de transcriure els fets declarats provats en la sentència o interlocutòria objecte de recurs i la decisió que ha recaigut, així com els que declari provats el tribunal que conegui de l'apel·lació, els motius en què s'ha fonamentat el recurs, amb les al·legacions formulades per les altres parts.

3. En paràgrafs numerats i separats han de figurar els fonaments de dret en què s'ha de fonamentar la resolució.

4. La decisió que confirmi, anul·li o revoqui la resolució objecte de recurs, i, si s'escau, s'ha de dictar la nova decisió que sigui procedent d'acord amb la llei.

Article 99.

Les sentències que resolguin recursos de cassació s'han de dictar d'acord amb les normes aplicables a la Sala Militar del Tribunal Suprem.

CAPÍTOL III

Dels terminis processals*Article 100.*

Les actuacions processals s'han de dictar i practicar en els terminis assenyalats per a cada una. Quan no es fixi un termini s'entén que s'han de dictar i practicar sense dilació.

Article 101.

Són improrrogables els terminis judicials quan la llei no disposi expressament el contrari. Tanmateix, si el jutge o tribunal hi aprecia una causa justa i provada pot suspendre els terminis judicials si no provoca un retrocés respecte de l'estat en què es trobi el procediment.

Es reputa causa justa la que ha fet impossible dictar la resolució o practicar la diligència judicial, independentment de la voluntat dels que ho haurien d'haver fet.

Article 102.

Les sentències s'han de deliberar, votar i signar després de la celebració de la vista oral; si per l'hora en què aquesta s'ha acabat o per la seva complexitat o acumulació de treball no és possible, s'ha de dictar i signar en el termini dels tres dies següents. Aquest termini es pot ampliar a un màxim de deu dies segons el parer de l'auditor president per motius atenedibles d'extensió o complexitat.

Les sentències dels jutges togats en matèria de faltes s'han de dictar el mateix dia de la vista o l'endemà.

Les actuacions s'han de dictar i signar l'endemà de la petició que les motiva o d'aquell en què les actuacions arribin a l'estat processal requerit, llevat que raons justificades, que l'òrgan jurisdiccional ha de consignar en la mateixa interlocutòria, obliguin a demorar-ho.

Les providències s'han de dictar i signar tan aviat com resulti la necessitat de dictar-les o el mateix dia o l'endemà de la formalització de les pretensions sobre les quals recaiguin.

Les diligències s'han d'estendre immediatament després que es produeixi el fet o la circumstància que es faci constar en aquestes.

Les diligències judicials que no tinguin assenyalat un termini s'han de practicar en el que es fixi quan es dicti la resolució que les motivi.

Article 103.

El secretari ha de donar compte al jutge o tribunal de totes les pretensions escrites, el mateix dia en què li siguin lliurades, si això succeís abans de les hores d'audiència o durant aquestes, o l'endemà si se li lliuren després.

En tot cas, ha de posar al peu de la pretensió, en el moment de rebre-la i a presència de qui la hi lliuri, una nota breu que consignï el dia i l'hora del lliurament, i ha de facilitar a l'interessat que ho demani un document suficient per acreditar-ho.

Article 104.

Les notificacions, citacions, citacions a termini i requeriments els ha de fer, a la secretaria del jutjat o tribunal, el mateix dia que es dicti la resolució que els motiva o l'endemà, el secretari o, en cas que s'hagin de fer fora de la secretaria, el personal auxiliar habilitat a aquest efecte.

Article 105.

Llevat que la llei en fixi expressament altres, els recursos s'han d'interposar en els terminis indicats, comptats des de l'endemà de la notificació de l'acte susceptible de recurs:

1. El de súplica, en el termini de tres dies.
2. El d'apel·lació i el de queixa, en el de cinc dies.
3. El recurs de cassació s'ha de preparar en el termini de cinc dies, tenint en compte el que disposa l'article 327 d'aquesta llei.

Article 106.

Els auditors presidents de tribunals i els jutges han de tenir cura, sota la seva responsabilitat, del compliment dels terminis en els procediments i les actuacions que se segueixin en el jutjat o tribunal, i en cada cas han d'adoptar les mesures oportunes a aquest efecte. Si es tracta de l'extinció del termini de devolució de les actuacions, sense perjudici de la correcció disciplinària que pugui recaure, ha d'assenyalar un nou termini, transcorregut el qual sense que s'hagi efectuat la devolució ni al·legat cap motiu, i al marge de la responsabilitat penal en què s'hagi pogut incórrer, s'han de recollir les actuacions i pot ser substituït per un altre lletrat o procurador que la part

designi en els tres dies següents, o per qui, transcorregut aquest termini, es designi d'ofici.

El fiscal jurídicomilitar ha de complir i vigilar que es compleixin els terminis establerts i que no s'interrompi ni es demori indegudament la tramitació de les actuacions.

Article 107.

Les parts poden instar el compliment dels terminis processals i estan obligades a complir els que els incumbeixin.

CAPÍTOL IV

Dels actes de comunicació amb les parts

Article 108.

Els actes de comunicació dels jutges i tribunals militars amb les parts o tercers els ha de fer el secretari, mitjançant el lliurament al destinatari de la corresponent cèdula i de la còpia, si s'escau, de la resolució que es notifica.

Els que s'acordin durant una actuació judicial els pot fer «in voce» el jutge o president del tribunal, i seguidament els ha d'acreditar el secretari, amb el lliurament d'una còpia de la resolució de què es tracti, i amb indicació, si s'escau, dels recursos que es puguin interposar de conformitat amb aquesta Llei, el tribunal davant el qual siguin procedents i termini hàbil per recórrer.

Article 109.

La comunicació amb el fiscal jurídicomilitar i amb les parts personades s'ha de fer en estrades, i s'ha de llegir íntegrament la resolució que es comunica, amb indicació, si s'escau, dels recursos que es puguin interposar de conformitat amb aquesta Llei, tribunal davant el qual siguin procedents i termini hàbil per recórrer; se'ls ha de lliurar en el mateix acte una còpia de la resolució que es comunica, encara que no la demanin, i han de signar junt amb el secretari la diligència que estengui. També s'ha de fer en estrades la comunicació amb persona en parador desconegut, i s'ha de llegir íntegrament la resolució en audiència pública, fent-ho constar en la diligència que s'estengui, que s'ha de fixar en el tauler d'anuncis del tribunal o jutjat.

Article 110.

Els jutjats i tribunals militars, quan hagin de fer alguna notificació, citació, citació a termini o requeriment a personal militar en actiu, tant si aquest es troba en el propi territori com si no, ho han de fer directament a l'interessat, per conducte del cap del seu cos o unitat independent, ala, flotilla, esquadrilla, vaixell o unitat similar, director o cap de centre o organisme a què pertanyi qui hagi de ser notificat, citat, citat a termini o requerit, per a la qual cosa el secretari relator ha de remetre al comandament la cèdula de què es tracti, junt amb una còpia que ha de signar l'interessat i que s'ha de tornar al jutjat o tribunal remitent. En cas que el jutge togat o auditor president ho consideri necessari i la persona a què es dirigeixi es trobi en la mateixa plaça de la seu de l'òrgan judicial, ha d'ordenar la seva presència davant aquest. Si aquesta no es pot efectuar per una causa justificada, ha d'ordenar el trasllat del secretari relator al lloc on es trobi, el qual ha de procedir a la realització de la diligència.

Els comandaments militars a què es refereix el paràgraf precedent han de portar a terme la comunicació i devolució de la cèdula al més aviat possible.

Article 111.

En cas d'urgència apreciada pel jutge togat o, si s'escau, per l'auditor president, els militars en servei actiu

poden ser citats directament i personalment on es trobin. S'ha de deixar consignat a les actuacions i se n'ha de donar compte immediat a l'autoritat militar de la qual depenguin.

Article 112.

Quan un òrgan judicial militar hagi d'efectuar alguna comunicació amb persones que no tinguin la condició de militar, si aquesta resideix a la mateixa ciutat de qui la realitza, l'ha d'efectuar directament. Si resideix en un altre lloc i hi ha jutjat togat militar, ha de donar a aquest la comissió corresponent; altrament ho ha de fer per mitjà de l'òrgan que correspongui de la jurisdicció ordinària. Les citacions es poden fer a través dels posts de la guàrdia civil.

Quan la comunicació s'hagi de realitzar amb l'estranger, s'han de cursar al Tribunal Central, el qual li ha de donar el tràmit que estableixin els tractats, si n'hi ha, o, si no, cal atènyer-se al principi de reciprocitat. Tanmateix, es poden realitzar per mediació de les oficines consulars o seccions consulars de les ambaixades a l'estranger les comunicacions i notificacions que per imperatiu de la llei no requereixin la intervenció de l'autoritat judicial del país en què es realitzi.

Article 113.

Les citacions, notificacions, citacions a termini o requeriments a militars en servei actiu per comparèixer davant el tribunal o jutjat de la jurisdicció ordinària s'han de fer a l'interessat per conducte del cap de la unitat del qual depenguin.

Si raons d'urgència o altres ho aconsellen, aquestes comunicacions s'han de fer directament a l'interessat, i s'ha de posar en coneixement del cap de la seva unitat.

Article 114.

Les notificacions, si pot ser, s'han de fer personalment, i el mateix dia en què es dicti la resolució o l'endemà, i s'ha de llegir íntegrament al notificat el contingut de la resolució judicial de què es tracta, amb indicació, si s'escau, dels recursos que d'acord amb aquesta Llei es puguin interposar contra aquesta, el tribunal davant el qual sigui procedent i els terminis per recórrer.

La notificació l'han de signar el secretari relator i la persona a qui s'efectuï, i si aquesta no la pot o no la vol signar, així s'ha de fer constar en la diligència o en el duplicat de la notificació.

Article 115.

Quan per impossibilitat d'identificació dels destinataris o desconeixement del seu domicili no sigui possible la comunicació mitjançant cèdula, es pot fer pel mitjà de difusió que s'estimi més adequat. S'ha d'assenyalar un termini per a la seva compareixença, i ha de quedar consignat a les actuacions.

Article 116.

En les notificacions, citacions i citacions a termini no s'admet ni es pot consignar cap resposta de l'interessat, llevat que s'hagi disposat així.

En els requeriments s'admet la resposta que doni el requerit, que s'ha de consignar.

Article 117.

En el que no preveu aquest capítol les notificacions, citacions, citacions a termini o requeriments s'han de fer en la forma i amb els requisits que estableix la Llei d'enjuiciament criminal.

CAPÍTOL V

Dels actes de comunicació amb altres òrgans i tribunals*Article 118.*

Els jutges togats militars i els tribunals militars han de cooperar i s'han d'auxiliar entre si en l'exercici de la funció jurisdiccional.

S'ha de mantenir la mateixa cooperació i auxili mutuament amb jutges i tribunals d'una altra jurisdicció quan la tramitació de la qüestió no es pugui realitzar amb els de la pròpia.

Article 119.

S'ha de demanar la cooperació judicial quan s'hagi de practicar una diligència fora de la circumscripció del jutjat o tribunal que l'hagi ordenada o aquella sigui de la competència específica d'un altre jutjat o tribunal o quan l'extensió de la circumscripció obligui a això.

No obstant això, quan no es perjudiqui la competència d'un altre òrgan judicial i el lloc de realització de la diligència estigui pròxim al límit del territori o demarcació de qui l'hagi ocasionat, aquest la pot realitzar, sortint del seu àmbit jurisdiccional, i n'ha de donar compte prèviament al jutge o auditor president del tribunal militar corresponent, llevat que raons d'urgència impedeixin aquesta comunicació, cas en què s'ha de fer simultàniament o posteriorment.

Article 120.

La petició de cooperació, sigui quin sigui el jutjat o tribunal al qual es dirigeixi, s'ha d'efectuar sempre directament, sense donar lloc a trasllats o reproduccions a través d'òrgans intermedis.

Article 121.

Les peticions de cooperació judicial que s'hagin de realitzar a l'estranger s'han d'eleva als departaments ministerials corresponents per conducte del Tribunal Militar Central.

TÍTOL V

De les parts en el procés penal militar

CAPÍTOL I

De la Fiscalia Juridicomilitar*Article 122.*

La Fiscalia Juridicomilitar, dependent del fiscal general de l'Estat, s'ha d'organitzar en la forma que preveu la Llei orgànica de la competència i organització de la jurisdicció militar, ha de dur a terme les missions determinades a aquesta, i, en les no especificades, s'ha de regir per l'Estatut orgànic del Ministeri Fiscal i normes que el despleguin.

Article 123.

Quan la Fiscalia Juridicomilitar tingui notícia d'un fet aparentment delictiu, que sigui competència de la jurisdicció militar, la notícia del qual rebí directament o perquè se li ha presentat una denúncia o atestat, ha de practicar ella mateixa o ordenar a la policia judicial que practiqui les diligències que estimi pertinents per a la comprovació del fet o de la responsabilitat dels participants en aquest. El fiscal ha de decretar l'arxivament de les

actuacions quan el fet no tingui els caràcters de delictes, i ho ha de comunicar amb expressió d'aquesta circumstància a qui hagi al·legat ser perjudicat o ofès, a fi de que pugui reiterar la seva denúncia davant el jutge togat. Altrament, ha d'instar del jutge togat la incoació del corresponent procediment amb remissió de les actuacions, i posar a la seva disposició el detingut, si n'hi ha, i els efectes del delictes.

La Fiscalia Juridicomilitar, en l'àmbit de la seva jurisdicció, pot fer comparèixer davant seu qualsevol persona en els termes que estableix aquesta Llei per a la citació judicial, a fi de rebre'n declaració, en la qual s'han d'observar les mateixes garanties que assenyala aquesta Llei per a la prestada davant el jutge togat o tribunal militar. El fiscal cessa en les seves diligències tan aviat com tingui coneixement de l'existència d'un procediment judicial sobre els mateixos fets.

Pot comparèixer en qualsevol moment en les actuacions que s'instrueixin en el seu territori judicial, i sol·licitar diligències i formular peticions per al millor aclariment dels fets a fi d'adoptar les resolucions judicials que siguin procedents i a concloure més ràpidament el sumari.

Article 124.

La representació de la Fiscalia Juridicomilitar ha d'ocupar el seu lloc en estrades a la dreta del Tribunal.

CAPÍTOL II

De l'inculpat o processat i del seu defensor*Article 125.*

Tan aviat com es comuniqui a una persona l'existència d'un procediment del qual es puguin derivar responsabilitats penals en contra seu, se l'ha d'instruir del seu dret a l'assistència lletrada, i en tot cas, si ha estat acordada la seva detenció, presó o una altra mesura cautelar o es dicta contra aquesta ordre de processament, ha de ser requerida perquè designi un advocat defensor o sol·liciti la seva designació en torn d'ofici. Transcorregudes vint-i-quatre hores des que sigui efectiva la mesura cautelar, o des de la notificació de l'ordre de processament sense que hagi estat realitzat el nomenament, s'ha de procedir com disposa l'article 103 de la Llei orgànica de la competència i organització de la jurisdicció militar.

Quan les actuacions es remetin al tribunal i aquest no tingui la mateixa seu del jutjat togat, s'ha de procedir al nomenament d'un nou defensor, de conformitat amb el que disposa el paràgraf anterior, llevat que el defensor nomenat en la seu del jutjat continuï la seva defensa o l'inculpat o processat designi un nou defensor.

L'admissió de denúncia i qualsevol actuació processal de què resulti la imputació d'un delictes contra una persona o persones determinades s'ha de posar immediatament en coneixement d'aquestes.

Article 126.

En els supòsits a què es refereixen els articles 107 i 167 de la Llei orgànica de la competència i organització de la jurisdicció militar, estan exempts del càrrec de defensor militar i no poden ser nomenats defensors:

1. Els generals i almiralls, quan l'inculpat no tingui aquesta jerarquia.
2. Els que tinguin comandament de cos, regiment, vaixell o unitat independent, llevat que els inculpats siguin de la mateixa ocupació.
3. Els membres del cos juridicomilitar de la defensa en actiu.

4. El personal del clero castrense i els ministres de confessions religioses legalment reconegudes.

5. Qui ha estat promotor de l'informe o denúncia.

En aquests supòsits, es poden excusar del càrrec de defensor militar els caps de la companyia o unitat similar de destinació de l'inculpat i els que es trobin en comissió activa de servei.

CAPÍTOL III

De l'acusació particular i de l'actor civil

Article 127.

Llevat del supòsit de l'article 168 de la Llei orgànica de la competència i organització de la jurisdicció militar, es pot mostrar part en el procediment com a acusador particular o com a actor civil tota persona que resulti lesionada en els seus béns o drets per la comissió d'un delictes o falta de la competència de la jurisdicció militar, excepte quan ofès i inculpat siguin militars i hi hagi entre ells una relació jeràrquica de subordinació. A aquest efecte s'ha de fer el corresponent oferiment d'accions.

L'exercici de les accions que corresponguin s'ha de dur a terme de conformitat amb el que disposa l'article 109 de la Llei orgànica de la competència i organització de la jurisdicció militar.

CAPÍTOL IV

De la defensa de l'Estat com a responsable civil

Article 128.

Quan en la instrucció del procediment aparegui indicada l'existència de la responsabilitat civil de l'Estat, s'ha de posar en coneixement de l'òrgan directiu dels serveis jurídics de l'Estat, als efectes de personació en les actuacions.

Quan aquesta responsabilitat es pugui imputar a una altra Administració pública que no sigui la de l'Estat, cal atènyer-se, quant a la personació, al que disposi la seva legislació específica.

LLIBRE II

Dels procediments ordinaris militars

TÍTOL I

Disposicions generals

CAPÍTOL I

SECCIÓ 1a DE LES CLASSES DELS PROCEDIMENTS JUDICIALS MILITARS I DE LES SEVES MANERES D'INICI

Article 129.

Els procediments judicials ordinaris que poden instruir els jutges togats són: diligències prèvies i sumaris.

Article 130.

Els procediments expressats a l'article anterior es poden iniciar:

1r D'ofici, quan el jutge togat tingui coneixement directe de la comissió de fets punibles de la seva competència.

2n Per denúncia de qui tingui coneixement de la seva perpetració o informe militar remès directament al jutge togat més pròxim pel cap de la unitat al qual pertanyi el presumpte culpable o per l'autoritat militar del territori on s'han comès els fets.

3r A excitació del fiscal juridicomilitar del territori, quan aquest hagi tingut coneixement de la infracció penal o es presenti davant ell una denúncia sobre fets que la puguin constituir.

4t Per incitació del tribunal territorial a la jurisdicció del qual pertanyi el jutjat togat al qual correspongui conèixer o del Tribunal Central.

5è. Per querella, en el supòsit que preveu l'article 108 de la lei orgànica de la competència i organització de la jurisdicció militar, llevat que el perjudicat i l'inculpat siguin tots dos militars, i amb exclusió, en cas de guerra, d'acord amb l'article 168 de la mateixa Llei orgànica.

6è Per denúncia del perjudicat, que, en els delictes comuns perseguibles a instància de part dels quals pugui conèixer la jurisdicció militar, és necessària per a la iniciació d'algun dels procediments que regula aquest capítol.

Article 131.

En iniciar-se un procediment, l'òrgan instructor, ho ha de posar en coneixement del tribunal militar que correspongui, amb indicació de la presumpta infracció i dels seus responsables. També ho ha de comunicar al fiscal juridicomilitar, al qual ha d'enviar, a més, una còpia de les resolucions apel·lables que dicti, quan no sigui procedent notificar-les directament.

Igualment ha de comunicar l'inici d'un procediment judicial al cap de la unitat dels militars que resultin imputats i es trobin en servei actiu.

Article 132.

Les parts interventores en un procediment han de procurar abreujar-lo amb la seva ràpida actuació, i evitar les diligències inútils i innecessàries i, si són proposades, el jutge togat les ha de rebutjar mitjançant una interlocutòria. Sense perjudici dels recursos que siguin procedents contra la interlocutòria que les rebutgi, aquestes diligències es poden tornar a proposar per a l'acte del judici oral.

Article 133.

Les diligències judicials que s'hagin de practicar fora de la circumscripció d'un jutjat s'han de fer per mitjà de l'auxili judicial. Tanmateix, quan el lloc on s'hagin de practicar estigui fora de la seva jurisdicció però pròxim al de la seva seu i hi hagi perill de demorar-ne la pràctica, el jutge pot executar-les ell mateix, traslladant el jutjat a aquell lloc, i n'ha de donar compte immediat al jutge togat del territori on es realitzi, així com al tribunal territorial del qual depengui.

SECCIÓ 2a DE LA DENÚNCIA I DE L'INFORME MILITAR

Article 134.

El militar que presenciï o tingui notícia de la perpetració de qualsevol delictes de la competència de la jurisdicció militar està obligat a posar-ho en coneixement, en el termini més breu possible, del jutge togat militar, o del fiscal juridicomilitar, o de l'autoritat militar que tingui més immediats. Les persones no pertanyents a les Forces Armades poden efectuar la denúncia davant qualsevol autoritat o agent.

Article 135.

L'obligació que estableix l'article anterior no inclou:

1r El cònjuge del presumpte culpable o persona lligada a aquest per relació estable de convivència afectiva.

2n Els ascendents, descendents i col·laterals fins al segon grau, inclòs, de consanguinitat o afinitat, excepte quan hi hagi l'obligació de donar un informe militar.

3r Els advocats i procuradors, respecte de les explicacions o instruccions que rebin dels seus clients, fins i tot en cas que no s'arribin a encarregar de la seva representació o defensa.

4t El defensor militar, una vegada nomenat respecte al seu defensat.

5è Als ministres de cultes religiosos, respecte dels fets o de les persones responsables de què tinguin coneixement en raó de l'exercici del seu ministeri.

Article 136.

La denúncia es pot formular per escrit, signat pel denunciante, o de paraula davant l'autoritat o funcionari indicats.

Article 137.

Si la denúncia es formula per escrit, l'autoritat o funcionari que la rebí s'ha de cerciorar de la identitat de qui la presenta, i rubricar i segellar, en presència del denunciante, tots els folis que la continguin.

Article 138.

Quan la denúncia es presenta oralment, ho ha de fer constar l'autoritat o funcionari que la rebí, en forma de declaració; s'hi ha d'expressar la identitat de qui la formula, totes les notícies que tingui el denunciante sobre el fet i els seus autors, i l'ha de signar juntament amb qui la rep. Si no pot o no sap signar, ho ha de fer un altre a petició seva, i així ho ha de fer constar el secretari relator.

Article 139.

Si qui rep la denúncia o l'informe és el jutge togat competent, ha d'acordar el que sigui necessari per a la seva comprovació.

Si s'ha formulat davant una autoritat militar, aquesta ha de donar a l'escrit presentat o l'acta aixecada la mateixa tramitació que si fos un informe militar.

Article 140.

Si la denúncia, en qualsevol de les seves formes, es presenta davant el fiscal jurídicomilitar, o aquest té coneixement directe de fets de caràcter delictiu, prèviament a promoure l'acció judicial, pot realitzar informació, tant sobre els fets com sobre les seves circumstàncies i responsables, i demanar la dels caps militars del lloc on s'han produït els fets o dels seus autors, així com de la policia judicial, i escoltar el denunciante, denunciats i testimonis que citin. Si d'aquesta informació no resulten indicis de la realització d'un fet punible, pot arxivar l'assumpte, amb comunicació al denunciante, i queda salvaguardat el dret d'aquest d'acudir davant el jutge togat militar que consideri competent.

CAPÍTOL II**De la prevenció dels procediments****SECCIÓ 1a DE LES DILIGÈNCIES PRÈVIES****Article 141.**

Els jutges togats militars han d'iniciar el procediment judicial penal corresponent, si hi ha mèrits per a això. Només en cas que no sigui possible determinar el proce-

diment a seguir, poden incoar diligències prèvies, que tenen per objecte les actuacions essencials per determinar la naturalesa i les circumstàncies del fet, les persones que hi han participat i el procediment penal aplicable. Han de donar compte de la incoació i dels fets al fiscal jurídicomilitar i al tribunal militar del qual depengui, i aquell pot intervenir en les diligències prèvies, en qualsevol moment, així com el perjudicat pel fet, amb les excepcions dels articles 108 i 168 de la Llei orgànica de competència i organització de la jurisdicció militar.

El jutge togat pot acordar les mesures cautelars que preveu aquesta Llei i si es transformen les diligències prèvies en sumari o diligències preparatòries, les actuacions no necessiten una ratificació posterior.

Un cop practicades sense demora les diligències asseynyalades als paràgrafs anteriors, el jutge togat, mitjançant una interlocutòria, ha d'adoptar alguna de les mesures següents:

Primera: Si estima que el fet no és constitutiu d'infracció penal, ha d'acordar mitjançant una interlocutòria l'arxivament de les actuacions.

Segona: Si estima que el fet és constitutiu de falta disciplinària, ha de dictar una interlocutòria d'arxivament i, un cop ferma aquesta, ha de remetre una còpia autenticada de totes les actuacions a l'autoritat militar amb potestat per ordenar la instrucció de l'expedient oportú. El temps transcorregut des de l'inici de les diligències prèvies fins a la fermesa de la resolució que posa fi a aquelles arxivant-les no es computa per a la prescripció de la falta.

Tercera: Si el fet constitueix una falta penal de la competència de la jurisdicció militar, ha d'enviar les actuacions per a la seva vista i decisió al jutge togat del mateix territori jurisdiccional, amb seu més pròxima geogràficament a la de l'instructor.

Quarta: Si de les actuacions resulten mèrits per procedir a la formació d'una causa contra una persona el fur de la qual impedeixi conèixer al tribunal del qual depengui, el jutge togat n'ha de donar compte immediat a aquest, amb remissió dels testimonis de particulars necessaris per a la resolució que correspongui.

Cinquena: Si el fet és constitutiu de delictes de la competència de la jurisdicció militar, el jutge ha d'ordenar la formació de sumari o diligències preparatòries segons que correspongui.

Sisena: Si el fet s'atribueix a la jurisdicció ordinària, s'ha d'inhibir a favor seu.

Article 142.

En les diligències prèvies a què es refereix l'article anterior el jutge togat ha d'instruir del seu dret a l'assistència lletrada aquelles persones la declaració de les quals aparegui com a necessària per dictar la resolució oportuna, sempre que estimi que del testimoni esmentat es puguin derivar mèrits per a una futura inculpació contra qui el presta. En cas que els mèrits per a la inculpació resultin de la mateixa declaració, aquesta s'ha de suspendre fins que el declarant sigui proveït de l'assistència lletrada corresponent.

Article 143.

La interlocutòria per la qual s'adopti alguna de les mesures a les quals es refereix l'article 141 és apel·lable pel fiscal jurídicomilitar, pels comandaments militars promotors de l'informe, pel denunciante i pel perjudicat.

A aquest efecte, aquesta interlocutòria s'ha de comunicar pel mitjà més ràpid possible al fiscal jurídicomilitar i al comandament militar promotor de l'informe i s'ha de notificar, si hi consta el seu domicili, al denunciante i al perjudicat.

SECCIÓ 2a DELS ATESTATS

Article 144.

Quan s'instrueixi un atestat dels que preveu l'article 115 de la Llei orgànica de la competència i organització de la jurisdicció militar, el jutge togat competent, tan aviat com tingui notícia dels fets o rebí l'atestat, ha d'incoar el procediment penal corresponent, i ratificar o deixar sense efecte, si s'escau, la detenció acordada, i l'ha d'eleva a la presó si hi ha mèrits per a això.

Article 145.

Si els fets que han motivat l'atestat s'esdevenen mentre la unitat es troba en un lloc aïllat o llunyà de la seu del jutge togat, o el vaixell o aeronau en navegació, i l'instructor estima que no pot fer lliurament de les instruccions al jutge togat en el termini de tres dies, dins aquest termini, ha de deixar sense efecte la detenció, llevat que el jutge togat acordi la presó preventiva, i continuar la tramitació de l'atestat, que ha de lliurar a aquest tan aviat com pugui.

TÍTOL II

Del sumari

CAPÍTOL I

Disposicions generals

Article 146.

Constitueixen el sumari les actuacions i diligències encaminades a l'aclariment i comprovació del delictes, determinació de les responsabilitats exigibles i adopció de mesures precautòries respecte a la persona i béns del presumpte culpable.

Article 147.

Les diligències del sumari són secretes. El fiscal, l'acusador particular, si s'escau, i el defensor, es poden personar en el sumari en qualsevol moment, prendre coneixement de les actuacions, intervenir en la pràctica de proves i en les altres diligències d'aquest i proposar les que considerin convenients. Si trenquen el secret del sumari són sancionats disciplinàriament, si el fet no constitueix delictes. No obstant el que disposa el paràgraf anterior, el jutge, per motius fonamentats d'ordre públic o d'interès militar, de protecció de persones i llibertats, per raons de disciplina o, en general, quan ho exigeixi o sigui convenient per a la tramitació del procediment, pot declarar d'ofici o a instància del fiscal jurídicomilitar o de les parts personades, mitjançant una interlocutòria i pel temps que sigui necessari, totalment o parcialment secret el sumari, per a tots els personats, per un temps no superior a un mes. El secret s'ha d'aixecar necessàriament almenys deu dies abans de la conclusió del sumari.

Article 148.

Els jutges togats han de practicar o acordar les diligències que proposin el fiscal i altres parts personades, i, mitjançant una interlocutòria, han de rebutjar les que considerin inútils o perjudicials. Les diligències denegades en el sumari, independentment del recurs que puguin interposar, les poden tornar a proposar les parts per a l'acte del judici oral.

En tot cas, la intervenció en el sumari de l'actor i del responsable civil s'ha d'estendre a la pràctica de les diligències que, pels seus efectes, puguin afectar l'àmbit civil de la seva acció, apreciada discrecionalment pel jutge togat.

Article 149.

Si el jutge o tribunal entén que la pràctica d'una determinada diligència dilata innecessàriament el sumari i que és possible i convenient practicar-la en el judici oral, ho ha d'acordar així, mitjançant una interlocutòria, i n'ha de reservar la pràctica per al moment de la vista.

Article 150.

Si de les actuacions resulten mèrits per procedir contra alguna persona que per la seva jerarquia o dignitat no pugui ser jutjada pel Tribunal Territorial, el jutge togat ha de donar immediatament compte a aquest, amb remissió del testimoni de particulars necessari per a la resolució que correspongui, o declinar la competència a favor del Jutjat Togat Militar Central.

Així mateix el jutge togat ha de remetre les actuacions a la Sala Militar del Tribunal Suprem quan de la investigació realitzada aparegui la responsabilitat d'alguna persona sotmesa pel seu fur a la dita Sala.

Article 151.

El fiscal jurídicomilitar ha d'assumir la representació i defensa dels menors o incapaços perjudicats, sense perjudici que els seus representants legals puguin exercir, en la forma i en els casos que aquesta Llei regula expressament, l'acció particular que els pugui correspondre.

Article 152.

El jutge togat central, si troba mèrits suficients per processar una persona sotmesa a un fur especial, ha de suspendre el procediment mentre no es concedeixi l'autorització necessària, que s'ha de sol·licitar a través del Tribunal Militar Central per conducte del Ministeri de Defensa, adjuntant-hi testimoni de les actuacions de les quals resultin indicis racionals de criminalitat contra la persona de què es tracti.

Un cop rebuda, si s'escau, l'autorització, s'han de continuar les actuacions contra aquesta persona; si és denegada o ha transcorregut el termini per al seu atorgament sense que s'hagi contestat la sol·licitud, s'ha de sobreseure definitivament la causa i s'han d'arxivar les actuacions, i deixar sense efecte totes les mesures que s'hagin pogut adoptar contra aquesta persona o, si són diverses les responsables, les actuacions s'han de continuar respecte de la resta.

Article 153.

El jutge togat ha de practicar totes les actuacions sumariales en la forma que preveuen la Llei d'enjudiciament criminal i les seves disposicions complementàries, amb les particulars determinades en aquest títol.

CAPÍTOL II

De la identificació del delinqüent i de la comprovació del delictes

Article 154.

En cas d'especial gravetat o quan la seguretat de les persones ho aconselli, es poden mantenir reservats totalment o parcialment els aspectes de la diligència d'identificació del delinqüent, amb separació d'aquesta del sumari, que ha de conservar el secretari en un plec tancat sota la seva responsabilitat, i que al seu moment s'ha d'enviar de forma reservada al tribunal que hagi de celebrar la vista.

Article 155.

Si s'originen dubtes sobre la identitat dels inculpats s'ha de procurar acreditar-la per tots els mitjans que condueixin a això.

Quan es practiqui el reconeixement en una roda, el grup s'ha de compondre, almenys, de cinc persones, a més de les que hagin de ser reconegudes, de característiques i vestimenta similars. Si és una sola persona la que ha de reconèixer diverses ho pot fer en un sol acte.

Si el delicte ha estat comès vestint l'uniforme militar, totes les persones que intervinguin en la roda han de vestir el mateix uniforme.

En l'acta s'ha de fer constar el nom dels que han intervingut en la roda.

Article 156.

Si el jutge togat adverteix en l'inculpat indicis d'alienació mental, o les parts ho sol·liciten, s'ha de sotmetre a observació de dos metges psiquiatres, per a la qual cosa pot acordar el seu internament en un establiment psiquiàtric per un termini màxim de tres mesos. La informació i el dictamen dels metges ha de ser fonamentat i concretar en la mesura del possible el grau de consciència i llibertat de la persona de què es tracta, si es trobava en el ple o parcial exercici de les seves facultats intel·lectuals o volitives en el moment de la perpetració del delicte i qualsevol altra dada que pugui afectar la seva responsabilitat criminal.

Una vegada rebut l'informe o dictamen, en què s'ha concretat a més si l'inculpat ha de quedar, o no, internat a l'establiment psiquiàtric, el jutge togat ha d'adoptar alguna de les mesures següents:

Primera. En el primer cas continuar l'internament si la situació personal és la de presó preventiva o mantenir-lo, si la situació és la de presó atenuada o llibertat provisional, mentre, per a aquest segon supòsit, el jutge competent de la jurisdicció ordinària no adopti una resolució, al qual s'han de traslladar immediatament el testimoni de particulars als efectes de l'article 211 del Codi civil.

Segona. En el segon cas ha d'adoptar la decisió que sigui pertinent, i revocar, no obstant això, l'internament provisional.

Les mesures adoptades s'entenen sense perjudici de les facultats que confereixen als tribunals militars els articles 8.1r, paràgrafs segon i tercer, i 9.1r, paràgraf segon, del Codi penal.

Si la demència sobrevé després d'haver comès el delicte, s'han de continuar les actuacions fins a la conclusió del sumari, sense perjudici d'adoptar al seu moment les mesures que exigeixi l'estat de salut del processat, fins i tot el seu ingrés en un establiment sanitari adequat, d'acord amb les regles establertes anteriorment, i després s'ha d'acordar la suspensió i l'arxivament provisional del sumari ja conclús, sense perjudici de la seva reobertura i continuació si el dement recobra la salut i no ha prescrit l'acció.

Article 157.

Quan per conseqüència del delicte resulta lesionada alguna persona, el jutge ha de sol·licitar i unir a les actuacions el primer informe mèdic sobre les causes de la lesió, la seva naturalesa i el pronòstic inicial. Ha de procurar que els metges que atenguin el ferit li remetin periòdicament un informe sobre l'estat en què es troba i les novetats que es produeixin, especialment les dates d'alta ambulatoria i definitiva, seqüeles que li puguin quedar i les limitacions que aquestes originin, i pot demanar una ampliació dels dictàmens.

Article 158.

En la diligència de reconeixement en delictes contra les persones amb resultat de mort o lesions, el servei mèdic forense l'ha de prestar el cos de metges forenses, en les condicions que s'estableixin per reglament, i el seguiment dels ferits que tinguin la condició de militar el pot fer el metge de la seva unitat.

Article 159.

A més de les proves documentals determinades a la llei comuna, també es poden aportar en el període de sumari amb aquest caràcter les obtingudes a través de mitjans d'audiovisió, consistents en pel·lícules cinematogràfiques, vídeos, diapositives, microfilms, radiografies, gravacions sonores o visuals, o de qualsevol altre mitjà que es pugui projectar o reproduir-se visualment o fònicament durant el sumari o en la vista davant el tribunal.

La part a instància de la qual es verifiquin ha de posar a disposició de l'òrgan judicial a la secretaria els mitjans per a la seva reproducció, projecció o verificació, i aquesta han de quedar sota la custòdia del secretari, a càrrec del qual també ha de quedar la que s'hagi de practicar en el període del judici oral.

Aquestes proves també les pot portar a terme d'ofici el jutge interessat a efectes de la col·laboració dels organismes públics competents.

Article 160.

Per a la pràctica d'aquestes proves es pot acordar d'ofici o a instància de part l'assistència de perits que instrueixin l'òrgan judicial, tant pel que fa a la interpretació de la prova com a la detecció de qualsevol falsedat o alteració que s'hagi pogut cometre.

Si resulten indicis de falsedat o alteració i per a la seva comprovació els perits han de practicar operacions que requereixin algun temps de complexitat o han d'utilitzar mitjans de què no disposen a l'acte s'ha de suspendre la sessió pel temps que es requereixi per a això.

Article 161.

Tan aviat com el secretari rebí les proves a què es refereixen els dos articles anteriors, ha de fer constar per diligència la seva recepció, i procedir a precintar-les, fins al moment de la seva reproducció, de la qual ha d'aixecar acta per a la seva constància a les actuacions, i novament queden sota la seva custòdia.

CAPÍTOL III

De l'imputat i del processat

Article 162.

Tota persona a la qual s'imputi la seva participació en un fet delictiu ha de ser escoltada pel jutge de la causa instruïda a aquest efecte, en relació amb la seva intervenció en el fet.

Article 163.

A la diligència judicial de l'interrogatori de l'imputat assistit pel seu defensor han de ser citats el fiscal jurídicomilitar i les altres parts, els quals han de formular les preguntes que estimin convenientes, que el jutge pot rebutjar, i ha de quedar constància a les actuacions, si s'escau, de les protestes formulades per les parts.

Article 164.

Quan resultin indicis racionals de criminalitat contra una persona o persones determinades, el jutge instructor ha d'acordar el seu processament, llevat que per la seva

categoria o condició o per altres motius es consideri incompetent, cas en què ha de plantejar la qüestió oportuna. En el moment d'acordar el processament ha d'eleva el procediment a sumari, si no està incoat com a tal, d'acord amb el que estableix aquesta Llei.

El processament s'ha de dictar mitjançant una ordre, i ha de contenir en els seus apartats els fets punibles que s'atribueixin al processat, el presumpte delictes o delictes que aquells constitueixin, amb esment dels preceptes legals en què es tipifiquen, i a continuació s'ha de decretar el processament i la situació de llibertat provisional o presó en què hagi de quedar el processat, així com les mesures precautòries que puguin ser procedents en l'assegurament de responsabilitats civils.

Article 165.

L'ordre de processament s'ha de notificar al processat dins les vint-i-quatre hores, sempre que sigui possible, amb indicació expressa dels seus drets a recórrer l'ordre i a nomenar un defensor si no ho ha fet anteriorment.

Tant el processat com les altres parts poden interposar contra l'ordre de processament un recurs d'apel·lació en un sol efecte dins els cinc dies següents al de la notificació.

Contra la interlocutòria denegatòria del processament no es pot interposar cap recurs, sense perjudici de reproduir la seva pretensió davant el tribunal corresponent, una vegada remeses a aquest les actuacions sumariales per a la seva conclusió. Aquest tribunal ha de resoldre el que sigui pertinent i, en cas que accedeixi a la petició, ha de tornar les actuacions perquè el jutge dicti el processament. Contra aquesta resolució es pot interposar el recurs d'apel·lació esmentat anteriorment.

Una vegada ferma l'ordre de processament, quan s'hagi dictat contra militars professionals s'ha de comunicar amb remissió de testimoni al Ministeri de Defensa o a la Direcció General de la Guàrdia Civil, si s'escau, per als efectes que siguin procedents en matèria de situacions de personal. Si es tracta d'un funcionari que pertanyi a un altre Ministeri s'ha de comunicar a aquest als mateixos efectes.

En tot cas s'ha de remetre el mateix testimoni d'aquesta resolució al cap de la unitat a què pertanyi el processat.

Article 166.

Si el processat és militar, el jutjat ha de reclamar certament, per a la seva unió a les actuacions, una còpia certificada de la seva documentació militar.

Si el processat no és militar s'ha de ressenyar el document nacional d'identitat. Quan per aquesta circumstància o per qualsevol altra la identitat de l'encartat no ofereix dubte, es pot prescindir de portar a la causa el certificat de naixement.

En els dos supòsits s'ha de sol·licitar un certificat d'antercedents penals del Registre Central de Penats i Rebels.

CAPÍTOL IV

De les declaracions del processat i dels testimonis

Article 167.

El jutge, d'ofici o a instància de part, pot acordar que els processats prestin totes les declaracions que siguin convenients per a l'esbrinament dels fets.

S'ha de rebre la primera declaració del processat dins el termini de vint-i-quatre hores, comptat des de la notificació de l'ordre de processament, amb l'avertiment que té dret a no declarar contra si mateix i a no confessar-se culpable, aspectes que han de constar en la declaració.

En cap cas se li ha d'exigir jurament o promesa, però se l'ha d'exhortar a dir la veritat.

Article 168.

La primera declaració del processat s'anomena indagatòria, i, a més d'interrogar-lo i determinar tots els aspectes que estableix la llei comuna, se li ha de preguntar, quan sigui militar, i n'ha de quedar constància, l'exèrcit, arma o cos, vaixell, unitat, centre o dependència en què serveix, categoria o ocupació, destinació específica, temps de serveix en aquesta, amb especificació de qualsevol altra circumstància de caràcter professional que el jutge consideri necessari determinar per a la investigació de la infracció criminal.

Article 169.

Tots els que resideixin al territori espanyol, nacionals o estrangers, que no estiguin impedits tenen l'obligació de concórrer a la crida judicial per declarar tot el que saben sobre el que se'ls preguntí, si se'ls cita amb les formalitats que prescriu la llei.

Si per a això han d'abandonar el seu lloc de residència o el de la seva professió habitual, se'ls ha de facilitar el transport per compte de l'Estat i tenen dret a una indemnització, si la reclamen.

Article 170.

Estan exempts de l'obligació de declarar el rei, la reina, els seus respectius consorts, el príncep d'Astúries i els regents del Regne.

També estan exempts del deure de declarar els agents diplomàtics acreditats a Espanya, en tot cas, i el personal administratiu, tècnic o de servei de les missions diplomàtiques, així com els seus familiars, si hi concorren els requisits exigits en els tractats, i totes les altres persones a les quals la Llei d'enjudiciament criminal declara dispensades o exemptes de prestar declaració.

Article 171.

Estan exempts del deure de concórrer a la seu de l'òrgan judicial, però no de declarar, les altres persones de la família reial, que ho han de fer, si s'escau, per escrit.

Article 172.

Igualment estan exempts de concórrer a la seu del jutjat o tribunal per prestar declaració, i ho han de fer per escrit sobre el que se'ls preguntí:

- 1r El president del Govern.
- 2n Els presidents del Congrés dels Diputats i del Senat, del Tribunal Constitucional i del Consell General del Poder Judicial.
- 3r Els vicepresidents i ministres del Govern.
- 4t Els presidents del Consell d'Estat i del Tribunal de Comptes.
- 5è El fiscal general de l'Estat.
- 6è El defensor del poble.
- 7è Els magistrats del Tribunal Constitucional, els vocals del Consell General del Poder Judicial, els magistrats del Tribunal Suprem de Justícia, el president i vocals del Tribunal Militar Central, els consellers permanents del Consell d'Estat i els consellers del Tribunal de Comptes.
- 8è El fiscal togat i els fiscals de sala del Tribunal Suprem.
- 9è El secretari d'Estat de Defensa, el subsecretari de Defensa, el cap de l'Estat Major de la Defensa, els caps d'Estat Major de l'Exèrcit de Terra, Armada i Exèrcit de l'Aire, els capitans generals, almirall de la flota, comandants generals, secretari d'Estat per a la Seguretat i el director general de la Guàrdia Civil.
- 10 Els diputats i els senadors.
- 11 Els presidents de les comunitats autònomes, els delegats del Govern en les comunitats autònomes i a Ceuta i Melilla, els governadors civils i el governador militar en el territori del qual s'hagi de rebre la declaració.

12 Els presidents i els fiscals en cap de l'Audiència Nacional i dels tribunals superiors de justícia, els presidents i els fiscals en cap de tribunals militars territorials, respecte de les actuacions seguides en el territori de la seva jurisdicció, i els vocals de tribunals militars i membres de les fiscalies juridicomilitars d'una categoria superior o assimilada a la del jutge o president del tribunal que rebí la declaració.

13 Els alts dignataris de les confessions religioses oficialment reconegudes.

14 Els oficials generals no compresos en els números anteriors, llevat que es tracti de comparèixer davant la Sala de Justícia del Tribunal Militar Central.

Article 173.

Quan sigui convenient rebre declaració d'alguna de les persones exemptes de concórrer a la crida judicial, sobre qüestions que no hagin tingut coneixement per raó del seu càrrec, aquesta s'ha de prendre al seu domicili o despatx oficial, al qual ha de concórrer el jutjat instructor, després de consultar data i hora amb l'interessat.

Quan es tracti de prestar declaració davant un tribunal, en qualsevol de les fases del procediment, aquest pot acordar que la presti per escrit o per compareixença personal davant aquest, amb citació prèvia en forma.

Article 174.

La negativa de qualsevol de les persones esmentades als articles 171 i 172 a rebre en el seu domicili o residència oficial el jutjat togat, o a declarar tot el que saben sobre el que els sigui preguntat respecte dels fets del sumari, s'ha de posar en coneixement del Tribunal Suprem per als efectes que siguin procedents.

Article 175.

Qui hagi estat citat amb les formalitats legals per prestar declaració i, tot i no estar exempt de comparèixer, d'acord amb els articles anteriors, deixa de concórrer a la primera crida judicial sense una causa justificada pot ser sancionat amb una multa la quantia màxima de la qual és l'assenyalada per a les faltes penals.

Qui deixa de comparèixer-hi dues vegades injustificadament ha de ser conduït a presència del jutge togat pels agents de l'autoritat si és paisà, o, si és militar, s'ha de demanar la seva conducció a l'autoritat militar corresponent, sense perjudici de la responsabilitat criminal en què puguin haver incorregut.

Article 176.

Els que sense estar exemptos o dispensats legalment de prestar declaració es neguin a manifestar el que saben respecte dels fets sobre els quals els preguntí l'instructor han de ser advertits en l'acte de l'obligació de declarar i si persisteixen en la seva negativa s'ha de procedir criminalment contra ells.

No obstant el que disposa el paràgraf anterior, ningú no pot ser obligat a declarar contra si mateix.

Article 177.

En les paperetes o oficis de citació per declarar s'han de consignar literalment els dos articles precedents.

Les responsabilitats criminals en els casos esmentats són exigibles en causa separada, que s'ha d'encapçalar amb el testimoni comprensiu dels particulars pertinents.

Article 178.

Les declaracions han d'anar precedides de jurament o promesa de dir la veritat de tot el que sàpiguen i del que se'ls preguntí.

Els testimonis menors de catorze anys han de ser exhortats a dir la veritat, sense exigència de jurament o cap promesa.

Immediatament abans de prendre'ls jurament o promesa o exhortar-los a dir la veritat, el jutge togat ha de fer saber als testimonis l'obligació que tenen de ser verços i que, si falten a aquesta obligació, poden incórrer en les penes assenyalades per la llei al reu de fals testimoni.

Article 179.

En les diligències d'acarament, si aquest s'ha de fer entre militars, i aquests tenen ocupacions molt diferents, el jutge togat ha de procurar especialment que de cap manera es produeixi un trencament de la disciplina, i que l'acarat d'una ocupació inferior no es vegi coartat en les seves manifestacions.

Article 180.

Acabat l'acarament, el jutge togat, fora de la presència dels acarats, ha de fer constar la seva impressió personal sobre la fermesa i actitud d'aquests.

CAPÍTOL V

De la prova pericial

Article 181.

Sempre que per conèixer, fer constar o apreciar algun fet o circumstància d'interès a la causa siguin necessaris o convenients coneixements especials o tècnics s'ha d'acordar l'informe pericial, sense perjudici del que estableix l'article 158 d'aquesta llei.

Aquest servei l'han de prestar preferentment perits militars. Si no n'hi ha s'ha d'acudir als titulats que hi hagi on se segueixi la causa i, en últim cas, a la persona que reuneixi coneixements pràctics.

Article 182.

L'examen pericial l'ha de fer un sol perit, llevat que la complexitat de la matèria sobre la qual versí la perícia aconselli que la realitzin dos, o quan ho acordí el jutge togat o ho sol·licitin les parts.

Article 183.

El perit mèdic ha de procedir, amb l'autorització prèvia del jutge togat o del tribunal militar davant el qual actuí, al reconeixement psíquic o somàtic de la persona de què es tracti, que s'ha de sotmetre al reconeixement mèdic sempre que no produeixi un perill per a la salut.

Si el perit mèdic sol·licita l'internament de la persona es pot acordar així, havent escoltat el fiscal i altres parts personades, en una institució hospitalària o d'assistència, adequada per ser sotmesa a examen i observació o per portar a terme el dictamen sobre el seu estat de salut mental.

Article 184.

Quan l'informe emès per perits no oficials hagi estat a instància de part els seus honoraris els ha de satisfer qui ho hagi proposat.

CAPÍTOL VI

De l'entrada i registre en un lloc tancat i de la intervenció de llibres, papers i comunicacions

Article 185.

Per a l'entrada i registre en els edificis, dependències, vaixells o aeronaus dels exèrcits ha de procedir un avís a

l'autoritat o cap d'aquells, a fi que presti l'auxili escaient, llevat que l'imputat o denunciat sigui el cap esmentat, cas en què, als mateixos efectes, la comunicació s'ha de fer al seu superior immediat, excepte que la investigació dels fets no ho permeti.

Article 186.

Per entrar a registrar el palau en què es trobi residint el rei, el jutge ha de sol·licitar la seva llicència per conducte del cap de la seva Casa Civil.

En les residències reials en què no estigui residint el monarca en el moment del registre és necessària la llicència del cap o empleat del servei de Sa Majestat que tingui al seu càrrec la custòdia de l'edifici, o la persona que el substitueixi en absència seva.

Per entrar a una residència de la Casa Reial, al Congrés, al Senat i en assemblees legislatives de les comunitats autònomes i registrar-los és necessària l'autorització prèvia del monarca, sol·licitada per conducte del cap de la seva Casa, en el primer cas i la dels respectius presidents en els altres.

Article 187.

El jutge togat pot acordar mitjançant una interlocutòria, que s'ha de notificar al fiscal jurídicomilitar, el registre d'un domicili o local, i la retenció, obertura i examen de la correspondència privada, postal, telegràfica o gravada, relacionada amb la investigació, que el processat va remetre o va rebre, si hi ha la possibilitat d'obtenir per aquests mitjans el descobriment o la comprovació d'algun fet o circumstància important per a la causa. També pot ordenar que es porti a les actuacions una còpia dels telegrams transmesos o rebuts si hi concorren les mateixes circumstàncies.

Article 188.

El jutge togat pot acordar, mitjançant una interlocutòria i amb l'audiència prèvia del fiscal jurídicomilitar, la intervenció de les comunicacions telefòniques o radiofòniques del processat i la gravació de les seves activitats, si hi ha indicis d'obtenir per aquests mitjans el descobriment o la comprovació d'algun fet o circumstància important de la causa. La interlocutòria ha de determinar amb precisió la modalitat o la forma de la intervenció.

Per a la pràctica d'aquestes diligències s'ha de dirigir manament a qui les hagi d'efectuar i, amb la finalitat de garantir l'autenticitat i el secret de la gravació o filmació, s'han d'adoptar les mesures que siguin procedents per al seu revelatge i constància, i per a la seva conservació s'ha de complir el que es disposi per a la correspondència en el que sigui aplicable.

Article 189.

Les gravacions o filmacions s'han de lliurar immediatament al jutge que hagi acordat la intervenció, el qual per a l'audició o visió s'ha d'atenir al que s'hagi disposat per a la lectura de la correspondència.

CAPÍTOL VII

De l'assegurament de les responsabilitats civils

Article 190.

Sempre que el jutge togat declari processada alguna persona o aparegui indicada la responsabilitat civil d'un tercer de les conseqüències d'un delictes, ha de determinar en la mateixa interlocutòria la quantia en què provisionalment xifri la responsabilitat civil i altres conseqüències

econòmiques i acordar-ne l'assegurament. Contra aquesta interlocutòria es pot interposar recurs d'apel·lació.

Article 191.

En la mateixa resolució ha de manar que es presti fiança per assegurar les responsabilitats civils; hi ha d'assenyalar el termini en què ha de ser constituïda i ordenar l'embargament de béns si no es disposa.

Article 192.

Totes les actuacions sobre mesures asseguradores de les responsabilitats pecuniàries s'han de portar a una peça separada que s'ha d'iniciar amb el testimoni de la interlocutòria en què s'acordin.

Article 193.

La fiança pot ser en metàl·lic, pignorativa, hipotecària o per aval bancari.

Article 194.

En els supòsits en què les responsabilitats civils estiguin parcialment o totalment cobertes mitjançant una assegurança pública o privada, s'ha de requerir l'entitat asseguradora o el fons de garantia corresponent, si s'escau, perquè fianci aquelles fins al límit assegurat.

Article 195.

Quan sigui procedent assenyalar una pensió provisional a la víctima o a les persones que estiguin al seu càrrec, en els supòsits que les respectives normatives ho autoritzin, el jutge ha d'ordenar directament a l'entitat asseguradora o al fons corresponent que, per mensualitats anticipades, ingressin l'import de les pensions assenyalades o acreditin, també anticipadament, que les han lliurat directament als beneficiaris. L'incompliment d'aquesta obligació dóna lloc a l'embargament de cabals o béns de l'entitat en una quantitat suficient per cobrir-los, que es pot fer en la seva seu central o en qualsevol de les seves sucursals, delegacions o agències.

Article 196.

Quan s'hagi de disposar l'embargament de sous o havers personals per assegurar les responsabilitats que puguin resultar en els procediments militars, s'han d'observar les regles següents:

Primera.- Tant si el processat és paisà com si és militar es considera inembargable la quantitat, declarada com a tal en la legislació comuna.

Segona.- Les pensions dels cavallers mutilats absoluts i les pensions annexes a la Creu Llorejada de Sant Ferran i altres recompenses la legislació específica de les quals així ho declari són, en tot cas, inembargables.

Article 197.

Contra les actuacions del jutge en què qualifiqui la suficiència de les fiances i els embargaments es pot interposar recurs d'apel·lació.

Article 198.

El jutge ha de declarar la solvència total o parcial o la insolvència del processat mitjançant una interlocutòria que és susceptible d'apel·lació. Un cop ferma la interlocutòria, s'ha de declarar conclosa la peça separada sense perjudici de la seva obertura, d'ofici o a instància de part, si apareixen mèrits per a això.

CAPÍTOL VIII

De les mesures cautelars sobre persones

SECCIÓ 1a DE LA CITACIÓ

Article 199.

La persona a la qual s'imputi un acte punible ha de ser citada només per ser escoltada, llevat que la llei disposi el contrari, o que certament sigui procedent la seva detenció.

Els militars en les situacions d'activitat o reserva han de ser citats a través del cap de la seva unitat o, si s'escau, de l'autoritat de la qual depenguin a efectes administratius, llevat del que disposa l'article 111.

SECCIÓ 2a DE LA DETENCIÓ

Article 200.

Cap persona pot ser detinguda excepte en els casos i les formes que prescriu la llei.

Article 201.

La detenció de les persones responsables de fets que, tot i poder ser constitutius de delicte, apareguin com de la competència de la jurisdicció militar, la pot acordar el jutge togat que incoï les actuacions, així com les autoritats o els seus agents facultats legalment per a això.

Article 202.

Els òrgans judicials militars, els fiscals de la jurisdicció militar, les autoritats militars i els seus agents, en els casos en què sigui procedent la detenció d'una persona en què no concorri la condició de militar en activitat, han d'observar les normes de la legislació comuna.

Article 203.

El detingut o, en nom seu, el cònjuge, descendents, ascendents o germans i els representants dels menors i incapacitats, poden comparèixer verbalment, en qualsevol moment, sense formalismes ni necessitat d'un advocat, davant el jutge togat o tribunal militar a disposició del qual es trobi el detingut, per exposar-li les consideracions que estimin oportunes respecte als motius, temps i condicions de la detenció i per tal que es resolgui immediatament sobre la legalitat i les condicions de la detenció, d'acord amb el dret.

Article 204.

L'elevació de la detenció a la presó i la llibertat del detingut s'acorda mitjançant una interlocutòria, que s'ha de notificar al fiscal jurídicomilitar, a l'acusador particular, si n'hi ha, i a l'interessat i s'ha de posar en coneixement del cap de qui depengui el detingut. Aquestes actuacions són susceptibles de recurs d'apel·lació.

Article 205.

La detenció d'un militar en activitat, disposada per una autoritat judicial de qualsevol jurisdicció, membres del Ministeri Fiscal, autoritat governativa, funcionari o agent, s'ha d'efectuar d'acord amb el que disposa l'ordenament comú per a la detenció, en especial si es tracta de delicte flagrant. No obstant això, s'ha d'executar a través dels seus caps si és al seu abast immediat, o si no endarrerix, amb perjudici greu, l'efectivitat de la mesura. Qui practiqui la detenció sense acudir als caps del militar detingut els ha de donar compte immediat d'aquesta

detenció, sense perjudici del dret i del deure del militar detingut de comunicar immediatament amb els seus superiors que li confereix l'article 173 de les Reials ordenances per a les Forces Armades.

No obstant el que disposa el paràgraf anterior, s'han d'observar les regles següents:

Primera.—Si el militar es troba prestant un servei d'armes o una altra comesa essencialment militar, només l'han de portar a terme els seus caps als quals s'ha de demanar, llevat que hagi comès un delicte flagrant i estigui fora de l'abast dels caps.

Segona.—Si el militar es troba en un recinte militar s'ha de demanar la detenció al cap de més ocupació i antiguitat que es trobi destinat i present en aquest.

Article 206.

L'autoritat o cap militar al qual es demani la detenció d'un militar ha de donar compliment immediat al requeriment en els termes exactes en què aquest s'expressi.

Article 207.

En cas que l'autoritat o cap militar al qual s'hagi encomanat la detenció no la pugui complir immediatament perquè qui ha de ser detingut es troba accidentalment fora de la circumscripció del seu comandament, ha de traslladar amb tota urgència la comissió a la que ho sigui del lloc on aquest es trobi, i ho ha de comunicar així a l'autoritat judicial o governativa que l'hagi acordada.

Article 208.

La detenció d'un militar en activitat acordada pels qui assenyalen el primer paràgraf de l'article 205 s'ha de complir en un establiment penitenciari militar de la localitat on es produeixi la detenció i si no n'hi ha, en un altre establiment militar.

Article 209.

El militar detingut ha d'estar a disposició de qui hagi disposat la seva detenció, i ha de ser conduït davant aquest totes les vegades que sigui requerit per a això.

El jutge pot acudir totes les vegades que ho consideri necessari a l'establiment en què es trobi detingut.

Designat el lloc de la detenció s'ha de comunicar amb la màxima brevetat a qui l'hagi ordenat.

Article 210.

El militar detingut a què es refereixen els articles anteriors només ha de romandre en dependències policials, governatives o altres establiments no militars de detenció, el temps indispensable per a la pràctica de l'aterratge o les diligències.

Durant la seva estada en aquestes dependències ha de romandre separat dels altres detinguts.

Article 211.

En els supòsits en què la detenció no l'hagin efectuat els seus caps i una vegada practicat el que disposa el paràgraf primer de l'article 210, s'ha de lliurar el detingut a l'autoritat o cap militar de què depengui o, si no, a l'autoritat militar superior de la plaça en què s'hagi verificat la detenció, amb indicació dels motius que l'han originat.

Article 212.

Els militars que siguin detinguts de conformitat amb aquestes normes han d'acreditar la seva identitat i condició de militar en el mateix moment de la detenció i poden exigir als agents que la practiquin que, així mateix, s'identifiquin.

Els militars detinguts han d'acatar les ordres i determinacions de les autoritats o agents que hagin acordat o practicat la detenció, sense perjudici de posar posteriorment en coneixement dels seus caps les infraccions o abusos que hagin pogut observar.

Article 213.

Els trasllats del personal militar detingut o sobre el qual hagi recaigut una ordre de detenció els han d'efectuar sempre militars d'una ocupació igual o superior a la de l'interessat.

Article 214.

El militar que hagi incorregut en la comissió de faltes o infraccions administratives i hagi acreditat la seva condició no pot ser conduït a cap dependència policial, i els agents de l'autoritat governativa o judicial s'han de limitar a prendre nota de les seves dades personals i de la seva destinació, a l'efecte de tramitar la denúncia oportuna.

SECCIÓ 3a DE LA PRESÓ PREVENTIVA

Article 215.

Només pot decretar la presó preventiva el jutge o tribunal que estigui coneixent del procés, el que formi les primeres diligències, el que actuï per comissió o el que rebí el detingut per traslladar-lo a un jutge diferent.

Article 216.

La presó preventiva s'ha d'acordar quan hi concorrin les circumstàncies que a continuació s'expressen:

Primera.—Que segons el parer del jutge togat aparegui l'existència d'un fet constitutiu de delictes.

Segona.—Que aquest tingui assenyalada una pena superior a sis anys de presó o de presó menor. La presó es pot decretar, encara que la pena sigui inferior a les esmentades, quan el jutge ho consideri convenient, ateses les circumstàncies del delictes i les personals i antecedents de l'inculpat o quan es tracti de fets que revesteixin gravetat o perill en relació amb la disciplina o el servei. Quan el jutge hagi decretat la presó preventiva en cas d'un delictes que tingui prevista una pena inferior a la de sis anys de presó, segons el seu criteri, la pot deixar sense efecte, si les circumstàncies tingudes en compte han variat, i acordar la llibertat de l'inculpat.

Tercera.— Que apareguin en la causa motius suficients per considerar responsables criminalment del delictes perseguit la persona contra la qual s'hagi d'acordar la presó.

Article 217.

També és procedent la presó quan hi concorrin les circumstàncies primera i tercera de l'article anterior, i l'imputat, sigui quina sigui la pena assenyalada al delictes perseguit i l'estat del procediment, tant si la seva presó està decretada com si no, deixi de comparèixer sense una causa justificada a la crida judicial.

Article 218.

La presó preventiva no pot excedir els sis mesos quan es tracti d'una causa per un delictes al qual la llei assenyalí una pena de presó de fins a dos anys, ni pot excedir un any quan la pena privativa de llibertat que assenyalí la llei sigui superior a dos anys de presó. Si els delictes imputats són diversos les durades de les penes respectives s'han de sumar per computar-les d'acord amb el que s'indica anteriorment.

No obstant això, si per raons excepcionals el procediment no s'ha pogut veure abans i hi concorren circumstàncies que permetin fonamentadament suposar que l'inculpat pot eludir en llibertat l'acció de la justícia, la presó preventiva es pot prorrogar fins a dos i quatre anys, respectivament, mitjançant una interlocutòria del jutge togat, acordada amb l'audiència del presumpte culpable i del fiscal jurídicomilitar.

Si la sentència que condemna l'acusat ha estat recorreguda, la situació de presó preventiva no es pot prolongar més temps que la meitat de la pena imposada.

En cap cas no s'han de tenir en compte per al còmput dels terminis a què es refereix l'article anterior les dilacions que hagi patit la causa imputables a l'encausat.

Article 219.

Quan un òrgan judicial de qualsevol jurisdicció hagi acordat la presó preventiva respecte d'un militar en situació d'activitat o reserva, l'ha de patir en un establiment penitenciari militar, i qui l'hagi acordat ha de sol·licitar la seva execució a l'autoritat militar de què depengui, la qual ha de donar compliment immediatament al requeriment. En cas que no hi hagi un establiment d'aquesta classe a la plaça o als voltants, s'ha de portar a efecte en l'aquartament, base o vaixell militar que designi l'autoritat militar que hagi rebut l'acord. En tot cas aquesta ha de comunicar a la judicial corresponent el lloc, dia i hora d'execució del que s'hagi acordat de conformitat amb les condicions que s'expressin en la seva comunicació.

Article 220.

Per al compliment del que expressa l'article anterior s'ha d'enviar a l'autoritat militar una comunicació de l'acord, el qual ha de contenir a la lletra l'ordre de detenció, el nom, cognoms, ocupació i destinació de l'inculpat, així com el delictes que va donar lloc al procediment, si es procedeix d'ofici o a instància del fiscal o una altra part i si la presó ha de ser amb incomunicació o sense aquesta.

Article 221.

L'autoritat militar ha de fer saber al governador o cap de l'establiment on el militar pateixi presó preventiva, l'òrgan judicial que l'hagi acordat i a disposició del qual queda aquest, així com les altres condicions en què s'hagi de complir.

Si la presó preventiva es pateix en un aquarterament, base o vaixell militar, el cap militar que es trobi al comandament d'aquests ha de vetllar perquè el pres preventiu observi, en la mesura del possible, un règim equiparable al que se segueix en establiments penitenciaris militars.

Article 222.

Si no és possible la permanència del pres en un establiment militar, la presó preventiva s'ha de patir en un establiment comú, amb absoluta separació dels altres detinguts i presos.

Les mateixes regles s'han de seguir encara que la presó l'hagin acordat autoritats judicials no militars.

Article 223.

Perquè es porti a efecte la presó s'han d'expedir dos manaments, dirigits un al cap, governador o director de l'establiment en què s'hagi de rebre el pres, i un altre als que l'hagin de conduir.

En els dos manaments, als quals s'ha d'adjuntar un testimoni de l'ordre de detenció, s'hi ha de consignar:

Primer.—El nom, cognoms, naturalesa, edat, estat, domicili, professió, ocupació o classe i destinació o situació del pres, així com altres circumstàncies que puguin

servir per identificar-lo i s'ha d'indicar el presumpte delictiu de què es tracta i la causa de què procedeix.

Segon.—L'establiment o lloc on hagi de patir la presó.

Tercer.—Si la presó ha de ser amb comunicació o sense.

SECCIÓ 4a DE LA PRESÓ INCOMUNICADA

Article 224.

Quan el jutge o tribunal disposi la incomunicació del detingut o presó amb les formalitats que preveu la llei comuna, l'acord s'ha de posar en coneixement del governador o director de l'establiment penitenciari o del cap de la unitat en què es trobi, perquè adopti les mesures encaminades a l'eficàcia de l'aïllament. Les actuacions en què s'acordi o s'aixequi la incomunicació són susceptibles de recurs d'apel·lació.

SECCIÓ 5a DE LA PRESÓ ATENUADA

Article 225.

El mateix jutge que tingui facultats per acordar la presó preventiva, quan en el pres concorri circumstàncies excepcionals que al seu judici ho aconsellin, pot disposar, d'ofici o a petició d'aquell o del seu defensor, que la presó sigui atenuada. La mateixa facultat correspon, si s'escau, al tribunal quan el sumari s'hagi donat per conclús.

Article 226.

La presó atenuada la pateixen:

1. Els militars professionals i paisans, amb la vigilància que es consideri necessària, en els seus respectius domicilis, o si és necessari, en establiments hospitalaris.

2. Els militars no professionals, amb la vigilància que es consideri necessària, en les unitats a què pertanyin, en les quals han de prestar els serveis que els seus caps els encomanin, o en un establiment hospitalari militar si és necessari o, excepcionalment, en el seu domicili.

Article 227.

Qui es trobi en presó atenuada pot sortir del lloc en què la compleixi durant el temps necessari per acudir, amb l'autorització prèvia del jutge togat, a la seva feina habitual, a l'exercici de les seves activitats professionals, o a prestar el servei que els seus caps li puguin encomanar, amb l'obligació de reintegrar-se al lloc d'internament al final d'aquestes activitats.

Igualment pot sortir, amb la mateixa autorització prèvia, per assistir a les seves pràctiques religioses o per rebre assistència mèdica, que, tot i ser necessària, no se li pugui prestar en el lloc on estigués complint la presó atenuada, o per qualsevol altra causa justificada segons el parer del jutge togat o del tribunal militar.

Article 228.

El trencament de la presó atenuada o l'incompliment de les condicions o normes sobre sortides donen lloc a la seva revocació per qui ho hagi atorgat, sense perjudici de l'exigència de les responsabilitats que es puguin deduir del fet.

Article 229.

La concessió o denegació de la presó atenuada i la seva revocació s'ha d'adoptar en forma d'interlocutòria, que és susceptible de recurs d'apel·lació.

Les altres resolucions relatives a aquesta situació s'han d'adoptar mitjançant una providència.

CAPÍTOL IX

De la llibertat provisional

Article 230.

En qualsevol moment del procés, quan no resultin motius que justifiquin la presó o s'esvaeixin els que hi han donat lloc, el jutge togat o el tribunal corresponent ha d'acordar la llibertat provisional.

Article 231.

Igualment és procedent la llibertat provisional:

1r Quan el pres porti en presó preventiva un temps igual o superior a la pena que li pugui correspondre.

2n Quan es compleixi el termini màxim establert per a la presó preventiva.

3r Quan el fiscal jurídicomilitar, en formular l'escrit de qualificació provisional, demani per al processat una pena que no sigui privativa de llibertat, o tot i ser-ho, sigui d'una durada menor que el temps ja sofert de presó preventiva. En els dos casos el fiscal, en evacuar la seva qualificació, ha de sol·licitar la llibertat provisional del processat.

Article 232.

Les actuacions de llibertat provisional són reformables d'ofici durant tot el curs de la causa.

Contra la interlocutòria de llibertat provisional es pot interposar recurs d'apel·lació en un sol efecte.

Article 233.

El processat que estigui en llibertat provisional ha de comparèixer davant el jutge togat, tribunal militar o autoritat o funcionari que aquests designin, els dies assenyalats en la interlocutòria respectiva i totes les que el cridi el jutge o tribunal esmentat.

Si deixa de comparèixer els dies assenyalats o no acudeix a qualsevol crida judicial sense una causa justificada es pot acordar la presó preventiva.

Article 234.

En cap cas no s'admet la llibertat provisional amb fiança en els procediments seguits davant la jurisdicció militar.

Article 235.

El processat que estigui en llibertat ha de romandre al lloc on se segueixin les actuacions, però el tribunal militar o el jutge togat, segons la fase del procediment, el poden autoritzar a residir en un altre lloc diferent quan hi concorrin raons atendes, i li han d'assenyalar l'obligació de comparèixer o de presentar-se periòdicament a les autoritats judicials, militars o governatives que se li indiquin. El canvi de domicili sense autorització o la incompareixença injustificada produeix la cancel·lació de l'autorització.

CAPÍTOL X

Disposicions comunes als capítols anteriors

Article 236.

La detenció i presó dels militars, mentre no es dicti una ordre de processament i aquesta sigui ferma, no produeix cap canvi en la seva situació militar.

Article 237.

Durant la detenció, presó i conducció, el jutge ha de vetllar perquè es guardin al personal militar el respecte i la consideració escaients a la seva dignitat i ocupació.

Article 238.

En tot cas la detenció i presó preventiva i atenuada s'han d'efectuar en la forma que menys perjudiqui la persona i la reputació d'aquest i de la seva família.

La llibertat només s'ha de restringir en els límits estrictament indispensables per assegurar el resultat de les proves del procediment i les persones responsables.

Article 239.

En temps de guerra o estat de setge la presó preventiva, tant si s'ha disposat amb caràcter atenuat com si no, la poden complir els militars en la unitat de la seva destinació, quan per exigències de la situació o de la campanya així ho acordin els caps o autoritats militars respectives, que ho han de comunicar a l'autoritat judicial que hagi disposat la presó.

En aquest cas aquells han d'exercir les funcions que el comandament designi i que siguin més convenients a les exigències del servei i de la disciplina. Si arriben a participar en accions de combat o altres que impliquin risc de la seva vida, han de quedar per aquest sol fet en llibertat provisional, i llevat que després incorrin en causa de rebel·lia o cometin un nou delictes, ja no es pot decretar de nou la seva presó, però el temps que hagi estat en aquella situació de llibertat provisional els és, si s'escau, d'abonament per al compliment de la condemna.

CAPÍTOL XI**De la conclusió del sumari****Article 240.**

Un cop practicades les diligències decretades d'ofici, a instància del fiscal jurídicomilitar o de les altres parts, el jutge togat militar ha de declarar conclús el sumari mitjançant una interlocutòria en què ha d'acordar la seva remissió al tribunal militar corresponent, en unió de les peces de convicció i de les peces separades, llevat d'aquelles la substanciació de les quals no hagi acabat i no siguin imprescindibles per evacuar el tràmit de conclusions.

Aquesta interlocutòria s'ha de notificar al fiscal jurídicomilitar i altres parts personades, les quals, amb l'examen previ de les actuacions, en el termini de cinc dies, poden formular escrits en què mostrin la seva conformitat amb la interlocutòria dictada o les raons per les quals no la presten.

Article 241.

Finalitzat aquest termini, el jutge togat ha de procedir a l'elevació expressada a l'article anterior, en unió dels escrits que es presentin sobre la interlocutòria, i s'ha de citar a termini el fiscal jurídicomilitar i altres parts personades perquè compareguin davant el tribunal militar, en el termini de cinc dies. En l'última diligència, el secretari ha de fer constar el nombre de folis que componen el sumari, així com els recursos d'apel·lació que es trobin pendents de resolució.

Article 242.

El tribunal militar, en rebre el sumari, ha de nomenar un vocal ponent, al qual se li ha de passar pel termini de cinc dies per a instrucció. Si hi ha sobres tancats i objectes precintats, els ha d'obrir en presència del secretari, que ha

d'aixecar acta. El tribunal militar ha d'acordar o no l'aprovació de la interlocutòria de conclusió. En el primer cas, una vegada ferma perquè no s'hi ha interposat cap recurs, ha de manar obrir el judici oral, llevat que sigui procedent el sobreseïment. En el segon, ha de revocar la interlocutòria de conclusió i tornar el sumari al jutge togat, amb les peces de convicció necessàries, perquè practiqui les diligències que expressament se li indiquin i les que puguin resultar com a conseqüència d'aquestes. De la mateixa manera ha de procedir en cas que doni lloc totalment o parcialment a algun dels recursos d'apel·lació pendent.

Article 243.

El fiscal jurídicomilitar, mitjançant un escrit, pot posar en coneixement del jutge togat que en el sumari hi ha prou elements de judici per qualificar els fets i determinar les seves responsabilitats, i demanar la conclusió del sumari. La mateixa facultat competeix a l'acusador particular. En aquests casos, el jutge togat ha de procedir a fer el trasllat que preveu l'article 240 i altres tràmits d'elevació.

Article 244.

El jutge togat i el fiscal jurídicomilitar, quan considerin que hi concorre alguna causa per la qual el sobreseïment sigui procedent, ho poden expressar així, mitjançant una interlocutòria el primer i mitjançant un escrit el segon, i en aquests casos el procediment s'ha d'elevat al tribunal militar corresponent i s'han de citar les parts perquè compareguin i expressin, per escrit, davant el tribunal, en el termini de deu dies, el que convingui al seu dret. Aquest, si no acorda el sobreseïment proposat, ha de tornar el sumari per a la seva continuació.

CAPÍTOL XII**Del sobreseïment****Article 245.**

El sobreseïment pot ser definitiu o provisional, total o parcial.

Si és parcial s'ha de manar obrir el judici oral respecte dels processats als quals no afavoreixi.

Si és total s'ha de manar arxivar les actuacions, i s'ha de donar a les peces de convicció la destinació que preveu la llei comuna.

Article 246.

És procedent el sobreseïment definitiu:

1r Quan no hi ha indicis racionals que s'ha perpetrat el fet que ha donat motiu a la formació de la causa.

2n Quan el fet no constitueixi un delictes.

Si el fet és constitutiu de falta penal de la competència de la jurisdicció militar, el tribunal ha d'enviar les actuacions al jutge togat la seu del qual sigui més pròxima a la del jutge instructor, dins el mateix territori perquè decideixi el procediment. Si la infracció penal és competència de la jurisdicció ordinària s'ha d'inhibir a favor de l'òrgan competent de la jurisdicció esmentada. Si el fet és constitutiu de falta disciplinària militar, ha de deduir testimoni de particulars per a la seva remissió a l'autoritat o comandament militar amb competència sancionadora.

A aquests efectes el temps transcorregut des de l'inici del procediment judicial fins a la fermesa de la interlocutòria de sobreseïment no es computa per a la prescripció de la falta disciplinària.

3r Per mort del processat, sense perjudici de les responsabilitats civils o administratives exigibles.

En aquest cas, si als perjudicats els interessa reclamar la responsabilitat civil als hereus del mort, s'ha d'acordar

l'expedició d'un testimoni de particulars per a l'exercici de les accions pertinents davant els òrgans de la jurisdicció ordinària.

Els embargaments de béns decretats en la causa així sobreseguda s'han de mantenir durant el termini necessari perquè el perjudicat acrediti haver fet ús del seu dret davant els òrgans competents, sense que pugui excedir els dos mesos. Transcorregut aquest termini s'han d'aixecar els embargaments i els béns s'han de lliurar als hereus del processat que acreditin la seva condició, si abans de finalitzar el termini els actors no han acreditat l'exercici de l'acció civil.

No obstant l'acreditació d'aquest exercici, s'ha d'aixecar l'embargament dels béns i s'han de lliurar als hereus del mort, si transcorregut un any des del lliurament del testimoni de particulars l'òrgan judicial competent no ha reclamat els béns.

Les responsabilitats civils exigibles per l'Estat s'han de fer efectives d'acord amb les lleis i els reglaments, i queden afectes a aquesta els béns embargats en la forma, terminis i condicions que s'especifiquen als dos paràgrafs anteriors.

4t Quan el processat aparegui exempt de responsabilitat criminal o s'hagin esvaït completament els indicis que hagin donat motiu a procedir contra ell.

5è Quan apareguin plenament provats a les actuacions: l'extinció de l'acció penal d'acord amb les lleis, l'existència d'una excusa absoluta o els motius que assenyalen els números 2 a 4 de l'article 286.

Es pot acordar el sobreseïment, encara que la causa no es trobi en el sumari, quan consti l'existència de motius per decretar-lo d'acord amb els números 3r i 5è d'aquest article.

Article 247.

És procedent el sobreseïment provisional:

1r Quan no resulti degudament justificada la perpetració del delictes que hagi donat motiu a la formació de la causa.

2n Quan resulti del sumari que s'ha comès un delictes i no hi hagi motius suficients per acusar d'aquest delictes una persona determinada com a autor, còmplice o encobridor.

Article 248.

Quan el fiscal jurídicomilitar demani el sobreseïment i no s'ha personat en la causa un acusador particular, el tribunal pot acordar que es faci saber la pretensió del fiscal als perjudicats, si consta el seu parador, perquè dins el termini prudencial que se'ls assenyalen compareguin a defensar la seva acció si ho consideren oportú.

Si no compareixen en el termini fixat, el tribunal ha d'acordar el sobreseïment sol·licitat pel fiscal jurídicomilitar, llevat del que disposa l'article següent.

Article 249.

Quan el tribunal conceptuï improcedent la petició del fiscal jurídicomilitar relativa al sobreseïment i no hi hagi un acusador particular que sostingui l'acció, abans d'accedir al sobreseïment pot determinar que es remeti la causa al fiscal togat, perquè, amb coneixement del seu resultat, resolgui si és procedent o no sostenir l'acusació. El fiscal togat ha de posar la resolució en coneixement del tribunal competent, amb devolució de la causa.

Article 250.

Si es presenta un acusador particular a sostenir l'acció, o encara que el fiscal jurídicomilitar consideri que és procedent l'obertura del judici oral, el tribunal, no obstant això, pot acordar el sobreseïment en el cas que preveu el número 2 de l'article 246.

Article 251.

En els sobreseïments provisionals, quan hi hagi motius suficients per a això, la reobertura de la causa s'ha d'acordar mitjançant una interlocutòria del mateix tribunal que va acordar el sobreseïment, d'ofici o a petició del fiscal jurídicomilitar o de les parts personades, que ho han de fer en un escrit motivat, adjuntant-hi tantes còpies com siguin necessàries per traslladar-lo a les altres parts, les quals, en el termini de cinc dies i abans de la interlocutòria que acordi la reobertura de la causa, poden fer les al·legacions pertinents. Contra la interlocutòria que acordi la reobertura de la causa no es pot interposar cap recurs.

Article 252.

Les actuacions en què s'acordi el sobreseïment del procediment s'han de notificar a les parts dins el termini dels cinc dies següents al de la data en què s'han dictat. En el mateix termini s'ha de notificar als comandaments militars superiors a què es refereixen els articles 111 i 112 de la Llei orgànica de la competència i organització de la jurisdicció militar les actuacions de sobreseïment definitives.

CAPÍTOL XIII

Dels recursos contra resolucions en el sumari dels jutges i tribunals

SECCIÓ 1a DISPOSICIONS GENERALS

Article 253.

Contra les resolucions dictades pels jutges i tribunals militars durant la tramitació del sumari es poden interposar, per raó de la seva forma o contingut, en els casos que disposi aquesta Llei, els recursos d'apel·lació, queixa i súplica.

Article 254.

Els recursos s'han d'interposar sempre mitjançant un escrit autoritzat amb la signatura d'un lletrat o defensor, en els terminis que per a cadascun determini aquesta Llei.

Se n'exceptuen els recursos que interposin les autoritats i caps militars en el supòsit que preveu l'article 143 d'aquesta Llei. Si tenen assignat o designat a les seves ordres l'assessor jurídic a què es refereix l'article 112 de la Llei orgànica de la competència i organització de la jurisdicció militar, aquest ha de ser el que intervingui en totes les fases del recurs; i si no el tenen han de sol·licitar la intervenció del que ho sigui de l'autoritat superior en la cadena de comandament a què pertanyin.

Article 255.

Només poden interposar recurs contra resolucions judicials del sumari el fiscal jurídicomilitar i les parts personades en el procediment. Se n'exceptuen els recursos que preveu el paràgraf segon de l'article anterior i els que en el mateix cas de l'article 143 d'aquesta Llei interposin el denunciador o militar perjudicat.

Article 256.

Els recursos que s'interposin contra resolucions judicials del sumari poden produir efectes suspensius o devolutius, o els dos efectes, segons que correspongui.

Article 257.

La interposició d'un recurs, dins el termini i en la forma escaient, no paralitza els tràmits del sumari ni suspèn els

efectes de la resolució que s'impugna, excepte en els casos en què aquesta Llei disposi el contrari.

Article 258.

Totes les resolucions sumariales són reformables d'ofici, quan així escaigui d'acord amb el dret, pel mateix jutge que conegui del sumari o pel tribunal que en tingui coneixement per alguna incidència del procediment, llevat que hi hagi intervingut un recurs de les parts.

Article 259.

El fiscal jurídicomilitar i les parts personades en el sumari es poden adherir al recurs interposat per qualsevol d'aquestes, cosa que han de sol·licitar per escrit, i per a les parts amb signatura de lletrat o defensor, en un termini igual a l'assenyalat per al recurs al qual s'adhereixen, comptat a partir de l'endemà de la notificació.

La renúncia o desistiment del recurrent no afecta la part adherida.

Article 260.

La interlocutòria que resol el recurs ha d'aprofitar els altres presumptes responsables penals o civils, només en el que els sigui favorable, sempre que es trobin en la mateixa situació que aquell al qual es refereixi la interlocutòria.

SECCIÓ 2a DEL RECURS D'APEL·LACIÓ

Article 261.

El recurs d'apel·lació contra resolucions dictades en el sumari únicament es pot interposar, en els casos i amb els efectes que preveu aquesta Llei, en el termini de cinc dies, comptats des de l'endemà de la notificació, davant el jutge que hagi dictat la resolució que es recorre, expressant els fonaments de la impugnació i adjuntant-hi els documents que s'estimin convenients.

Article 262.

Un cop interposat el recurs d'apel·lació el jutge l'ha d'admetre en un o els dos efectes, segons que correspongui d'acord amb el que disposa aquesta Llei.

Igualment ha d'acordar mitjançant una interlocutòria, quan sigui procedent, la inadmissió del recurs, que s'ha de notificar immediatament al recurrent.

Article 263.

Després de l'admissió del recurs el jutge ha d'ordenar el lliurament de les còpies al fiscal jurídicomilitar i altres parts personades, i els ha de posar de manifest les actuacions per un termini de sis dies comuns o totes elles, llevat que s'hagi decretat el secret sumarial. Si el recurs ha estat admès en un sol efecte, s'ha d'ordenar la formació d'una peça separada, i s'ha de manar expedir testimoni comprensiu de la interlocutòria objecte de recurs, i de tots els particulars que consideri necessaris incloure o que hagin estat designats en l'escrit d'interposició.

Article 264.

En el termini indicat a l'article anterior, tant el fiscal jurídicomilitar com les altres parts personades no recurrents poden formular per escrit les al·legacions que estimin procedents en relació amb la pretensió del recurrent, i hi poden adjuntar els documents que considerin convenients i designar tots els particulars que considerin que s'han de tenir en compte quan es resolgui l'apel·lació. Les parts no recurrents es poden adherir a l'apel·lació en for-

mular al·legacions, i en aquest cas s'han de deduir les previsions oportunes.

Article 265.

Conclòs el termini indicat anteriorment, el jutge togat davant el qual s'ha interposat el recurs ha de manar unir a les actuacions o a la peça separada, segons que correspongui, els escrits d'al·legacions que, si s'escau, hagin presentat el fiscal jurídicomilitar i les altres parts, i ordenar deduir els testimonis dels particulars interessats i considerats procedents, per a la seva unió a la indicada peça separada, i seguidament ha de remetre les actuacions o les peces, segons els efectes en què es va admetre l'apel·lació, al tribunal que hagi de conèixer del recurs.

Article 266.

Un cop el tribunal que ha de conèixer de l'apel·lació hagi rebut les actuacions o peces separades, n'ha d'acusar recepció immediatament, nomenar un ponent i resoldre el recurs durant els cinc dies següents, mitjançant una interlocutòria que ha de comunicar, per al seu compliment, al jutge que hagi dictat la resolució objecte de recurs, al qual s'ha de remetre en el termini de tres dies següents les actuacions o la peça separada en què s'hagi tramitat el recurs.

Article 267.

El jutge ha d'acusar recepció immediatament de les actuacions o peces separades, notificar la interlocutòria que resolgui l'apel·lació al recurrent, fiscal jurídicomilitar i altres parts personades, i continuar la tramitació del procediment d'acord amb el dret.

SECCIÓ 3a DEL RECURS DE QUEIXA

Article 268.

Es pot interposar recurs de queixa contra totes les actuacions no apel·lables del jutge togat i contra les resolucions en què es denegui l'admissió del recurs d'apel·lació, acudint al tribunal corresponent.

El recurs s'ha d'interposar en el termini de cinc dies a comptar de la notificació de la resolució judicial impugnada o des de la notificació de la interlocutòria denegatòria de l'apel·lació.

Article 269.

La queixa s'ha d'interposar únicament amb efectes devolutius però pot tenir efectes suspensius quan es produeixi contra actuacions denegatòries del recurs d'apel·lació al qual la llei assenyali els dos efectes.

Admesa la queixa pel tribunal amb l'efecte que sigui procedent, ho ha de comunicar així al jutge perquè informi en el termini de tres dies amb remissió del testimoni de la resolució objecte de recurs i dels particulars en què es fonamenta.

Article 270.

Un cop rebut aquest informe i testimoni, s'han de passar al fiscal jurídicomilitar perquè emeti un informe en el termini màxim de tres dies.

Article 271.

Si la queixa s'estima fonamentada, en la interlocutòria en què s'acordi s'ha de revocar la resolució objecte de recurs amb els efectes pertinents.

Si no es considera procedent, s'ha de comunicar al jutge que tramiti el procediment. Contra la interlocutòria denegatòria de la queixa no es pot interposar recurs.

SECCIÓ 4a DEL RECURS DE SÚPLICA

Article 272.

Contra les actuacions dels tribunals militars es pot interposar, davant aquests, recurs de súplica quan la llei no n'atorgui un altre expressament, en el termini de tres dies des de la data de la notificació.

Article 273.

El tribunal ha de resoldre mitjançant una interlocutòria en el termini del tercer dia a comptar de la interposició.

TÍTOL III Del judici oral

CAPÍTOL I

De l'obertura del judici oral i de les conclusions de les parts

Article 274.

Totes les actuacions durant el judici oral són públiques, i s'ha d'aixecar el secret de les que s'hagin declarat així en el sumari.

Article 275.

Obert el judici oral les actuacions han de passar al fiscal juridicomilitar i successivament a l'acusador particular perquè, en el termini de cinc dies, que es pot prorrogar a deu segons el volum i la complexitat del procés, s'instruïxin i es formuli el seu escrit de conclusions provisionals que, unit a la causa, ha de tornar al tribunal. El trasllat de les actuacions també es pot efectuar mitjançant una fotocòpia d'aquestes.

Article 276.

L'escrit de conclusions provisionals ha de contenir, en números separats, els aspectes següents:

1r Exposició concreta dels fets que resultin del sumari, amb esment de les diligències de què dedueix la seva prova.

2n La seva qualificació legal.

3r La participació que s'hi atribueixi al processat.

4t Les circumstàncies eximentes o modificatives de la responsabilitat criminal que estimi apreciables.

5è La pena que consideri que s'ha d'imposar al processat, concretant-ne l'extensió o l'absolució, si s'escau.

6è Les responsabilitats civils que siguin procedents.

En redactar-se els aspectes 2n al 6è, s'han d'esmentar les disposicions legals respectivament aplicables.

Article 277.

Si hi ha actor civil, se li ha de passar la causa, original o mitjançant una fotocòpia, quan el fiscal juridicomilitar o acusador particular la torni perquè al seu torn, en un termini igual al que fixen els articles anteriors i amb la mateixa formalitat, presenti conclusions sobre l'últim punt de l'article precedent.

Article 278.

En recollir les actuacions l'acusador particular, el fiscal juridicomilitar i els defensors, al seu moment, han de signar un rebut en què s'ha de fer constar les dades que s'hagin consignat en la diligència de lliurament de les actuacions, el número de foli i l'estat de les actuacions. El lliurament l'ha de fer el secretari del tribunal, al qual s'han de retornar les actuacions en extingir-se el termini, acte en què han de recollir el rebut signat, i s'ha de fer constar en la diligència que s'aixequi la data i estat en què es tornen les actuacions i els advertiments que facin a aquest efecte.

Article 279.

Seguidament s'ha de comunicar la causa als defensors dels processats i les persones civilment responsables, perquè en el mateix termini i pel seu ordre manifestin també, per conclusions numerades i correlatives a les de la qualificació que a això es refereix, si estan o no d'acord amb cadascuna, o altrament consignin els punts de divergència. Aquesta comunicació es pot efectuar mitjançant una fotocòpia i simultàniament.

Els escrits de conclusions provisionals de les parts acusades els han de signar el defensor i procurador i, en defecte d'aquest, el processat o responsable civil. En tot cas, si mostren plena conformitat amb els escrits dels acusadors també han d'estar signats pel processat o responsable civil.

Si són diversos els defensors dels processats se'ls ha de posar de manifest la causa perquè en el termini comú de quinze dies evacuin els seus respectius escrits de conclusions provisionals. S'ha de seguir el mateix criteri si són diversos els acusadors particulars, actors o responsables civils.

Article 280.

Les parts poden presentar, sobre cadascun dels punts que integren les conclusions provisionals de l'acusació o defensa, una o més conclusions en forma subsidiària o alternativa, perquè, si no resulta procedent la primera d'aquestes, puguin ser estimades les altres. El fiscal juridicomilitar no té aquesta facultat.

Article 281.

El tribunal ha de proveir el que sigui necessari perquè les parts puguin tenir accés a les peces de convicció, i adoptar les mesures pertinents per evitar qualsevol alteració o pèrdua.

Article 282.

El fiscal juridicomilitar i les parts, en el mateix escrit de conclusions provisionals han de manifestar les proves de què intentin valer-se en l'acte de la vista, amb expressa menció de les que s'hagin de fer abans perquè la seva pràctica és impossible en l'acte esmentat.

Si es proposa una prova pericial o testifical, han de presentar llistes de perits i testimonis especificant si han de comparèixer a instància seva o mitjançant una citació judicial.

Article 283.

El tribunal ha de dictar sentència i no continuar el judici oral si es donen totes les circumstàncies següents:

a) Que el fiscal i la part acusadora sol·licitin l'absolució o pena que no excedeixi els tres anys de presó ni comporti la pèrdua de feina.

b) Que en els escrits del fiscal i en els de qualssevol de les altres parts no sol·licitin noves proves per al moment de la vista que no s'hagin practicat en el sumari.

c) Que el processat i el seu defensor mostrin la plena conformitat amb la qualificació més greu de les parts acusadores, llevat del que disposa l'últim paràgraf d'aquest article.

d) Que segons el parer del tribunal la pena més greu sol·licitada sigui la procedent d'acord amb la qualificació adequada.

El judici ha de continuar si són diversos els processats i no tots manifesten la mateixa conformitat. Quan el processat o processats dissenteixin únicament respecte a la responsabilitat civil, el judici s'ha de limitar a la prova i discussió dels punts relatius a aquesta responsabilitat.

Article 284.

Presentats els escrits de qualificació o recollida la causa en poder de qui la tingui després de transcorregut el termini assenyalat a l'article 279, el tribunal ha de dictar una interlocutòria que declari feta la qualificació, i manar que es passi al ponent, durant el termini del tercer dia, per a l'examen de les proves proposades.

Un cop el ponent ha tornat la causa, el tribunal ha d'examinar les proves proposades, i immediatament ha de dictar una interlocutòria que admeti les que consideri pertinents i rebutgi les altres.

Contra la part de la interlocutòria que admeti les proves o mani practicar la que no es pugui efectuar en l'acte de la vista no es és procedent cap recurs.

Contra la part de la interlocutòria en què es rebutgi o denegui la pràctica d'alguna diligència de prova es pot interposar al seu moment el recurs de cassació, si es prepara oportunament amb la protesta corresponent.

En la mateixa interlocutòria el tribunal ha d'assenyalar el dia en què han de començar les sessions de la vista, no inferior a quinze dies des que es va dictar la interlocutòria, en cas que no s'hagin de fer proves prèvies a la vista i en un altre supòsit des que concloguin les proves esmentades. En la mateixa interlocutòria s'ha de designar la plaça on s'ha de fer la vista, dins el territori del tribunal.

Article 285.

El tribunal ha d'acordar el que sigui pertinent per a la realització de la pràctica de les proves proposades en l'acte de la vista, així com per a l'assistència del processat si està privat de llibertat.

CAPÍTOL II

Dels articles de pronunciament previ i especial

Article 286.

Només es poden proposar com a articles de pronunciament previ i especial les qüestions o excepcions següents:

1r La declinatòria de jurisdicció.

2n L'excepció de cosa jutjada.

3r La prescripció del delictes.

4t La falta d'autorització per procedir o processar en els casos que estableixen la Constitució o les lleis.

Article 287.

L'article de pronunciament previ i especial s'ha de proposar durant els tres primers dies del termini que sigui concedit a les parts per presentar les seves conclusions provisionals, i en aquest cas s'ha d'abstenir de formular l'escrit de conclusions fins que no es resolgui l'incident.

S'ha de formular per escrit, al qual s'ha d'adjuntar o designar la prova en què es fonamenta. Si es proposa una prova documental que no consti a les actuacions o no

estigui a disposició de proponent, el tribunal ha de resoldre sobre la seva admissió. En cas d'admetre-la, ha de disposar el que sigui pertinent per a la seva pràctica. No s'admet la prova testifical.

Article 288.

Practicada la prova esmentada el tribunal ha de passar les actuacions a les altres parts perquè formulin les alegacions i aportin les proves que estimin pertinents en el termini del tercer dia.

Article 289.

Vençut aquest termini, el tribunal ha de dictar una interlocutòria en el termini del tercer dia, que resolgui les qüestions proposades pel mateix ordre que s'assenyala a l'article 286.

Si s'estima la declinatòria, ha de remetre les actuacions al tribunal o jutge que estimi competent i s'ha d'abstenir de resoldre les altres qüestions.

Article 290.

Contra la interlocutòria resolutòria de la declinatòria és procedent el recurs de cassació.

Quan es declari que és procedent qualsevol de les qüestions compreses als números 2n, 3r i 4t de l'article 286, s'ha de sobreseure definitivament el procés, i manar que es posi en llibertat els inculpats que no estiguin presos per una altra causa.

Contra la interlocutòria que admeti les excepcions 2a, 3a i 4a de l'article 286 es pot interposar el recurs de cassació.

Contra la interlocutòria que desestimi les qüestions esmentades al paràgraf anterior no es pot interposar cap recurs, sense perjudici que les parts les puguin reproduir com a mitjà de defensa en la vista.

Article 291.

Si el tribunal estima procedent la qüestió plantejada per falta d'autorització per processar, hi és aplicable el que estableix sobre això l'article 152 d'aquesta Llei.

Article 292.

En tots els casos en què es desestimi la qüestió plantejada s'ha de traslladar el procediment a les parts que l'hagin promogut o s'hi hagin adherit, perquè procedeixin a formular els seus escrits de conclusions provisionals, d'acusació o defensa, si encara no ho han fet, en la resta del termini que els ha estat concedit per qualificar.

CAPÍTOL III

De la celebració de la vista del judici oral

SECCIÓ 1a DE LA PUBLICITAT I CONTINUÏTAT DEL JUDICI ORAL

Article 293.

Immediatament després que s'assenyali el dia en què hagin de començar les sessions de la vista s'ha de procedir al nomenament dels vocals militars que corresponguin, d'acord amb el que determinen els articles 39 i 49 de la Llei orgànica de competència i organització de la jurisdicció militar.

Article 294.

Les sessions de la vista s'han de celebrar a la sala de vistes del tribunal competent, excepte quan el seu auditor president faci ús, amb acord previ motivat, de la facultat

que li confereix l'article 52 de la Llei orgànica de competència i organització de la jurisdicció militar.

Article 295.

Les sessions de la vista són públiques; tanmateix, el tribunal pot acordar motivadament que se celebrin a porta tancada quan ho exigeixin raons de moralitat o d'ordre públic, o el respecte degut a la persona ofesa pel delictes o a la seva família.

Si l'acord del tribunal, que es pot adoptar d'ofici o instància de part, recau una vegada iniciades les sessions s'ha de fer constar en l'acta.

Quan el secret dels debats s'acordi abans de començar la vista, s'ha de deixar constància de l'acord en el procediment.

Contra aquestes decisions no es pot interposar cap recurs.

Article 296.

Una vegada iniciada la vista ha de continuar durant les sessions consecutives que siguin necessàries per a la seva conclusió, i en finalitzar cada sessió s'ha d'expressar l'hora i dia de la seva continuació, sense necessitat de nou acord ni citació.

Article 297.

Només es pot suspendre la celebració de la vista en els supòsits següents:

1r Quan les parts, per motius independents de la seva voluntat, no tinguin preparades les proves proposades en els seus respectius escrits.

2n Quan s'hagi de resoldre durant els debats alguna qüestió incidental que no es pugui decidir durant l'acte.

3r Quan no compareguin els perits o testimonis de càrrec i descàrrec que les parts ofereixen i el tribunal consideri imprescindible la seva declaració. No obstant això, es pot acordar la continuació de la vista per a la pràctica de les altres proves i un cop evacuades aquestes, suspendre'l fins que hi compareguin els perits o testimonis absents.

El que disposa aquest número s'entén sense perjudici de les facultats del tribunal perquè en Ple o designant un dels seus membres es pugui traslladar al lloc en què es trobin els testimonis o perits impossibilitats per concórrer a la vista, i practicar en la seva presència i la de les parts la prova pertinent.

4t Quan el defensor de qualsevol de les parts emmalalteixi de sobte fins al punt que no pugui continuar prenent part en la vista ni pugui ser reemplaçat sense un greu inconvenient per a la defensa de l'interessat.

5è Quan el fiscal juridicomilitar o els membres del tribunal no compareguin o emmalalteixin durant la vista, sempre que no es pugui proveir la seva substitució d'acord amb el que disposa la Llei orgànica de la competència i organització de la jurisdicció militar.

6è Per incompareixença dels defensors de les parts sempre que no puguin ser reemplaçats sense un greu inconvenient per a la defensa dels interessats.

7è Quan algun dels processats es trobi en el cas del número 4t, de manera que no pugui ser present en la vista.

La suspensió no es pot acordar per aquesta causa sinó després d'haver escoltat als facultatius, nomenats d'ofici, per al reconeixement del malalt.

No es pot suspendre la vista per la malaltia o incompareixença d'algun dels processats citats personalment, sempre que el tribunal estimi, amb l'audiència de les parts i fent constar en l'acta les raons de la decisió, que hi ha prou elements per jutjar-los amb independència.

8è. Quan revelacions o retractacions inesperades produeixin alteracions substancials en els judicis, i facin necessaris nous elements de prova o alguna instrucció sumària suplementària.

Article 298.

En els supòsits indicats, en acordar-se la suspensió de la vista, l'auditor president ha de fixar el temps d'aquesta, si és possible, i el necessari per a la seva continuació, i n'ha de quedar constància en acta.

Si la suspensió es prolonga molt temps o indefinidament, s'ha de citar per a la nova vista, que s'ha de celebrar sense interrupció quan cessin o desapareguin les causes que en van motivar la suspensió.

Les proves que s'hagin practicat en la vista abans de la seva suspensió i que no es puguin reproduir les ha de valorar lliurement el tribunal.

SECCIÓ II. DE LES FACULTATS DE L'AUDITOR PRESIDENT

Article 299.

Al president del tribunal correspon:

1r Dirigir l'acte de la vista, donant les ordres oportunes perquè s'executi la prova i concedint o negant la seva vènia perquè faci ús de la paraula tothom qui hi hagi d'intervenir.

2n Exercir les facultats necessàries per a la conservació de l'ordre en el lloc on se celebri la vista.

3r Disposar l'expulsió o la detenció dels que faltin d'alguna manera al respecte degut al tribunal o cometin actes castigats per la llei; en aquest cas els ha de posar a disposició de l'autoritat judicial.

Si el processat no guarda la mesura adequada en les seves paraules o maneres pot ser expulsat de la sala, i comparèixer únicament en els tràmits que s'hagin d'entendre amb ell personalment.

Quan l'auditor president ho cregui convenient ha de sol·licitar a l'autoritat militar la força armada que consideri necessària per garantir el desenvolupament normal de la vista.

4t Corregir els que donin lloc a això, de conformitat amb les facultats que li confereix l'article 156 de la Llei orgànica de la competència i organització de la jurisdicció militar.

Article 300.

L'auditor president ha de dirigir els debats procurant d'impedir les discussions impertinents i que no conduïxin a l'aclariment de la veritat, sense coartar per això als defensors la llibertat necessària per a la defensa.

L'auditor president ha de cridar l'atenció tothom que notòriament se separi en el seu interrogatori o informe de la qüestió debatuda, o incorri en divagacions impertinents o innecessàries, i si hi persisteix després de ser advertit dues vegades li pot retirar la paraula.

SECCIÓ III. DEL DESENVOLUPAMENT DE LA VISTA DEL JUDICI ORAL

Subsecció I. De la confessió del processat i responsables civils

Article 301.

L'acusat ha de ser present en les sessions de la vista, per a la qual cosa el tribunal ha d'adoptar les disposicions convenientes per evitar que qui estigui en llibertat provisional s'absenti de les sessions o hi deixi de comparèixer. No obstant això, es pot rellevar el processat del deure de presència per a tots els tràmits que no s'hagin d'entendre

amb ell personalment, i sempre ha de quedar a la disposició immediata del tribunal.

Quan siguin diversos els acusats en una mateixa causa i algun d'ells està declarat en rebel·lia, la vista s'ha de celebrar respecte dels que no es trobin en aquest cas.

El mateix escau quan algun dels acusats, no declarats en rebel·lia, deixi de comparèixer en iniciar-se la celebració de les sessions de la vista, sempre que el tribunal estimi que hi ha elements per jutjar amb independència els presents, cosa que s'ha de fer constar en acta. En aquest cas s'ha d'ordenar la crida i cerca dels que no hi han comparegut, que han de romandre a la presó fins a la celebració de la nova vista, llevat que la incompareixença es degui a una causa justificada segons el parer del tribunal.

Article 302.

El dia assenyalat per donar principi a les sessions s'han de col·locar en el local del tribunal les peces de convicció que s'hagin recollit i segons el parer de l'auditor president puguin ser traslladades.

Article 303.

Declarada per l'auditor president oberta la sessió, el secretari ha de donar lectura a l'apuntament, que ha d'haver redactat prèviament, en el qual s'ha de recollir un resum de les actuacions realitzades en el procés, que ha de tenir l'amplitud necessària. Igualment ha de donar compte del nom dels acusats que hagin comparegut i dels que ho han deixat de fer, així com de la situació personal en què es troben. També ha de donar compte del compliment, si s'escau, dels requisits necessaris perquè la sessió es pugui celebrar sense la presència de l'acusat.

Article 304.

Seguidament l'auditor president ha de preguntar al processat o processats presents el seu nom i cognoms, sobrenom si en tenen, naturalesa, edat, estat, veïnatge, professió i ofici i totes les circumstàncies que estimi convenientes per assegurar-se que la identitat de qui assisteix a la vista coincideix amb la de l'acusat.

Article 305.

Si la causa que s'ha de veure és per un delictes per al càstig del qual es demana una pena de presó que no excedeixi els tres anys, ni comporti la pena de pèrdua de feina, l'auditor president ha de preguntar a cadascun dels acusats si es confessa reu del delictes que se li ha imputat en l'escrit de qualificació, o del més greu si són diverses les qualificacions formulades pels acusadors respecte d'un sol delictes, i civilment responsables per la quantitat més elevada de les fixades en els escrits de qualificació.

Article 306.

Si són més d'un dels delictes imputats i diversos els processats, s'ha de fer a tots ells la pregunta corresponent a cada delictes referida a la participació que hi hagin tingut.

Si en la qualificació s'imputa responsabilitat civil a qualsevol altra persona, també ha de comparèixer davant el tribunal i declarar si es conforma amb les conclusions de la qualificació que l'afectin.

Article 307.

L'auditor president ha de fer les preguntes esmentades als articles anteriors amb tota claredat i precisió, i exigir una resposta categòrica, i, segons com sigui aquesta, ha de procedir de la manera següent:

1r Si l'únic processat en la causa contesta afirmativament, ha de preguntar al defensor si considera necessària la continuació de la vista, i, si no ho considera necessari, el tribunal ha de dictar sentència de conformitat.

2n Confessada la responsabilitat criminal, però no la civil, o fins i tot acceptada aquesta si hi ha disconformitat quant a la quantitat fixada, ha de manar que continuï la vista, i la discussió i la pràctica de prova s'han de limitar a l'aspecte relatiu al desacord en matèria de responsabilitat civil.

3r Si el processat no es confessa culpable del delictes que se li atribueix en la qualificació, o el seu defensor considera necessària la continuació de la vista, s'ha de procedir a la celebració d'aquesta.

4t El que disposa el número 1r d'aquest article és aplicable quan tots els processats contestin afirmativament la pregunta de l'auditor president si els seus defensors no consideren necessària la continuació de la vista, però si qualsevol dels processats no es confessa reu del delictes que se li imputa en la qualificació, o el seu defensor considera necessària la continuació de la vista, s'ha de procedir com disposa el nombre 3r.

5è Si el dissentiment només és respecte de la responsabilitat civil, la vista ha de continuar en la forma i per als efectes que determina el número 2n.

Article 308.

En tot cas s'ha de continuar la vista quan el processat o processats es neguin a respondre les preguntes que els fa el president.

Article 309.

Si el responsable civil no compareix davant el tribunal, o en la seva declaració no es conforma amb les conclusions de la qualificació que l'afectin, s'ha de procedir com disposa el número 2n de l'article 307.

Si tot i haver comparegut es nega a contestar les preguntes de l'auditor president, aquest l'ha d'advertir que el declara confés, i ha de procedir a això si persisteix en la seva negativa; en aquest cas la causa s'ha de decidir de conformitat amb el que disposa el número 1r de l'article 307.

S'ha de fer el mateix quan el processat, després d'haver confessat la seva responsabilitat criminal, es nega a contestar sobre la civil.

Subsecció II. De la pràctica de les proves en l'acte de la vista del judici oral

Article 310.

En l'acte de la vista s'han de practicar, en la forma que preveu la Llei d'enjudiciament criminal, totes les proves que, proposades per les parts en els seus respectius escrits de conclusions provisionals o en l'acte de la vista, el tribunal hagi declarat pertinents, llevat d'aquelles que s'hagin celebrat abans perquè la seva pràctica en l'acte de la vista no és possible.

Article 311.

Les proves s'han de practicar seguint l'ordre següent, llevat que per motius justificats l'auditor president l'alteri, escoltades les parts i els altres membres del tribunal:

1r Interrogatori del processat.

2n Examen de documents, públics o privats, units al sumari o altres de nous que es presentin o designin.

3r Mitjans d'audiovisió consistents en pel·lícules cinematogràfiques, vídeos, dispositives, fotografies, microfilms, gravacions sonores o visuals i altres mitjans de visió, exhibició o audició que es puguin reproduir.

4t Reconeixement o inspecció ocular de llocs i objectes, examen de plànols, croquis o fotografies i reconstrucció dels fets.

5è Informes pericials que es proposin.

6è Declaracions de testimonis nous i dels que hagin deposat en el sumari.

7è Acaraments de testimonis i processats entre si, o d'aquells amb aquests.

8è Qualsevol altra prova que les parts considerin d'interès i sigui admesa pel tribunal.

Article 312.

No obstant el que indica l'article 310, en la vista es poden practicar:

1r Els acaraments dels testimonis entre si, o amb els processats o entre aquests, que l'auditor president acordi d'ofici a proposta de qualsevol de les parts.

2n Les diligències de prova de qualsevol classe que les parts ofereixin en l'acte per acreditar alguna circumstància que pugui influir en el valor probatori de la declaració d'un testimoni, si el tribunal les considera admissibles.

Els membres del tribunal o les parts també poden sol·licitar la lectura en la vista de determinades diligències del sumari que, per causes independents de la voluntat de les parts, no es puguin reproduir en la vista, o quan hi hagi contradicció entre el contingut de les actuacions sumariales i les proves practicades en l'acte de la vista.

Subsecció III. De l'acusació i defensa en la vista del judici oral

Article 313.

Acabada la pràctica de la prova en la vista, les parts acusadores i defensores han de ratificar o modificar, verbalment, les seves respectives conclusions provisionals, i formular l'acusació i defensa.

Les parts poden sol·licitar, abans de ratificar o modificar les seves conclusions provisionals, la interrupció de l'acte durant el temps estrictament indispensable per ordenar les seves notes en cas de complexitat o d'extensió de les proves practicades, i en l'acta s'han de consignar les modificacions efectuades. Quan s'hagi acordat la interrupció, l'auditor president pot ordenar que les modificacions es presentin mitjançant un escrit, que s'ha d'incorporar a les actuacions.

Article 314.

A continuació, l'auditor president ha de concedir la paraula al fiscal jurídicomilitar i seguidament a les parts acusadores, si n'hi ha.

En els seus informes han d'exposar els fets que considerin provats, la seva qualificació legal, la participació que hi hagin tingut els acusats, la pena concreta i les mesures de seguretat que, si s'escau, sol·licitin, i la responsabilitat civil que els processats o altres persones hagin contret, les coses que siguin objecte d'aquesta responsabilitat o la quantitat en què hagin de ser estimades.

Article 315.

L'auditor president ha de concedir després la paraula a l'actor civil si n'hi ha, que s'ha de limitar als punts concernents a la responsabilitat civil.

Article 316.

Seguidament ha de donar la paraula als defensors dels acusats i després d'aquests als de les persones civil-

ment responsables, si no es defensen sota una sola representació junt amb aquells, que han de procedir en la forma que disposa l'últim paràgraf de l'article 314.

Article 317.

Després d'aquests informes, només es permet al fiscal jurídicomilitar i a les parts la rectificació de fets i conceptes.

El tribunal pot requerir o sol·licitar al fiscal jurídicomilitar i a les altres parts un millor aclariment d'aspectes concrets de la prova i la valoració jurídica dels fets, i sotmetre'ls a debat una o diverses preguntes sobre punts determinats.

Si el fiscal o qualsevol de les altres parts indiquen que no estan prou preparats per debatre i contestar les qüestions que proposi el president, la sessió s'ha de suspendre fins l'endemà.

Article 318.

Practicat, si s'escau, el que disposa l'article anterior, l'auditor president ha de preguntar als acusats si han de manifestar alguna cosa al tribunal.

A qui contesti afirmativament se li ha de concedir la paraula. L'auditor president ha de procurar que els acusats, en usar-la, no ofenguin la moral ni faltin al respecte adequat al tribunal, ni a la consideració adequada a les persones i institucions, i que se cenyixin al que sigui pertinent, i els pot retirar la paraula en cas que sigui necessari.

Article 319.

A continuació l'auditor president ha de declarar conclusa la vista per a sentència.

Article 320.

El secretari del tribunal ha d'aixecar acta de la sessió o sessions de la vista, amb expressa menció literal del que demanin les parts i del que hagi acordat l'auditor president. A l'acta s'han d'incorporar els mitjans tècnics de documentació i reproducció que, amb les necessàries garanties d'autenticitat a càrrec del secretari, s'hagin utilitzat.

L'acta l'han de signar l'auditor president, el fiscal jurídicomilitar, els defensors de les parts acusadores i acusades i, finalment, el secretari del tribunal, que n'ha de donar fe.

Si el fiscal jurídicomilitar i les parts no estan d'acord amb el seu contingut, sense perjudici de signar-la, poden fer constar per diligència a continuació de l'acta els motius en què es fonamenten les seves protestes. Aquesta diligència l'han de signar el reclamant i el secretari.

CAPÍTOL IV

De la sentència

Article 321.

Un cop declarada que sigui conclusa la vista, el tribunal s'ha de reunir per deliberar i votar la sentència.

Article 322.

El tribunal, apreciand segons la seva consciència les proves, les raons exposades per l'acusació i defensa i el que manifesten els acusats, ha de dictar sentència en el termini i forma que disposa el capítol II del títol IV del llibre primer d'aquesta Llei.

Article 323.

Transcorregut el termini establert a partir de la notificació, per poder interposar els recursos que siguin procedents contra la sentència, d'acord amb aquesta Llei, excepte el de revisió, sense que cap de les parts hagi recorregut, el tribunal ha de dictar una interlocutòria que declari la sentència ferma i s'ha de procedir a l'execució de la decisió, llevat del que disposa el capítol V del títol V del llibre II d'aquesta Llei.

TÍTOL IV

De les actuacions davant la Sala Militar del Tribunal Suprem

CAPÍTOL I

Del recurs de cassació*Article 324.*

Contra les sentències i actuacions de sobreseïments definitius, en procediments per delictes, dictats pels tribunals militars, sempre que no siguin fermes, es pot interposar el recurs de cassació davant la Sala Militar del Tribunal Suprem. Aquest recurs no és procedent contra les mateixes resolucions dictades per aquesta Sala.

El recurs de cassació es pot interposar contra les actuacions de sobreseïment definitives sigui quina sigui la causa que hi hagi donat lloc.

Article 325.

El recurs de cassació per infracció de la Llei o per trencament de forma es fonamenta en els motius respectius que assenyalen la Llei d'enjudiciament criminal. A més, en tots els casos en què segons la Llei sigui procedent el recurs de cassació, per preparar-lo i interposar-lo n'hi ha prou amb l'al·legació fonamentada que s'ha infringit un precepte constitucional.

Article 326.

La tramitació del recurs de cassació es regeix pel que disposa sobre aquesta matèria la Llei d'enjudiciament criminal, en el que sigui aplicable a l'orgànica de la jurisdicció militar, amb les excepcions següents:

- a) En les actuacions de sobreseïment definitives no és necessari que cap persona estigui processada.
- b) S'entenen substituïts els termes magistrat i audiència pels membres de tribunals militars i tribunals militars, respectivament.
- c) No s'exigeixen dipòsits.

Article 327.

També estan legitimats per interposar el recurs de cassació els comandaments militars a què es refereixen els articles 111 i 112 de la Llei orgànica de la competència i organització de la jurisdicció militar. En aquest supòsit no és motiu per a la inadmissió o desestimació el fet de no haver reclamat l'esmena de la falta mitjançant els recursos que siguin procedents o la protesta oportuna, quan s'intenti interposar-lo per trencament de forma.

El termini per a la preparació del recurs, en el supòsit d'aquest article, comença a comptar des del moment en què el comandament rebí la comunicació que assenyalen l'article 114 de la Llei orgànica de la competència i organització de la jurisdicció militar, i es pot prorrogar a petició d'aquells, si la complexitat del procediment ho fa aconsellable.

CAPÍTOL II

Del recurs de revisió*Article 328.*

És procedent el recurs de revisió contra sentències fermes en els casos següents:

1r Quan hagin estat condemnades dues o més persones en virtut de sentències contradictòries per un mateix fet que només ha pogut cometre una sola persona.

2n Quan hagi estat condemnat algú com a responsable de la mort d'una persona l'existència de la qual s'acrediti després de la data de la sentència condemnatòria.

3r Quan hagi estat condemnada una persona en una sentència el fonament de la qual sigui: un document o testimoni declarats després falsos per sentència ferma en causa criminal, la confessió del reu arrencada per violència o coacció o qualsevol altre fet punible executat per un tercer, sempre que aquests aspectes siguin també declarats per sentència ferma en un procediment seguit a aquest efecte.

Amb aquesta finalitat es poden practicar totes les proves que es considerin necessàries per a l'aclariment dels fets controvertits en el procediment, i es poden anticipar les que per circumstàncies especials puguin dificultar després i fins i tot fer impossible la sentència ferma base de la revisió.

4t Quan hagi estat penada una persona en una sentència dictada pel tribunal i algun dels seus membres sigui condemnat per prevaricació comesa en aquella sentència, o quan en la tramitació de la causa s'hagi prevaricat en resolució o tràmit essencial d'influència notòria als efectes de la decisió.

5è Quan sobre els mateixos fets hagin recaigut dues sentències fermes i dispars dictades per la mateixa jurisdicció o per jurisdiccions diferents.

6è Quan després de dictada sentència condemnatòria es coneguin proves indubtables suficients que evidencien l'error de la decisió per ignorància d'aquestes.

Article 329.

El recurs de revisió el poden promoure i interposar el penat i el seu cònjuge, ascendents o descendents i germans mitjançant un escrit motivat dirigit a la Sala Militar del Tribunal Suprem, al qual han d'adjuntar els documents en què fonamenten el seu dret, o esmentar l'arxiu, tribunal o centre on es troben si no els tenen en el seu poder ni n'han pogut obtenir una còpia autèntica.

Article 330.

El ministre de Defensa, amb la formació prèvia d'expedient, pot ordenar al fiscal togat que interposi un recurs de revisió de sentències dictades per tribunals de la respectiva jurisdicció quan, segons el seu parer, hi hagi motius fonamentats per a això, de conformitat amb qualsevol dels casos que estableix l'article 328.

Article 331.

El fiscal togat ha de promoure ell mateix el recurs de revisió sempre que tingui coneixement d'algun cas en què sigui procedent.

Article 332.

Els òrgans judicials de qualsevol jurisdicció que tinguin coneixement d'algun cas que, segons el que preveu l'article 328, pugui donar lloc al recurs de revisió, han de remetre al fiscal general de l'Estat la proposta oportuna raonada i documentada.

Article 333.

Quan el recurs s'hagi de promoure perquè han estat dictades dues sentències sobre els mateixos fets per tribunals militars diferents, s'ha de substanciar davant la Sala Militar del Tribunal Suprem i s'ha d'iniciar en qualssevol de les formes esmentades als articles anteriors.

Article 334.

Si les sentències que van motivar el recurs les han dictat un jutge o tribunal de la jurisdicció ordinària i un altre de la jurisdicció militar o bé en única instància la Sala Militar del Tribunal Suprem, les ha de promoure i substanciar la Sala a què fa referència l'article 61 de la Llei orgànica del poder judicial.

Article 335.

En el cas del número 1r de l'article 328, la Sala ha de declarar la contradicció entre les sentències, si en efecte n'hi ha, i anul·lar l'una i l'altra i tornar la causa al jutjat togat competent.

En el cas número 2n, comprovada la identitat de la persona la suposada mort de la qual hagi donat lloc a la imposició de la pena, ha d'anul·lar la sentència ferma, i si contra aquesta persona s'ha comès un altre delictes, per part del mateix penat, el delictes del qual no hagi prescrit, ha de passar la comunicació oportuna al jutjat togat militar competent per a la instrucció del nou procediment, i és d'abonament al reu el que hagi complert en virtut de la sentència anul·lada.

En els casos que preveuen els números 3r, 4t i 6è, ha d'anul·lar la sentència ferma motiu de revisió i remetre la causa al jutjat togat militar competent perquè la instrueixi de nou.

En el cas que preveu el número 5è ha d'anul·lar la sentència que consideri injusta o dictar-ne una altra.

Article 336.

El procés de revisió s'ha de substanciar, amb citació dels penats i sol·licitants, de conformitat amb les normes sobre aquesta matèria que contenen les lleis comunes.

CAPÍTOL III

De la tramitació dels procediments en única instància*Article 337.*

La Sala Militar del Tribunal Suprem en els supòsits en què conegui en única instància de conformitat amb l'article 23.2 de la Llei orgànica de la competència i organització de la jurisdicció militar, es compon de cinc membres i ha de observar les prescripcions d'aquesta Llei en la tramitació i vista del procediment en el que li sigui aplicable.

TÍTOL V

De l'execució de les sentències

CAPÍTOL I

Disposicions generals*Article 338.*

Les penes imposades en sentències fermes dictades en la jurisdicció militar s'han d'executar d'acord amb el s'estableixi en la sentència i en la forma que disposin les lleis i els reglaments.

Article 339.

L'execució de les sentències fermes correspon a l'òrgan judicial que hagi conegut del procediment a primera o única instància, el qual, tan aviat com la sentència sigui ferma i, si s'escau, rebí el procediment, l'ha de notificar, per mitjà del secretari, al sentenciat, a qual la hi ha de llegir íntegrament i li n'ha de lliurar un testimoni literal o una fotocòpia degudament compulsada. Per motius justificats se li poden facilitar posteriorment nous testimonis.

La sentència ferma també s'ha de notificar a les altres parts i comunicar als comandaments militars a què fan referència els articles 111 i 112 de la Llei orgànica de la competència i organització de la jurisdicció militar, si hi han interposat un recurs de cassació.

Article 340.

Amb la mateixa data de la notificació al sentenciat, el secretari ha de remetre un altre testimoni literal, o fotocòpia compulsada de la sentència, per unir a la documentació personal de l'interessat, al cap del qual depengui, si és militar o funcionar públic i remetre un altre testimoni de la sentència i de la liquidació de condemna al Ministeri de Defensa, si el sentenciat és militar professional.

Article 341.

La sentència ferma condemnatòria per delictes militar s'ha d'anotar en el Registre Central de Penats i Rebels del Ministeri de Justícia i en la documentació militar de l'interessat. A aquests efectes se n'han de remetre els testimonis corresponents.

Article 342.

En els procediments que hagi conegut en única instància la Sala Militar del Tribunal Suprem o en els que conegui el Tribunal Militar Central, poden encomanar l'execució de la sentència al Tribunal Militar Territorial on s'hagi de complir la sentència.

Article 343.

Quan el tribunal al qual correspongui executar la sentència no pugui practicar per si mateix totes les actuacions necessàries, ha de comissionar al jutge togat de la demarcació territorial del lloc en què s'hagi de complir, perquè les practiqui, el qual ha de donar compte immediat del compliment d'aquesta, i remetre l'original d'aquestes actuacions, per a la seva unió al procediment.

Article 344.

El fiscal jurídicomilitar ha d'intervenir en l'execució de les sentències, exercint la missió que li és pròpia en defensa de la legalitat i dels drets dels condemnats i perjudicats.

També hi poden intervenir els defensors i lletrats designats per les parts, formulant peticions i exercint els recursos autoritzats per la llei i els reglaments que hi són aplicables.

Els òrgans de l'Administració pública han d'auxiliar els encarregats de l'execució de la sentència en la mesura que siguin requerits o exercir funcions complementàries.

Article 345.

Quan el culpable de diverses infraccions penals hagi estat condemnat en diferents processos per fets que van poder ser objecte d'un de sol, de conformitat amb el que prescriu l'article 15 de la Llei orgànica de la competència i organització de la jurisdicció militar, el tribunal que hagi dictat l'última sentència, d'ofici, a instància del fiscal jurídicomilitar o del condemnat, ha de procedir a fixar el límit

del compliment de les penes imposades d'acord amb la regla segona de l'article 70 del Codi penal. Per a això ha de reclamar el certificat d'antecedents penals del Registre Central de Penats i Rebels, el full històric penal i el testimoni de les sentències condemnatòries i amb el dictamen previ del fiscal jurídicomilitar, quan no sigui el sol·licitant, ha de dictar una interlocutòria en què s'han d'especificar totes les penes imposades al reu, i se n'ha de determinar el màxim compliment. Contra aquesta interlocutòria el fiscal jurídicomilitar o el condemnat pot interposar recurs de cassació per infracció de llei.

Article 346.

Tot processat absolt per sentència si està pres ha de ser posat en llibertat immediatament, llevat que l'existència d'altres motius legals facin necessari l'ajornament de l'excarceració, la qual cosa s'ha d'ordenar mitjançant una interlocutòria motivada. Una vegada ferma la sentència s'han de deixar sense efectes les altres mesures que s'han acordat contra el processat absolt.

Article 347.

Una vegada acreditat en el procediment que s'han practicat totes les diligències d'execució de la sentència, s'ha de procedir a arxivar-les.

CAPÍTOL II

De l'execució de les penes privatives de llibertat

Article 348.

Les penes privatives de llibertat s'han d'executar amb la durada i el règim de compliment que preveu la legislació penal i penitenciària comuna quan aquestes penes s'han de complir en establiments penitenciaris comuns, amb observança de l'article 42 del Codi penal militar.

Les penes que s'han de complir en establiments penitenciaris militars d'acord amb el dit article 42, s'han de complir de conformitat amb el que disposen aquesta llei i el Reglament d'establiments penitenciaris militars, que s'ha d'inspirar en els principis de la llei orgànica general penitenciària acomodats a l'estructura especial de les Forces Armades i amb observança en tot cas de les sancions que preveuen els cinc primers apartats de l'article 42 de la llei esmentada.

Correspon al tribunal competent per fer executar la sentència adoptar, sense dilació, les mesures necessàries perquè el condemnat ingressi a l'establiment penitenciari destinat a aquest efecte, per a la qual cosa es requereix l'auxili de la policia judicial o de les autoritats o funcionaris administratius.

Article 349.

En tots els casos en què la pena imposada sigui de privació de llibertat, el secretari del tribunal ha de practicar, dins els tres dies següents a la data en què es rebí el procediment, una liquidació de condemna que ha de comprendre els aspectes següents:

- a) Data en què el reu va ser detingut o constituït en presó.
- b) Data en què es va fer executòria la sentència.
- c) Temps que li és abonable pel fet d'haver estat en presó preventiva o atenuada, detingut o arrestat pels mateixos fets.
- d) Durada de la condemna.
- e) Temps que li és abonable, si s'escau, per indult.
- f) Temps que li queda per complir, després de deduït l'abonament, i dia en què deixa extingida la seva condemna, amb indicació, si és militar, de si ha de tornar o no

a l'exèrcit. Si ha de complir prèviament altres condemnes, no s'ha d'assenyalar el dia d'extinció.

S'ha de fer el còmput de dates amb expressió d'anys, mesos i dies i s'han d'observar les regles següents:

1a Quan la pena sigui d'un nombre de mesos complets s'han de comptar de trenta dies.

2a Quan sigui d'anys complets s'han de comptar de tres-cents seixanta-cinc dies.

Article 350.

Per al compliment de les penes privatives de llibertat que s'han de complir en establiments penitenciaris militars, el tribunal ha de sol·licitar al Ministeri de Defensa la designació del centre en què s'hagi d'extingir. Aquesta designació no es pot sol·licitar quan al condemnat que ja estigui privat de llibertat li quedin menys de dos mesos per extingir la condemna imposada, cas en què ha de romandre al centre on es trobi fins al seu compliment.

Article 351.

Si el reu es troba en situació de llibertat o de presó atenuada, el tribunal ha d'adoptar les mesures necessàries per al seu ingrés a l'establiment militar tot esperant la seva destinació definitiva.

Article 352.

Quan les penes de privació de llibertat s'han de complir en establiments penitenciaris comuns, el sentenciat ha de ser posat a disposició de l'Administració penitenciària, que ha d'informar sobre el lloc del compliment, i a la qual s'ha de remetre la documentació necessària.

Article 353.

Els militars professionals en situació de retirats han de complir les penes de privació de llibertat en les mateixes condicions que els que estiguin en servei actiu.

Article 354.

Quan el sentenciat hagi de ser internat en un establiment psiquiàtric o hospitalari, el tribunal ha de demanar, de l'autoritat militar o governativa més pròxima al seu domicili, segons que correspongui, la destinació a aquest i, un cop sigui conduït a aquest, l'òrgan judicial ha de remetre al director un testimoni de la part dispositiva de la sentència o de l'acord en què es decreti l'internament, amb relació de les circumstàncies i senyes personals, per al seu compliment i constància en l'historial clínic del malalt. A més ha de comunicar al director que en cap cas no ha d'autoritzar la sortida de l'intern sense el previ permís del tribunal.

El tribunal ha de demanar, cada sis mesos, a l'establiment psiquiàtric o hospitalari un informe sobre la situació clínica del malalt. L'establiment està obligat a comunicar al tribunal qualsevol incidència que es produeixi.

Article 355.

Quan en ser sentenciat un militar estigui pres preventivament de resultes d'una altra causa, ha de continuar a l'establiment o presó en què es trobi, fins que cessi aquella situació o es decideixi el procediment en tràmit, moment en què s'ha de proveir sobre la seva destinació.

Article 356.

Per a cada establiment penitenciari militar hi ha d'haver un jutge de vigilància penitenciària, càrrec que l'ha d'exercir el jutge togat militar que designi la Sala de Govern del Tribunal Militar Central i les funcions del qual

són compatibles amb l'exercici d'un òrgan de l'ordre jurisdiccional. El cessament o suspensió d'aquestes funcions es regeix pels articles 66 i 67 de la Llei orgànica de la competència i organització de la jurisdicció militar.

En cas que sigui necessari i quan s'estimi que el jutge de vigilància penitenciària només ha d'exercir aquesta funció, la Sala del Govern del Tribunal Militar Central ha de proposar al ministre de Defensa el seu nomenament.

Article 357.

El jutge de vigilància, respecte a tots els interns que compleixin pena en un establiment penitenciari militar, té atribucions per fer complir la pena imposada, resoldre els recursos referents a les modificacions que pugui experimentar d'acord amb el que prescriuen les lleis i els reglaments, salvaguardar els drets dels interns i corregir els abusos i les desviacions que es puguin produir en el compliment dels preceptes del règim penitenciari.

Correspon especialment al jutge de vigilància:

1r Adoptar totes les decisions necessàries perquè els pronunciaments de les resolucions en relació amb les penes privatives de llibertat es portin a terme, assumint les funcions que correspondrien als jutges i tribunals sentenciadors.

2n Resoldre sobre les propostes de llibertat condicional dels penats i acordar les revocacions que siguin procedents.

3r Aprovar les propostes que formulin els establiments sobre beneficis penitenciaris que puguin suposar un escurçament de condemna.

4t Aprovar les sancions d'aïllament en cel·la d'una durada superior a catorze dies.

5è Resoldre per via de recurs les reclamacions que formulin els interns sobre sancions disciplinàries.

6è Acordar el que sigui procedent sobre les peticions o queixes que els interns formulin en relació amb el règim i el tractament penitenciari quan afecti els drets fonamentals o els drets i beneficis penitenciaris d'aquells.

7è Realitzar les visites als establiments penitenciaris que preveu el Reglament d'establiments penitenciaris militars.

8è Autoritzar els permisos de sortida la durada dels quals sigui superior a dos dies.

Article 358.

Les resolucions que dictin els jutges de vigilància en matèria de la seva competència, com a tals, s'han de notificar als reclusos interessats i al fiscal jurídicomilitar del tribunal sentenciador.

Contra aquestes resolucions el fiscal o els reclusos poden interposar un recurs d'apel·lació, que s'ha de presentar davant el mateix jutge de vigilància que l'ha de declarar admissible o inadmissible mitjançant una interlocutòria. En el primer cas l'ha d'eleva al Tribunal Militar Territorial encarregat del compliment de la sentència per al seu coneixement i decisió; en el segon cas ho ha de notificar, i contra la interlocutòria que així ho declari es pot acudir en queixa davant el mateix Tribunal.

El recurs d'apel·lació s'entén en un sol efecte, llevat dels supòsits 2n i 8è d'article anterior, que ho és en els dos efectes.

CAPÍTOL III

De l'execució de les altres penes

Article 359.

Quan la pena imposada com a principal o accessòria sigui la pèrdua d'ocupació, la situació en què respecte del

servei han de quedar els militars condemnats l'ha d'acordar el Ministeri de Defensa.

Article 360.

Al militar que se li imposi la pena de pèrdua d'ocupació o qualssevol de les que produeixen els mateixos efectes, se li han de recollir els despatxos, títols, diplomes i nomenaments, que s'han de remetre al Ministeri de Defensa per a la seva cancel·lació.

També s'han de recollir als condemnats els diplomes de les creus que posseeixin, sempre que els reglaments de les respectives ordres ho prevegin.

Article 361.

La pena de suspensió d'ocupació i qualssevol altres que produeixin efectes similars les ha d'executar el Ministeri de Defensa una vegada rebut el testimoni de l'executòria, de la liquidació de condemna i de la de temps de servei, que li ha de remetre el tribunal que estigui coneixent del procediment. La resolució s'ha de comunicar al tribunal per a la seva constància a les actuacions.

Article 362.

Quan els òrgans judicials de qualsevol jurisdicció imposin penes de desterrament o confinament a un militar no professional, l'òrgan judicial que hagi d'executar la sentència ha de demanar al Ministeri de Defensa la destinació que correspongui a aquest.

Article 363.

Si el penat és un militar professional la sentència s'ha de comunicar al Ministeri de Defensa perquè aquest ordeni el pas del condemnat a la situació administrativa que correspongui.

CAPÍTOL IV

De la demència sobrevinguda

Article 364.

Quan el penat caigui en alienació mental després que s'hagi pronunciat la sentència ferma, s'ha de suspendre l'execució de les penes privatives o restrictives de llibertat, i, si s'escau, s'ha d'observar el que a aquest efecte estableix el Codi penal.

Article 365.

Quan s'al·legui o s'observin indicis d'alienació mental en un penat, el tribunal sentenciador ha d'ordenar que sigui examinat per perits, que han d'informar sobre l'estat mental del condemnat.

Article 366.

Un cop evacuat l'informe pericial, el tribunal o jutge que l'ha ordenat ha de sotmetre a vista aquest i els antecedents de què disposi al fiscal jurídicomilitar, a l'acusador particular de la causa, si n'hi ha, i a l'advocat del penat, designat per aquest o nomenat d'ofici, els quals poden fer les al·legacions que estimin procedents i proposar nous exàmens.

Article 367.

Emesos els dictàmens pericials, si s'escau, i escoltades les parts, el jutge tocat o tribunal ha de resoldre mitjançant una interlocutòria.

Contra la interlocutòria a què es refereix l'article anterior es poden interposar els mateixos recursos que

aquesta Llei preveu contra les sentències definitives en el procediment de què es tracti.

Si les condemnes pendents d'execució han estat dictades per diferents jutges o tribunals, és competent per dictar la interlocutòria a què es refereix l'article anterior qui hagi imposat la condemna més greu.

CAPÍTOL V

De la remissió condicional

Article 368.

La remissió condicional que disposa l'article 44 del Codi penal militar no és extensiva a les penes accessòries, als efectes de les penes, ni inclou les responsabilitats civils. Les condicions per a la concessió de la remissió condicional són les que estableix la legislació comuna.

Article 369.

La resolució que concedeixi o denegui la remissió condicional de la pena s'ha de notificar al reu, i en la diligència de notificació s'ha de fer constar, quan es concedeixi aquest benefici, que el penat no es pot traslladar a una altra residència sense el coneixement del tribunal i que en arribar a aquesta ha de comparèixer davant el jutge togat d'aquest lloc o, si no, davant el jutge de la jurisdicció ordinària, dins el tercer dia, per a anotacions en el llibre corresponent.

El jutge togat o de la jurisdicció ordinària, si s'escau, ho ha de comunicar al tribunal que hagi d'executar la sentència perquè en tingui coneixement i perquè aquest li remeti les dades referents al benefici concedit.

Article 370.

Els jutges del lloc de residència del condemnat han de comunicar al tribunal que hagi d'executar la sentència els canvis de residència que efectuï i la notícia que puguin tenir sobre la seva conducta.

Article 371.

Si abans de transcórrer el termini de suspensió assenyalat el penat comet un nou delicte dolós, s'ha de procedir a executar la decisió en suspens tan aviat com recaigui la sentència condemnatòria, llevat que hagi prescrit la pena suspesa.

Article 372.

A les secretaries dels tribunals i jutjats togats militars s'han de portar dos llibres: un per al registre de les suspensions de condemna concedides per aquest tribunal, en què s'han d'anotar les incidències del benefici concedit fins a la remissió definitiva de la pena o la revocació del benefici, i un altre per anotar els canvis de residència i les compareixences efectuades en els diferents jutjats i tribunals.

Article 373.

Complert el termini de suspensió de la condemna sense que el penat hagi infringit l'obligació contreta sobre conducta i residència, el tribunal que hagi d'executar la sentència ha de declarar remesa definitivament la pena imposada, i donar-ne notícia al Registre Central de Penats i Rebels del Ministeri de Justícia i al Ministeri de Defensa.

Article 374.

També es pot aplicar la remissió condicional de la condemna als militars condemnats per delictes comuns en la

jurisdicció militar a penes de privació de llibertat, quan hi concorrin les condicions o en els casos establerts als articles anteriors d'aquest capítol.

CAPÍTOL VI

De la rehabilitació i cancel·lació

Article 375.

La rehabilitació que preveuen l'article 47 del Codi penal militar i l'article 118 del Codi penal comú s'ha de tramitar d'acord amb el procediment que estableix la llei comuna.

Article 376.

La cancel·lació de les notes desfavorables anotades en la documentació militar conseqüència de la comissió d'algun delicte o falta penal s'ha d'efectuar des del moment en què es concedeixi la rehabilitació, a tenor, respectivament, dels articles 47 del Codi penal militar i 118 del Codi penal comú, per a les penes per delicte o per a les penes per falta penal.

Cancel·lada la nota desfavorable no se n'ha de donar notícia ni s'ha de certificar sobre aquesta, llevat que ho sol·licitin les autoritats competents per a això i als efectes exclusius de les classificacions reglamentàries.

El procediment per a la cancel·lació de les notes desfavorables és el que es determini per reglament.

CAPÍTOL VII

De la fixació de la quantia de les indemnitzacions civils

Article 377.

Les actuacions judicials practicades amb motiu de determinar o executar les responsabilitats civils s'han de portar a la peça separada oberta per garantir aquestes responsabilitats o, si no, a la que s'obri amb aquest motiu.

Article 378.

La fixació de la quantia de les indemnitzacions, quan la decisió s'hagi limitat a assenyalat les bases d'acord amb les quals s'hagi de fer la liquidació, l'han de sol·licitar al mateix tribunal que va dictar la sentència els beneficiaris o els seus hereus o el fiscal jurídicomilitar.

En l'escrit en què s'insti la determinació de la quantia de les indemnitzacions s'ha d'indicar l'aplicació de les bases assenyalades en la sentència i l'import en què es fixen, així com el procediment i les proves seguides per a això i les que, si s'escau, es proposin per practicar davant el jutjat o tribunal. S'hi han d'adjuntar tantes còpies de l'escrit que es presenti com persones obligades al pagament i beneficiaris resultin de la sentència.

Les còpies s'han de traslladar als interessats, així com al representant de l'Estat en cas que pugui quedar afectat per la determinació de responsabilitats civils perquè, en el termini de deu dies, la contestin per escrit, acceptant-les i oposant-s'hi, amb indicació, si s'escau, dels motius i les proves estimades o que es proposin per acreditar el seu dret.

Article 379.

Quan la part interessada accepti l'import de la indemnització per abonar-la o percebre-la, segons que resulti, si amb això no queda afectada una tercera persona, el jutge o tribunal que va dictar la sentència ho ha d'acordar així mitjançant una interlocutòria sense recurs ulterior, i

immediatament s'ha de procedir a complir-la. Si l'acceptació pot afectar una tercera persona, s'ha d'escoltar aquesta, i si s'oposa amb fonament suficient segons el parer del jutge o tribunal, s'ha de resoldre com si hi hagués hagut oposició.

Si les parts interessades s'hi oposen, s'han de practicar les proves, que han de quedar limitades a aquelles de les proposades per les parts relatives a l'aplicació de les bases assenyalades en la sentència per a la fixació de la quantia de la indemnització i les disposades pel jutge o tribunal, com també les corresponents a les excepcions de pagament o d'extinció d'aquesta obligació al·legada pels obligats.

Un cop acabada la prova, el jutge o tribunal ha de fixar, mitjançant una interlocutòria, en un termini de tres dies, la quantia de la responsabilitat civil resultant de la sentència. Contra aquesta interlocutòria es pot interposar un recurs d'apel·lació o súplica.

Article 380.

Quan en la sentència s'ha fixat la quantia de la responsabilitat civil o aquesta s'ha assenyalat mitjançant una interlocutòria, d'acord amb els tràmits establerts als articles anteriors, l'execució de la sentència ferma respecte a la responsabilitat civil declarada s'ha d'efectuar, d'ofici, a instància de la part interessada o del fiscal jurídicomilitar.

Article 381.

Les responsabilitats civils declarades pels jutjats o tribunals militars s'han de fer efectives per via de constreyniment.

El jutge o tribunal que procedeixi a l'execució de les responsabilitats civils ha de fer el requeriment de pagament previ a la persona obligada i, si no l'obté, ha de procedir, quan sigui aplicable, de conformitat amb les normes establertes al capítol VII del títol II del llibre II d'aquesta Llei, sobre assegurement de la responsabilitat civil, i en el que aquesta no preveu pel que disposa la Llei d'enjudiciament criminal o les normes a què aquesta remeti o que la despleguin.

Les terceries de domini o de millor dret que se'n puguin deduir i la declaració de drets civils com a qüestió prèvia a l'execució s'han de resoldre davant els jutges i tribunals de l'ordre civil de la jurisdicció ordinària, i l'execució sobre aquests béns s'ha de suspendre fins que no recaigui resolució ferma.

CAPÍTOL VIII

De la responsabilitat civil de l'Estat

Article 382.

Quan es declari la responsabilitat civil de l'Estat d'acord amb l'article 48 del Codi penal militar, la resolució recaiguda s'ha de comunicar al Ministeri de Defensa per a la seva execució.

CAPÍTOL IX

De l'arxivament i custòdia dels procediments

Article 383.

Una vegada acordat l'arxivament dels procediments o de qualsevol actuació, ha de procedir al seu compliment el secretari del tribunal o jutjat togat en el lloc destinat a aquest efecte, i queda sota la custòdia d'aquest.

Correspon als secretaris dels òrgans judicials militars, o bé directament, o bé per personal al servei de la secre-

taria, portar els llibres de l'arxiu, efectuar les anotacions corresponents, formar els lligalls degudament numerats per a la seva identificació, i procedir a l'arxivament i desarxivament dels antecedents i procediments que expressament hagi disposat el tribunal.

Així mateix correspon als secretaris la custòdia de l'arxiu, sota la inspecció i el control de l'auditor president del tribunal o del jutge togat.

LLIBRE III

Dels procediments especials

TÍTOL I

Del procediment per conèixer determinats delictes

CAPÍTOL I

Disposicions generals

Article 384.

Sense perjudici del que s'ha establert per als altres processos especials, el procediment que regula aquest títol s'ha d'aplicar a l'enjudiciament de les infraccions que s'enumeren a continuació:

1a Delictes de deserció tipificats a l'article 120 del Codi penal militar.

2a Delictes de trencament especials del deure de presència tipificats als articles 123 i 124 del Codi penal militar.

3a Delictes contra la hisenda en l'àmbit militar tipificats als articles 190, 195 o 196 del Codi penal militar, sempre que aquests es cometin com a mitjà per perpetrar qualsevol dels assenyalats als dos números anteriors o procurar-ne la impunitat.

Article 385.

L'enjudiciament dels delictes que enumera l'article anterior s'ha d'acomodar a les normes comunes d'aquesta Llei, amb les modificacions que consigna aquest títol.

Iniciat un procés d'acord amb les normes d'aquest títol, quan aparegui que el fet no està comprès en algun dels supòsits de l'article anterior s'ha de continuar de conformitat amb les disposicions generals d'aquesta Llei, i només es pot retrocedir en el procediment en cas que sigui necessari practicar diligències o fer actuacions d'acord amb els preceptes legals esmentats. Per contra, iniciat un procés de conformitat amb les normes comunes d'aquesta Llei, la seva substanciació ha de continuar d'acord amb les d'aquest títol, quan consti que el fet enjudiciat està comprès en algun dels supòsits de l'article precedent.

Acordat el procediment que s'ha de seguir s'ha de notificar a l'inculpat.

Article 386.

En els procediments compresos en aquest títol, les competències que es promoguin entre jutges i tribunals de la jurisdicció militar s'han de substanciar segons les regles següents:

1a Quan un tribunal militar territorial o jutjat togat militar refusi el coneixement d'una causa o reclami el coneixement de la que tingui altre, i hi hagi dubte quant a quin d'ells és el competent, si no resulta un acord a la primera comunicació que s'adrecin amb aquest motiu, han de posar el fet, sense dilació, en coneixement del

superior jeràrquic que determina l'article 15 d'aquesta Llei, per mitjà d'una exposició raonada, perquè el superior, un cop escoltat «in voce» el fiscal, decideixi en l'acte el que estimi procedent, sense recurs ulterior.

2a Quan la qüestió sorgeixi en la fase d'instrucció, cadascun dels jutjats togats ha de continuar practicant les diligències urgents i absolutament indispensables per a la comprovació del delictes i l'esbrinament i identificació dels possibles culpables.

Article 387.

La tramitació d'aquests procediments i dels recursos ordinaris i extraordinaris que s'hi interposin tenen caràcter preferent. Tots els que intervinguin en uns i altres els han de procurar abreujar mitjançant la seva ininterrompuda i ràpida activitat processal, amb la finalitat que en la seva tramitació i enjudiciament no s'utilitzi un temps superior a dos mesos, comptats a partir que l'inculpat estigui a disposició de l'autoritat judicial.

Article 388.

En els processos que regula aquest títol no s'ha de dictar ordre de processament, però el jutge togat pot adoptar qualsevol de les mesures següents:

a) La detenció, presó o llibertat de l'inculpat tal com preveuen els capítols 8 i 9 del títol II del llibre II d'aquesta Llei, i les actuacions que motivin l'aplicació d'aquesta mesura s'han de practicar en una peça separada. Qualsevol d'aquestes s'ha d'acordar mitjançant una interlocutòria, contra la qual les parts poden interposar recurs d'apel·lació en un sol efecte, que s'ha de tramitar de conformitat amb les regles que estableix la secció 2a del capítol 13 del títol abans esmentat, però els terminis s'han de reduir a la meitat i el d'interposició a dos dies.

A aquests efectes, s'entén que les circumstàncies personals i antecedents de l'inculpat aconsellen l'adopció de la presó preventiva exclusivament quan aquest hagi manifestat, durant el compliment del seu servei en actiu, una predisposició especial a absentar-se injustificadament de la seva unitat o quan els fets revesteixin gravetat o perill en relació amb la disciplina o amb el servei i hagin produït alarma o pertorbació en la unitat o lloc on s'han produït.

b) L'assegurament de les responsabilitats pecuniàries de què puguin ser responsables civils directes o subsidiàries, mesura que, igualment, s'ha de formalitzar en una peça separada, i s'ha d'acordar mitjançant una interlocutòria, que és susceptible de recurs d'apel·lació pels tràmits i en els terminis que assenyalava l'apartat anterior.

c) Requerir l'auxili dels membres de la policia militar perquè l'inculpat sigui traslladat, quan sigui trobat, a la localitat on tingui la seva seu l'òrgan judicial o a aquella en què estigui ubicada la unitat de destinació d'aquell, segons que consideri més convenient. Aquest requeriment s'ha de practicar pel mitjà de comunicació més ràpid possible, a fi que es pugui portar a efecte de manera immediata.

CAPÍTOL II

De les diligències preparatòries

Article 389.

Una vegada el jutge togat militar tingui coneixement de la realització de fets que puguin ser constitutius d'algun o alguns dels delictes que enumera l'article 384 d'aquesta Llei, ha d'acordar, mitjançant una interlocutòria, que ha de comunicar al fiscal jurídicomilitar i posar en coneixement del tribunal militar territorial del qual

depengui, la incoació del procediment que regula aquest capítol.

Si el procediment s'inicia amb motiu de l'informe militar a què es refereix el número 2 de l'article 130 d'aquesta Llei, s'hi ha d'especificar el dia i l'hora en què es va produir l'absència, així com les circumstàncies relatives al moment de la seva incorporació, i si aquesta ha estat o no espontània. Al dit informe s'ha d'adjuntar la documentació militar de l'inculpat i la relació valorada dels objectes pertanyents a l'exèrcit que s'hagués emportat amb ell; així mateix, s'ha d'adjuntar al procediment la documentació relativa a les llistes i els controls dels quals es pugui deduir l'absència de l'inculpat.

Article 390.

Davant la documentació esmentada, i una vegada unida aquesta a les actuacions, el jutge togat ha d'adoptar les mesures necessàries per a cridar i buscar l'inculpat absent, i, si aquest no és trobat, s'ha de procedir com disposa el títol III del llibre III d'aquesta Llei. Quan l'inculpat es reincorpori o presenti a la seva unitat o sigui trobat, i un cop reobertes, si s'escau, les actuacions, el jutge togat ha de procedir a prendre-li declaració sobre els fets investigats.

Article 391.

Les diligències efectuades s'han de posar de manifest al fiscal jurídicomilitar i defensor de l'inculpat, perquè, en el termini comú de tres dies, puguin sol·licitar la pràctica d'altres de noves, que, si el jutge togat les admet, s'han de portar a terme en el termini de deu dies.

Només es poden practicar en aquest tràmit les proves que per la seva especial complexitat o altres raons no es puguin practicar en la vista.

Si la prova sol·licitada és la pericial mèdica sobre la imputabilitat de l'inculpat, l'instructor pot acordar l'interament d'aquest en un establiment sanitari militar i designar un facultatiu d'aquest establiment perquè procedeixi, durant el termini mínim necessari, que no pot excedir els deu dies, a l'estudi i reconeixement d'aquell, i en aquest moment la pràctica de la prova s'ha de limitar a la preparació d'aquesta, a fi que el perit susdit pugui posar de manifest les conclusions del reconeixement de l'inculpat en l'acte de la vista.

No obstant el que disposa el paràgraf anterior, quan segons el parer del facultatiu aparegui de manera indubtable la inimputabilitat de qui s'ha sotmès a reconeixement, ha d'emetre immediatament l'informe pericial, que ha de remetre al jutge togat en el termini assenyalat en el paràgraf esmentat. Altrament ha de conservar l'informe pericial en el seu poder per tenir-lo a la seva disposició i presentació en l'acte de la vista. La preparació d'aquesta prova la pot acordar d'ofici el jutge togat.

A aquests efectes, als hospitals i clíniques militars que es trobin en la mateixa localitat on tinguin la seva seu els tribunals militars territorials hi ha d'haver, almenys, un metge psiquiatre que, sense perjudici de les altres funcions que hi tingui encomanades, ha de dur a terme preferentment la comesa especificada al paràgraf anterior.

Article 392.

Transcorregut el termini assenyalat a l'article anterior, i practicades les proves declarades pertinents, el jutge togat ha de dictar una interlocutòria que declari concluses les diligències preparatòries, resolució que ha de notificar al fiscal jurídicomilitar, amb el lliurament de les actuacions, perquè en el termini de tres dies sol·liciti el que estimi oportú sobre el sobreseïment o l'obertura del judici oral i, en aquest últim supòsit, qualifiqui per escrit els fets. Un cop rebudes el jutge togat rebí les actuacions, les ha de remetre al tribunal militar territorial que sigui competent per al coneixement dels fets.

CAPÍTOL III

Del judici oral

Article 393.

Si el fiscal jurídicomilitar ha sol·licitat el sobreseïment de les diligències per qualsevol de les causes especificades als articles 246 o 247 d'aquesta Llei, el tribunal ho ha d'acordar així i adoptar les mesures complementàries que siguin procedents.

Si per contra ha sol·licitat l'obertura del judici oral, el tribunal ha de dictar una interlocutòria que ho acordi així en el termini de tres dies, llevat que consideri que hi concorre el supòsit del número 2n de l'article 246, cas en què ha d'acordar el sobreseïment de les actuacions i, si s'escau, les altres mesures que preveu el dit número. Contra aquesta última interlocutòria es pot interposar recurs de cassació.

Article 394.

Dictada la interlocutòria per la qual s'acordi l'obertura de la vista, el tribunal l'ha de notificar al fiscal jurídicomilitar, i a la vegada ha de traslladar les actuacions al defensor de l'inculpat perquè, en el termini de cinc dies, evacui les seves conclusions provisionals o faci ús, si s'escau, del dret que li confereix l'article 287 d'aquesta Llei.

En els seus escrits de qualificació, tant el fiscal jurídicomilitar com el defensor han de proposar la prova de què intenten valer-se en el judici, i poden sol·licitar l'adopció, modificació o suspensió de les mesures a què es refereix l'article 388. La documental que proposin i no es trobi en la causa l'han d'adjuntar amb els seus escrits de conclusions, o designar l'arxiu en què es trobin si és a disposició del tribunal.

Un cop el defensor hagi tornat les actuacions, el tribunal ha de resoldre, mitjançant una interlocutòria, en el termini de tres dies, sobre l'admissió o denegació de les proves demandades i sobre les mesures abans esmentades, i assenyalar el dia en què hagin de començar les sessions de la vista.

Contra aquesta resolució no es pot interposar cap recurs, excepte contra la que acordi o mantingui la presó de l'inculpat, en què és procedent el recurs de súplica.

S'ha de donar preferència a la celebració de les vistes d'aquests procediments.

No obstant el que disposen els dos paràgrafs anteriors, hi és aplicable l'article 283 d'aquesta Llei si es donen els supòsits que aquest preveu.

Article 395.

La celebració de la vista requereix preceptivament l'assistència de l'inculpat i del defensor. No obstant això, si hi ha diversos inculpats i alguns d'ells deixa de comparèixer sense un motiu legítim, apreciat pel tribunal, aquest pot acordar, escoltades les parts, la continuació del judici per als restants.

L'absència injustificada del tercer responsable civil esmentat en la forma adequada no és per si mateixa causa de suspensió del judici.

La vista ha de començar amb la lectura per part del secretari relator dels escrits d'acusació i defensa. Seguidament, a instància de part, el tribunal ha d'obrir un torn d'intervencions perquè les parts puguin exposar el que estimin oportú sobre la competència de l'òrgan judicial, vulneració d'algun dret fonamental, causes de suspensió de la vista, així com sobre el contingut i la finalitat de les proves proposades o que es proposin perquè es practiquin en l'acte. El tribunal ha de resoldre en el mateix acte el que sigui procedent sobre les qüestions plantejades.

Abans d'iniciar-se la pràctica de la prova, l'acusació i la defensa, amb la conformitat de l'acusat present, poden

demanar al tribunal que procedeixi a dictar sentència de conformitat amb l'escrit d'acusació que contingui la pena de més gravetat, o amb el que es presenti en aquest acte, que no es pot referir a un fet diferent, ni contenir una qualificació més greu que la de l'escrit d'acusació.

No obstant això, si a partir de la descripció del fet acceptat per totes les parts el tribunal estima que aquest no té tipicitat penal o és manifesta la concurrència de qualsevol circumstància determinant de l'exempció de pena o de la seva atenuació preceptiva ha de dictar sentència en els termes que siguin procedents, amb l'audiència prèvia de les parts realitzada en l'acte.

No vinculen al tribunal les conformitats sobre l'adopció de mesures protectores en els casos de limitació de la responsabilitat penal.

Article 396.

La pràctica de la prova s'ha de fer concentradament en les sessions consecutives que siguin necessàries. Excepcionalment, el tribunal pot acordar la suspensió o l'ajornament de la sessió fins al límit màxim de trenta dies, en els supòsits de l'article 297 d'aquesta Llei, i els actes realitzats conserven la seva validesa, llevat que no es produeixi la substitució d'un membre del tribunal en el cas número 5è del dit article. L'informe pericial el pot prestar un sol perit.

Acabada la pràctica de la prova, l'auditor president del tribunal ha de requerir l'acusació i la defensa perquè manifestin si ratifiquen o modifiquen les conclusions dels escrits inicialment presentats i perquè exposin oralment tot el que estimin procedent sobre la valoració de la prova i la qualificació jurídica dels fets.

El tribunal pot dictar sentència oralment en l'acte de la vista, i la decisió s'ha de documentar mitjançant la fe del secretari relator o en l'annex a l'acta, sense perjudici de la redacció ulterior d'aquella. Si el fiscal i les parts, coneguda la decisió, expressen la seva decisió de no recórrer, el tribunal, en el mateix acte, ha de declarar la fermesa de la sentència.

La regulació de la vista en el procediment ordinari és supletòria del que disposen aquest article i el precedent, amb especial observança dels articles 88 i 317.

TÍTOL II

Del procediment sumaríssim

Article 397.

El procediment judicial sumaríssim en la jurisdicció militar s'incoa únicament en temps de guerra.

Article 398.

Són jutjats en judici sumaríssim:

1r Els processats per delictes militars flagrants que tingui assenyalada al llibre II del Codi penal militar, com a alternativa, la pena de mort.

2n Els processats per delictes de què conegui la jurisdicció militar que afectin greument la moral o la disciplina de les Forces Armades o la seguretat de les unitats, places, vaixells, aeronaus o bases militars, i així ho declari el Govern.

Als efectes d'aquest títol es consideren delictes flagrants els que s'estiguin cometent o s'acabin de cometre quan el delinqüent o els delinqüents siguin sorpresos.

S'entén sorpresos en l'acte d'executar el delictes no solament el delinqüent que sigui arrestat en el moment en què l'està cometent, sinó el detingut o perseguit immediata-

ment després de cometre'l, si la persecució dura o no se suspèn mentre el delinqüent no es posi fora de l'abast dels que el persegueixen o, encara que s'hi posi de moment, quedi dins la zona de la persecució i es presenti o sigui pres en les quaranta-vuit hores següents al delicte i hi hagi proves notòries que l'hagi executat.

Article 399.

Les persones implicades en el delicte pel qual s'instrueix el procediment sumaríssim que no hagin de ser jutjades en aquest, perquè no han estat sorpreses «in fraganti» han de ser jutjades en procediment ordinari davant els tribunals competents.

Article 400.

La tramitació del procediment sumaríssim s'ha d'ajustar a la de l'ordinari en tot el que no estigui modificat per les normes d'aquest títol.

A aquest efecte s'han d'aplicar les normes següents:

1a El processat ha de romandre sempre en situació de presó preventiva.

2a Les declaracions dels processats s'han de rebre sense cap interval, encara que separadament, amb la màxima brevetat.

3a Les declaracions dels testimonis i els reconeixements que aquests verifiquin per a la identificació de les persones detingudes s'han de fer constar en una acta breu que han de signar els testimonis, i que han d'autoritzar el jutge togat i el secretari.

Els testimonis poden ser acarats entre si o amb el processat per decisió del jutge togat d'ofici o a instància de les parts.

4a No és necessari esperar el resultat de les lesions per a la conclusió del sumari, llevat que resulti obligat per comprovar el delicte.

5a Quan es consideri necessari, es pot acordar que les qüestions relatives a les responsabilitats civils quedin deferides al període d'execució de la sentència, i només s'ha de substanciar la peça principal.

6a Un cop el jutge togat formuli la recusació, el tribunal ha de resoldre sense dilació i sense recurs ulterior.

7a Contra les resolucions del jutge togat no es pot interposar cap recurs, sense perjudici de la facultat del tribunal que ha de conèixer del procediment, de variar-les d'ofici.

Article 401.

El tribunal militar competent pot designar des del primer moment un vocal ponent perquè assisteixi a la pràctica de les diligències judicials.

Acabades les actuacions sumariales, el jutge togat les ha d'eleva junt amb el seu informe al tribunal, que ha de designar un vocal ponent, si no l'ha nomenat anteriorment, al qual ha de passar el que s'hagi instruit per a informe al tribunal, el qual amb la màxima brevetat ha de resoldre:

a) La devolució de les actuacions al jutge togat per a la pràctica de les diligències que siguin procedents.

b) Acordar que se segueixi el procediment ordinari perquè no hi concorren les circumstàncies exigides per al sumaríssim.

c) Confirmar la conclusió de la fase sumarial i acordar l'elevació a judici oral de les actuacions.

Article 402.

Elevat a judici oral el procediment, la causa ha de passar al fiscal jurídicomilitar perquè, en un termini que no excedeixi les vint-i-quatre hores, s'instrueixi i formuli

l'escrit d'acusació, amb la proposició de proves a practicar en l'acte de la vista.

Al mateix temps el tribunal ha de requerir el processat perquè designi un defensor, lletrat o militar, si no ho ha fet abans, amb l'advertiment que, si no ho fa en el termini que s'estableixi, se'l nomena d'ofici, i, en aquest cas, s'ha d'adreçar al col·legi corresponent perquè es verifiqui la designació del titular i substituït en el termini de dotze hores, i s'han de facilitar els mitjans necessaris perquè l'assistència lletrada expressada es verifiqui de la manera més immediata factible.

Acceptat el càrrec de defensor, se li ha de posar de manifest el procediment durant el termini de vint-i-quatre hores perquè en aquest termini i, amb l'entrevista prèvia amb el processat, formuli un escrit de defensa i proposició de proves.

Article 403.

Evacuats els tràmits anteriors, el vocal ponent designat pel tribunal ha de practicar sense dilació les proves que s'hagin de fer abans de la vista, i proposar al tribunal les que s'hagin de celebrar durant aquesta, el qual ha de resoldre sobre això. Si es formula la recusació dels membres del tribunal, s'ha de resoldre sense dilació i sense recurs ulterior contra la resolució que hagi recaigut.

Article 404.

En la vista s'han d'observar les normes del judici ordinari, encara que la interrupció de la vista abans de l'acusació i defensa perquè les parts ordenin les seves notes s'ha de fer durant un temps breu, sense que, en cap cas, es pugui decidir l'ajornament de la sessió, i la vista s'ha de reprendre seguidament amb la lectura i l'informe de les parts dels seus respectius escrits.

Només es pot acordar la suspensió per les causes esmentades als números 4t, 5è i 8è de l'article 297.

Article 405.

Concloes les actuacions de les parts, l'auditor president ha de preguntar a l'acusat si ha de manifestar alguna cosa, i un cop escoltat el que exposi la vista s'ha de donar per acabada.

En l'acta s'han de consignar les actuacions en la seva totalitat, llevat que la brevetat que exigeixi el procediment no ho permeti.

Article 406.

Acabada la vista s'han de fer seguidament i en un sol acte, llevat de causa de força major, la deliberació, votació, redacció i signatura de la sentència, que s'ha de notificar immediatament al fiscal jurídicomilitar i als defensors de les parts. Contra aquesta sentència es pot interposar el recurs de cassació que preveu el títol IV del llibre II, llevat del que disposa el paràgraf següent.

El recurs de cassació contra les sentències dictades en la zona d'operacions en què s'imposi la pena de mort té les especialitats següents:

a) El recurs es considera admès de dret en benefici del reu.

b) El termini per preparar el recurs és de vint-i-quatre hores, comptades a partir de la notificació de la sentència.

c) El tribunal militar, acabat el termini de l'apartat anterior, encara que no s'hagi preparat el recurs ha d'eleva la causa a la Sala Militar del Tribunal Suprem pel mitjà més ràpid.

d) Si dins el termini de quaranta-vuit hores després de rebuda la causa a la Sala Militar del Tribunal Suprem

es presenten els defensors nomenats pel reu demanant vista per a la interposició del recurs, se'ls consideren parts i se'ls ha de concedir un termini de tres dies per a la interposició. Si no es presenten dins aquell termini, la Sala ha de manar nomenar d'ofici un advocat i procurador que representin i defensin el reu, i els ha de donar el mateix termini de tres dies per a la interposició del recurs. L'advocat i procurador nomenats d'ofici no poden rebutjar la representació i defensa encomanades.

e) Dins el mateix termini de tres dies s'ha de lliurar la causa o còpia de la causa simultàniament al fiscal togat.

f) Transcorregut el termini d'interposició del recurs, la Sala Militar del Tribunal Suprem ha d'assenyalar la vista dins el termini de tres dies i dictar sentència en les vint-i-quatre hores següents a la finalització de la vista. La sentència s'ha de notificar pel mitjà més ràpid.

g) En tot cas, per a l'execució de la pena de mort es requereix prèviament el coneixement del Govern.

TÍTOL III

Del procediment contra reus absents

Article 407.

S'han de cridar mitjançant una requisitòria quan les diligències practicades en la seva recerca hagin estat ineficaces:

1r L'imputat que no hagi estat trobat i el parador del qual s'ignori.

2n El processat o inculpat que no hagi estat trobat en el seu domicili perquè escolti la notificació d'una resolució judicial, perquè se n'ha absentat, si se n'ignora el parador, i que no tingui un domicili conegut.

3r Qui s'hagi fugat de l'establiment en què està detingut, pres o trenca la seva custòdia i, en aquests supòsits, si se n'ignora el parador.

4t Qui estant en presó atenuada o llibertat provisional deixa de concórrer a la presència judicial el dia en què ho ha de fer o quan sigui cridat i se n'ignora el seu parador.

Les ordres de recerca o de recerca i captura s'han d'acordar mitjançant una interlocutòria en què s'ha de determinar la situació processal personal de l'inculpat, si no ho està ja en el procediment.

Article 408.

En les requisitòries, que s'han d'encapçalar amb la denominació del jutge togat o tribunal militar, s'hi ha d'expressar el nom i cognoms, professió o ofici del requerit, si hi consta, graduació o destinació si és militar i les senyes, fotografies o dibuixos pels quals pugui ser identificat, el delictes imputat, el punt on ha de ser conduït i el termini i lloc que es fixin per a la seva presentació, sota l'advertiment de ser declarat rebel.

Les requisitòries s'han de publicar obligatòriament en el «Butlletí Oficial de l'Estat» i es poden difondre pels mitjans de comunicació que el jutge o tribunal estimin més convenients en cada cas, i s'ha de deixar constància a les actuacions de la seva realització. A les actuacions s'han d'incorporar la requisitòria original i la pàgina del diari oficial en què aparegui publicada, i, si s'escau, s'ha de fer constar per diligència el lliurament dels oficis oportuns per a la difusió.

Article 409.

Transcorregut el termini de la requisitòria sense que l'absent hagi comparegut o sense que s'hagi presentat, se l'ha de declarar rebel mitjançant una interlocutòria

que en la part dispositiva ha d'ordenar remetre el full corresponent al Registre de Penats i Rebels del Ministeri de Justícia.

Així mateix, la declaració de rebel·lia s'ha de comunicar al cap de la unitat a què pertanyi el declarat rebel.

Si la causa està en un sumari, s'ha de continuar fins que es declari acabat i després se n'ha de suspendre el curs i arxivar les actuacions i peces de convicció que es puguin conservar i no estiguin subjectes a restitució segons l'article següent.

Si en ser declarat en rebel·lia el processat o inculpat la vista està pendent, aquesta s'ha de suspendre i s'han de decretar els arxivaments a què es refereix el paràgraf anterior.

Article 410.

Acordat l'arxivament de la causa per rebel·lia s'ha de manar que tornin els instruments o efectes del delictes, així com les peces de convicció recollides que siguin d'ús lícit, als que apareguin en les actuacions com els seus legítims propietaris si no en contra seva no està indicada responsabilitat civil o criminal. La devolució s'ha de fer constar en una diligència expressiva.

Tanmateix, aquells han de continuar retinguts si són absolutament indispensables com a mitjà de prova o si un tercer ho sol·licita, fins que es resolgui l'acció civil que es proposi entaular.

En aquest últim cas han de continuar retinguts els instruments i efectes de delictes durant el termini a què es refereix el paràgraf tercer, del número 3 de l'article 246 d'aquesta Llei, i l'actor civil ha d'acreditar l'exercici de la seva acció en la forma que preveu el dit precepte.

Quant als efectes d'ús il·lícit, cal atènyer-se al que disposa la llei per a la seva destinació.

Article 411.

En la resolució que acordi suspendre les actuacions s'ha de reservar als perjudicats o ofesos pel delictes, amb la notificació expressa d'aquesta, l'acció civil que correspongui per a la restitució, reparació o indemnització, a fi de que la pugui exercir independentment de la causa, fins i tot durant la rebel·lia dels inculpats o processats, en la via civil contra els que en siguin responsables. A aquest efecte no s'han d'alçar els embargaments ni cancel·lar les fiances prestades, de conformitat amb el que estableix el paràgraf segon de l'article anterior.

Article 412.

Si els processats o inculpats són dos o més i no es troben tots en rebel·lia, s'han de continuar les actuacions respecte dels presents, i s'ha de suspendre el curs del procés respecte als rebels fins que siguin trobats.

Article 413.

Si el reu s'ha fugat o ocultat després de notificada la sentència i mentre és pendent el recurs de cassació, aquest s'ha de substanciar fins a la resolució definitiva, i s'ha de nomenar un advocat i procurador d'ofici al rebel, si és necessari.

La sentència que recaigui és ferma.

Passa el mateix si, havent-se absentat o ocultat el reu després que li hagi estat notificada la sentència, la seva representació o el fiscal jurídicomilitar interposa el recurs després de la seva absència o ocultació.

Article 414.

Quan el declarat rebel en els casos de l'article 409 es presenti o sigui trobat, s'ha d'obrir novament la causa i continuar-la segons el seu estat.

TÍTOL IV

Del procediment per a les faltes penals

CAPÍTOL I

De la decisió en el procediment per falta penal*Article 415.*

Per a la decisió dels procediments per falta penal el coneixement dels quals estigui atribuït a la jurisdicció militar, és competent el jutjat togat militar central o territorial de la demarcació en què s'han esdevingut els fets, de conformitat amb el que estableixen els articles 57.2 i 61.2 de la Llei orgànica de la competència i organització de la jurisdicció militar.

Article 416.

El procediment expressat a l'article anterior es pot iniciar en qualsevol de les formes indicades a l'article 130 i en la norma 3a del paràgraf segon de l'article 141 d'aquesta Llei.

En les faltes penals que únicament es poden perseguir a instància de part de què pugui conèixer la jurisdicció militar, és necessària la denúncia del perjudicat per a la iniciació del procediment que regula aquest capítol, sense que en cap cas s'admeti la querella.

Tan aviat com el jutge togat militar competent tingui notícia que s'ha comès una falta penal el coneixement de la qual estigui atribuït a la jurisdicció militar, ha de convocar a judici verbal el fiscal jurídicomilitar del tribunal al territori del qual pertanyi el jutjat, a l'acusat o acusats, i als testimonis que puguin donar raó dels fets, i ha d'assenyalar dia i hora per a la celebració del judici.

Article 417.

El judici s'ha de celebrar en el local del jutjat togat dins els cinc dies següents a la data en què el jutge togat hagi tingut coneixement de la perpetració dels fets, sense perjudici que es pugui assenyalar un dia més llunyà quan hi hagi una causa suficient i així es faci constar en les actuacions. El jutge togat també pot acordar, mitjançant una resolució fonamentada, la celebració del judici en un lloc diferent dins de la seva demarcació.

Article 418.

En la citació que es faci als acusats, s'han d'expressar succintament els fets que han motivat les actuacions, amb indicació que el citat ha d'acudir amb les proves de què s'intenti valer en defensa seva i que pot ser assistit per un lletrat.

Article 419.

Als testimonis i acusats que resideixin fora de la demarcació del jutjat, o que tot i residir-hi tinguin el domicili a una distància considerable, a criteri del jutge togat, se'ls ha de rebre declaració mitjançant un acte de comunicació judicial. No obstant això, quan el jutge togat consideri convenient la seva assistència a la celebració del judici, ho ha d'acordar mitjançant una resolució motivada.

Article 420.

Els que han estat citats per comparèixer a la celebració del judici i deixin de fer-ho sense al·legar una causa justa poden ser sancionats pel jutge togat amb una multa en la quantia establerta a la Llei comuna, sense perjudici de les mesures que pugui adoptar per assegurar la seva

compareixença quan consideri imprescindible la seva presència.

Article 421.

En cas que per un motiu just no es pugui celebrar el judici verbal el dia assenyalat, o no es pugui concloure en un sol acte, el jutge togat ha d'assenyalar el dia més immediat possible per a la seva celebració o continuació, i ho ha de fer saber als interessats.

Article 422.

El judici ha de ser públic, i ha de començar amb la lectura de l'informe o denúncia o altres actuacions prèvies, si n'hi ha. Seguidament s'han d'examinar els testimonis convocats i les proves que proposi el fiscal jurídicomilitar en l'acte i que el jutge togat admeti. A continuació s'ha d'escoltar l'acusat, si hi assisteix, i s'han de practicar les proves pericials i altres que proposi en descàrrec seu i que el jutge togat admeti. A continuació les parts han d'exposar el que creguin convenient en suport de les seves respectives pretensions, començant en primer lloc el fiscal jurídicomilitar.

Article 423.

El secretari relator ha d'estendre una acta del judici, amb expressió succinta i clara de les actuacions, i l'han de signar tots els concurrents a l'acte.

Article 424.

El jutge togat, en l'acte de finalitzar el judici, i si no és possible, l'endemà, ha de dictar sentència, que s'ha de notificar al fiscal jurídicomilitar, als acusats i al denunciant i perjudicat si s'han mostrat part.

Contra la sentència que dicti el jutge togat es pot interposar recurs d'apel·lació en el termini de quaranta-vuit hores o verbalment en el moment de la notificació. Transcorregut aquest termini sense que cap de les parts hagi formulat el recurs s'ha de portar a efecte la sentència, i s'ha d'executar en la forma que estableixen les lleis comunes, llevat del que disposa aquesta Llei per al compliment de les penes privatives de llibertat imposades a militars.

CAPÍTOL II

De l'apel·lació de les sentències dictades pels jutges togats*Article 425.*

El recurs d'apel·lació contra les sentències dictades pel jutge togat en faltes penals el coneixement de les quals estigui atribuït a la jurisdicció militar s'ha d'interposar dins el termini assenyalat a l'article anterior, davant el mateix jutjat togat que va dictar la decisió.

Article 426.

Admesa l'apel·lació en els dos efectes pel jutjat togat, les actuacions s'han de remetre al tribunal militar de què depengui el jutjat, i s'han de citar el fiscal jurídicomilitar i l'acusat perquè compareguin davant el tribunal en el termini de cinc dies.

Article 427.

Rebudes les actuacions en el tribunal superior i transcorregut termini de la citació, si l'apel·lant s'ha personat s'ha d'assenyalar dia per a la vista, i manar que es posin de manifest a les parts en la secretaria durant un termini

de quaranta-vuit hores. Si l'apel·lant no s'ha personat en el termini de la citació el tribunal ha de declarar desert el recurs i tornar les actuacions al jutjat togat remitent.

Article 428.

En el moment d'assenyalar dia per a la vista s'ha de designar un vocal ponent, al qual s'han de passar les actuacions per a instrucció una vegada finalitzat el termini de quaranta-vuit hores concedit a les parts.

Article 429.

La vista ha de ser pública i ha de començar amb la lectura d'un apuntament de les actuacions remeses. Seguidament s'ha d'escoltar l'apel·lant o els apel·lants, el fiscal jurídicomilitar i els interessats i a continuació s'ha de dictar sentència.

En la segona instància no s'admet cap altra prova que la que s'hagi proposat en la primera i no s'hagi practicat per una causa aliena a la voluntat del proponent, o que hagi estat coneguda després.

Per a la pràctica de les proves assenyalades al paràgraf anterior el tribunal pot concedir un termini no superior a deu dies, i a aquest efecte s'han de remetre les comunicacions corresponents.

Article 430.

Contra la sentència dictada en segona instància no es pot interposar cap recurs.

El tribunal militar ha de manar tornar les actuacions al jutge togat corresponent perquè procedeixi a l'execució de la sentència que hagi recaigut.

Article 431.

Quan algun dels acusats, en el moment que s'interposi l'apel·lació, estigui fora del territori espanyol, o resideixi a una distància considerable de la seu del tribunal i el seu auditor president hi accedeixi, pot deixar d'assistir a la vista pública del recurs, i a aquest efecte ha de remetre un escrit comprensiu de les al·legacions que en la seva pròpia defensa hagi de formular.

TÍTOL V

De la manera de procedir contra jutges togats militars, auditors presidents i vocals de tribunals militars per causa de responsabilitat penal

Article 432.

La responsabilitat penal dels components dels òrgans judicials de la jurisdicció militar per delictes comesos en l'exercici de les funcions del seu càrrec s'exigeix de conformitat amb el que disposa aquesta Llei.

Article 433.

Només es pot procedir criminalment contra els components de tribunals militars i els jutges togats militars:

a) D'ofici, per providència de la Sala Militar del Tribunal Suprem si es tracta de membres del Tribunal Militar Central.

d) D'ofici, per providència de la Sala de Justícia del Tribunal Militar Central, si es tracta de components de tribunals militars territorials, o de jutges togats militars.

c) A instància de la Fiscalia Jurídicomilitar.

d) Per comunicació dels comandaments superiors a què fan referència els articles 111 i 112 de la Llei orgànica de la competència i organització de la jurisdicció militar,

amb l'informe del seu assessor jurídicomilitar. La comunicació s'ha de presentar davant el tribunal competent, que determina la dita Llei.

e) Per denúncia del perjudicat o ofès, que ha de portar la signatura de lletrat i s'ha de presentar davant l'òrgan judicial competent que determina la Llei esmentada al paràgraf anterior.

Quan la Sala Militar del Tribunal Suprem tingui notícia d'algun fet constitutiu del delictes o falta penal comès en l'exercici de les seves funcions pels que s'esmenten al paràgraf b) precedent, amb l'informe previ del fiscal togat, ho ha de comunicar a la Sala de Justícia del Tribunal Militar Central, als efectes d'incoació de procediment.

Si el Govern, el Consell General del Poder Judicial, el ministre de Defensa, o qualsevol altre òrgan o autoritat de l'Estat o d'una comunitat autònoma considera que algun membre del Tribunal Militar o jutge togat militar ha comès un delictes o falta penal, en l'exercici de les seves funcions, ho ha de posar en coneixement de la Fiscalia Jurídicomilitar, per si de cas és procedent l'exercici de l'acció penal, sense perjudici del que disposen els apartats a) i b) d'aquest article.

Article 434.

Perquè es pugui incoar un procediment, en els casos d) i e) de l'article anterior, ha de precedir un avantjudici que es regula pels tràmits que s'assenyalen als articles següents i l'avantjudici del qual acabi amb la declaració que s'ha de procedir contra membres de tribunals militars o jutges togats militars.

La Sala Militar del Tribunal Suprem ha de conèixer de l'avantjudici si es dirigeix contra les persones assenyalades a l'apartat a) de l'article anterior i la Sala de Justícia del Tribunal Militar Central en els altres casos.

Article 435.

En l'escrit de denúncia s'han d'exposar amb claredat els fets que la motiven, la persona o les persones contra la qual es dirigeix i la presumpta responsabilitat penal en què es considera que s'ha incorregut.

A la denúncia, segons la naturalesa del delictes imputat, s'hi han d'adjuntar els documents a què es refereixen els articles 765 a 769 de la Llei d'enjudiciament criminal. Quan no es puguin presentar, s'ha de manifestar l'oficina o l'arxiu judicial en què es troben les actuacions originals.

També s'hi han d'adjuntar les llistes de testimonis i designar les diligències de les actuacions que hagin de ser compulsades d'acord amb el que disposa la dita Llei.

Article 436.

Quan l'avantjudici tingui per objecte algun dels delictes de prevaricació relatius a sentències injustes, no es pot promoure fins després que acabin per sentència ferma les actuacions que donin motiu al procediment.

Article 437.

Si l'avantjudici té per objecte qualsevol dels delictes referents, ja sigui per retard maliciós en l'Administració de justícia, ja sigui per negativa a jutjar amb el pretext de fosc, insuficiència o silenci de la Llei, es pot promoure tan aviat com el jutge o tribunal hagi dictat una resolució en què es negui a jutjar per algun dels pretextos esmentats, o després que hagin transcorregut quinze dies de presentada l'última sol·licitud en què es demani al jutge o tribunal que decideixi o resolgui qualsevol procediment, expedient o pretensió judicial que estigui pendent

sense que aquell ho hagi fet ni hagi manifestat per escrit en les actuacions una causa legal per no fer-ho.

Article 438.

Quan tingui per objecte qualsevol altre delictes comès en l'exercici de les seves funcions judicials, es pot promoure l'avantjudici des que el delictes sigui conegut.

Article 439.

El tribunal que conegui l'avantjudici ha de manar practicar les compulses que es demanin, i en el cas de l'article anterior, ordenar al jutge o tribunal que s'hagi negat a expedir els certificats que els remeti en el termini que se li ha d'assenyalar, i que a la vegada informi el que consideri convenient sobre les causes de la seva negativa a expedir el certificat demanat.

A més ha de manar practicar les compulses que consideri convenientes, i citar el denunciador per a les confrontacions de totes les que es facin, excepte en cas que la compulsa sigui d'alguna diligència de sumari no conclòs i no s'hagi practicat amb intervenció de qui promougui l'avantjudici.

Article 440.

Un cop fetes les compulses, s'han d'unir a les actuacions, i s'han de sotmetre a vista al denunciador per a instrucció pel termini de tres dies.

S'exceptua del que disposa el paràgraf anterior el testimoni de caràcter reservat a què es refereix l'article que precedeix, si el denunciador es troba en el cas indicat.

Si les actuacions no es tornen en el termini esmentat, s'han de recollir d'ofici el primer dia de la demora.

Després s'han de passar al fiscal jurídicomilitar en el mateix termini, i un cop siguin tornats, s'ha d'assenyalar dia per a la vista.

Article 441.

Si han de declarar testimonis s'ha d'assenyalar el dia en què han de concórrer, i se'ls ha de citar amb les formalitats legals.

Els testimonis han de ser examinats en la forma que prescriu el capítol IV, títol II del llibre II d'aquesta Llei.

Article 442.

Així el fiscal jurídicomilitar, com el lletrat del denunciador, poden manifestar, en l'acte de la vista, el que creuin convenient sobre el que resulti dels documents de l'expedient i, si s'escau, de les declaracions dels testimonis examinats, i concloure per demanar l'admissió o no-admissió de la denúncia interposada.

Article 443.

Celebrada la vista, el tribunal ha de resoldre mitjançant una interlocutòria amb vista a la concessió o no de l'acord acord previ per procedir. Contra aquesta interlocutòria no es pot interposar cap recurs, llevat del de súplica.

Article 444.

Si el tribunal acorda concedir l'autorització prèvia ha de manar en la mateixa interlocutòria procedir a la instrucció del sumari, i designar qui hagi d'actuar com a ponent pel seu torn i cursar els antecedents a un jutge tocat central si el tribunal competent és la Sala de Justícia del Tribunal Militar Central o a un magistrat instructor, que per torn designi la Sala Militar del Tribunal Suprem, en un altre cas.

En la mateixa interlocutòria també s'ha d'acordar la suspensió de funcions d'aquells contra els que s'hagi concedit autorització per procedir, amb comunicació al Ministeri de Defensa als efectes de relleu i qualssevol altres.

Article 445.

Si el tribunal denega l'autorització prèvia, en la mateixa interlocutòria ha de resoldre sobre possibles responsabilitats penals o disciplinàries que resultin de les actuacions, i adoptar les mesures que siguin procedents dins les seves atribucions.

Article 446.

Si l'avantjudici es promou com a conseqüència de la comunicació a què es refereix l'article 433, d), l'assessor del comandament militar superior de què es tracti ha d'exercir les funcions que aquesta Llei assigna al lletrat del denunciador.

Article 447.

Si l'avantjudici es promou a instància del fiscal jurídicomilitar, aquest ho ha de fer per escrit, d'acord amb els articles anteriors.

LLIBRE IV

Dels procediments judicials militars no penals

PART PRIMERA

Del recurs contenciós disciplinari militar

TÍTOL I

Disposicions generals

Article 448.

La jurisdicció militar en matèria contenciosa disciplinària militar ha de conèixer de les pretensions que es dedueixin en relació amb els actes recurribles de les autoritats i comandaments militars sancionadors, dictats en aplicació de la Llei orgànica 12/1985, de 27 de novembre, de règim disciplinari de les Forces Armades (d'ara endavant, Llei disciplinària).

Article 449.

Els òrgans judicials que siguin competents per conèixer del seu recurs contenciós disciplinari militar, també ho són per a totes les seves incidències i per fiscalitzar l'execució de la sentència que dictin.

La competència d'aquests òrgans és improrrogable i l'han d'apreciar aquests, fins i tot d'ofici, amb l'audiència prèvia de les parts.

Quant es declari la incompetència d'un dels òrgans esmentats abans de la sentència, s'han de remetre les actuacions al que sigui competent.

Article 450.

La competència en matèria disciplinària militar s'extén al coneixement i la decisió de les qüestions prejudicials i incidentals, directament relacionades amb un recurs contenciós disciplinari militar, encara que no pertanyin a aquella matèria.

La decisió que es pronunciï sobre qüestions prejudicials i incidentals no produeix efectes fora del procés en què es dicti i es pot revisar en l'ordre jurisdiccional corresponent.

Article 451.

La competència dels tribunals militars territorials, en la matèria a què es refereix l'article 45.6 de la Llei orgànica de la competència i organització de la jurisdicció militar, s'ha de determinar de conformitat amb les regles següents:

1a És competent el tribunal en el territori del qual es trobi destinat el comandament que originàriament va imposar la sanció, o aquell en el territori del qual tingui la seva destinació o domicili el demandant, a elecció d'aquest.

2a A aquests efectes, s'entén que els comandaments de l'Armada que estiguin destinats en un vaixell ho estan al lloc on tingui la seva seu la unitat a què estigui afecte el vaixell.

Article 452.

Les qüestions de competència que se suscitin entre tribunals militars territorials s'han de substanciar i resoldre d'acord amb el que disposa el capítol III del títol I del llibre I, amb les adaptacions que siguin necessàries quant a la naturalesa del procediment i les parts que hi intervenen.

Per les mateixes regles i amb adaptacions similars s'han de substanciar i resoldre les diferències de criteri quant a la seva competència que puguin sorgir entre diferents tribunals militars d'un nivell jeràrquic diferent.

Article 453.

El procediment contenciós disciplinari militar que regula aquest llibre constitueix l'únic curs per obtenir la tutela judicial efectiva en matèria disciplinària militar.

El procediment contenciós administratiu militar ordinari, que es regula als títols II a IV, tots dos inclosos, d'aquest llibre, és aplicable a tota pretensió que es dedueixi contra la imposició de qualsevol sanció per falta greu militar o per la imposició de les sancions disciplinàries extraordinàries que assenyalada l'article 61 de la Llei orgànica de règim disciplinari de les Forces Armades.

Contra les sancions disciplinàries que afectin l'exercici de drets fonamentals assenyalats a l'article 53.2 de la Constitució es pot interposar el recurs contenciós disciplinari militar preferent i sumari que regula el títol V d'aquest llibre.

Article 454.

El procediment contenciós disciplinari militar és gratuït i no s'hi pot condemnar en costes ni exigir dipòsits.

Article 455.

No s'admeten coadjuvants en els recursos contenciosos disciplinaris militars.

Article 456.

La interposició d'un recurs contenciós disciplinari militar interromp el termini per a la prescripció de la sanció i de la falta o causa que assenyalada l'article 59 de la Llei disciplinària, durant tota la tramitació d'aquell, fins que es notifiqui i comuniqui la sentència ferma.

Article 457.

La Llei d'enjudiciament civil és la legislació supletòria d'aquesta part primera del llibre IV.

TÍTOL II

De les parts

CAPÍTOL I

De la capacitat processal

Article 458.

Tenen capacitat processal les persones que estiguin en el ple exercici dels seus drets civils i els menors d'edat si han estat els sancionats en via disciplinària militar.

CAPÍTOL II

De la legitimació

Article 459.

Estan legitimades per demanar la declaració de no estar d'acord amb el dret i, si s'escau, l'anul·lació dels actes en matèria disciplinària militar, així com per pretendre el reconeixement d'una situació jurídica individualitzada i el seu restabliment, les persones a les quals s'hagi imposat una sanció de les assenyalades a la Llei disciplinària.

Article 460.

Si el sancionat en via disciplinària militar mor durant els terminis d'interposició del recurs contenciós disciplinari militar o si ja està interposat, estan legitimats per a interposar-lo o continuar-lo el seu cònjuge supervivent o la persona lligada a aquell per una relació estable de convivència afectiva, o els seus hereus.

Article 461.

Es considera part demandada l'Administració sancionadora en la via disciplinària militar.

Article 462.

Per interposar els recursos de cassació i revisió estan legitimades les mateixes persones a què es refereixen els articles 459 i 460 i per part de l'Administració sancionadora, el ministre de Defensa, o l'autoritat o comandament militar en qui delegui.

CAPÍTOL III

De la representació i defensa de les parts

Article 463.

El demandant pot conferir la seva representació a un procurador, valer-se tan sols d'un advocat amb poder a aquest efecte, o comparèixer per si mateix assistit o no d'un advocat.

No obstant això, perquè el demandant pugui interposar i substanciar els recursos de cassació i revisió, és necessari que comparegui assistit i, si s'escau, representat per un lletrat.

Article 464.

Sense perjudici del que disposa l'article 447 de la Llei orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del poder judicial, i normes concordants, el director general del Servei Jurídic de l'Estat pot encomanar, a proposta del Ministeri de Defensa, les funcions de representació i defensa a què es refereix el dit article a un membre del cos jurídic dels

destinats en les assessories jurídiques dels comandaments militars superiors.

Qui tingui aquesta representació i defensa no pot assentir a la demanda sense que l'hagi autoritzat per a això el ministre de Defensa. Si estima que l'acte objecte de recurs no s'ajusta a dret, ho ha de fer present en una comunicació raonada al ministre de Defensa, perquè acordi el que estimi procedent, cas en què pot sol·licitar la suspensió del procés per un termini de trenta dies. En aquests casos, el ministre, si ho considera convenient, pot sol·licitar un informe a la Direcció General del Servei Jurídic de l'Estat, de l'assessor jurídic general de la defensa, o de tots dos.

TÍTOL III

De l'objecte del recurs contenciós disciplinari militar

CAPÍTOL I

Dels actes impugnables

Article 465.

El recurs contenciós disciplinari militar és admissible en relació amb els actes definitius dictats per les autoritats o comandaments sancionadors en aplicació de la Llei disciplinària, que causin estat en via administrativa. A aquests efectes, es considera que causen estat els actes resolutoris dels recursos d'alçada, súplica i reposició que regulen els articles 50, 52 i 76 de la Llei disciplinària.

Els actes de tràmit no es poden recórrer separatament de la resolució que posi fi al procediment disciplinari, a excepció de l'acord d'obertura del procediment sancionador en els supòsits que preveu el paràgraf primer de l'article 44 de la Llei disciplinària, quan s'hagi produït fora del termini assenyalat en el paràgraf esmentat.

En aquests casos, acreditada la interposició del recurs contenciós disciplinari, s'ha de paraitzar el procediment sancionador fins que aquell no es resolgui, i deixar en suspens la mesura que preveu l'article 45 de la Llei disciplinària, si s'ha adoptat.

Article 466.

Les autoritats i comandaments competents per resoldre els recursos en via disciplinària han de dictar una resolució en el termini màxim d'un mes, comptat a partir de la recepció de la interposició.

Article 467.

Quan s'interposi algun recurs disciplinari davant autoritats o comandaments disciplinaris competents i aquests no notifiquin la seva decisió en el termini de dos mesos, es pot considerar desestimat a l'efecte de formular davant aquesta denegació presumpta el corresponent recurs contenciós disciplinari militar o esperar la resolució expressa de la petició. L'acció caduca al cap de sis mesos d'interposar el recurs, en la via disciplinària militar.

En tot cas, la denegació presumpta no exclou el deure de l'autoritat o comandament disciplinari de dictar una resolució expressa, degudament fonamentada.

Article 468.

No s'admet recurs contenciós disciplinari militar respecte de:

a) Els actes que siguin reproducció d'altres d'anteriors que tinguin caràcter de definitius i fermes i els confirmatoris d'acords consentits perquè no han estat recorreguts dins el termini i en la forma escaient.

b) Els actes que resolguin recursos per una falta lleu, llevat del que es disposa per al procediment contenciós disciplinari militar preferent i sumari.

c) La resolució de separació del servei com a conseqüència d'una sentència ferma per delictes de rebel·lió, quan s'imposi una pena de privació de llibertat que excedeixi els sis anys per qualsevol delictes o pena d'inhabilitació absoluta com a principal o accessòria.

CAPÍTOL II

De les pretensions de les parts

Article 469.

El demandant pot pretendre la declaració de no estar d'acord amb el dret i, si s'escau, l'anul·lació de la sanció segons el capítol precedent. A més, pot pretendre el reconeixement d'una situació jurídica individualitzada i l'adopció de les mesures adequades per al seu ple restabliment, entre aquestes la indemnització dels danys i perjudicis, quan sigui procedent.

Article 470.

La jurisdicció militar, en matèria contenciosa disciplinària, ha de jutjar dins el límit de les pretensions formulades per les parts i de les al·legacions deduïdes per fonamentar el recurs i l'oposició.

No obstant això, si el tribunal, en dictar sentència, estima que la qüestió sotmesa al seu coneixement pot no haver estat apreciada degudament per les parts, perquè en aparença hi ha altres motius susceptibles de fonamentar el recurs o l'oposició, ho ha de sotmetre a aquelles mitjançant una providència en què, advertint que no es prejutja la decisió definitiva, ha d'exposar i concedir als interessats un termini comú de deu dies perquè formulin les al·legacions que estimin oportunes, amb suspensió del termini per dictar la decisió.

CAPÍTOL III

De l'acumulació

Article 471.

Són acumulables en un procés les pretensions que no siguin incompatibles entre si i es dedueixin en relació amb un mateix acte.

També ho són les que es refereixin a diversos actes quan uns siguin reproducció, confirmació o execució d'altres o hi hagi entre ells qualsevol altra connexió directa.

Article 472.

Si abans de formalitzar-se la demanda es dicta algun acte que té la relació a què es refereix l'article anterior amb un altre que sigui objecte d'un recurs contenciós disciplinari militar en tramitació, el demandant pot sol·licitar l'ampliació del recurs a aquell acte administratiu, dins el termini que assenyalava l'article 475.

Interposats diversos recursos contenciosos disciplinaris militars en ocasió d'actes en què concorri alguna de les circumstàncies assenyalades a l'article 471, el tribunal pot en qualsevol moment processal, amb l'audiència prèvia de les parts, decretar l'acumulació d'ofici o a instància d'alguna de les parts.

TÍTOL IV

Del procediment contenciós disciplinari

CAPÍTOL I

De les diligències preliminars

Article 473.

Contra els actes d'imposició de sanció que hagin causat estat en via disciplinària militar no és procedent la interposició del recurs de reposició com a previ al contenciós disciplinari. El recurs contenciós disciplinari militar es dedueix, indistintament, contra l'acte sancionador originari, el que resolgui, expressament o presumptament el recurs interposat contra el dit acte, o contra tots dos alhora.

No obstant això, si l'acte que decideix el recurs reforma l'impugnat, el recurs contenciós disciplinari militar es dedueix contra aquell.

CAPÍTOL II

De la interposició del recurs

Article 474.

El recurs contenciós disciplinari militar s'inicia mitjançant un escrit reduït a expressar les dades personals del recurrent, esmentar l'acte per raó del qual es formulï i sol·licitar que el recurs es consideri interposat.

A aquest escrit s'ha d'adjuntar:

a) El document que acrediti la representació del compareixent, quan no sigui el mateix interessat, excepte si figura unit a les actuacions d'un altre recurs pendent davant el mateix tribunal, cas en què es pot sol·licitar que s'expedeixi un certificat d'aquest i la seva unió a les actuacions.

b) El document o documents que acreditin la legitimitat amb què l'actor es presenti al judici quan es tracti del supòsit de l'article 460.

c) La còpia o trasllat de l'acte, o, almenys, la indicació de l'expedient en què hagi recaigut.

Si junt amb l'escrit d'interposició no s'adjunten els documents expressats o els que s'han presentats són incomplets, i en general, sempre que el tribunal estimi que no hi concorren els requisits que exigeix aquesta Llei per a la validesa de la compareixença, ha d'assenyalar un termini de deu dies perquè el recurrent pugui esmenar el defecte, i si no ho fa, ha d'ordenar l'arxivament de les actuacions.

Article 475.

El termini per interposar el recurs contenciós disciplinari militar és de dos mesos, comptat des de l'endemà de la notificació de l'acte recurrible. No obstant això, quan l'acte s'hagi notificat fora del sòl espanyol o de les aigües jurisdiccionals espanyoles, aquest termini es prorroga, i finalitza una vegada transcorreguts dos mesos des que el sancionat hagi tornat a sòl espanyol.

Article 476.

Les notificacions dels actes sancionadors dictats en aplicació de la Llei disciplinària han de reunir els requisits que ordenen aquesta i les altres lleis i reglaments sobre procediment administratiu.

Sense el compliment dels requisits expressats no es consideren vàlides ni produeixen efectes legals quant al recurs contenciós disciplinari militar, excepte si els inte-

ressats, donant-se per informats, utilitzen el dit recurs dins el termini i en la forma escaient.

Article 477.

El tribunal, el mateix dia de la presentació o l'hàbil següent, ha d'acordar reclamar l'expedient. Aquesta reclamació s'ha de fer per via telegràfica o similar i amb caràcter urgent a l'autoritat o comandament sancionadors perquè en el termini de cinc dies, a comptar de la recepció del requeriment, remeti l'expedient. El seu enviament s'ha de fer directament al tribunal.

Si en el termini assenyalat no s'ha rebut l'expedient, el tribunal, d'ofici, ho ha de recordar novament perquè ho efectui en un termini de cinc dies amb l'avertiment d'una multa de 5.000 pessetes al cap de la dependència en què es trobi l'expedient i a qualsevol altra persona responsable de la demora.

Si transcorregut aquest últim termini no s'ha rebut l'expedient, es dedueix sense cap més tràmit el testimoni oportú de particulars per exigir la responsabilitat personal i directa per desobediència en què hagi pogut incórrer qualsevol de les persones assenyalades al paràgraf anterior, i en tot cas s'ha d'imposar al cap de la dependència la multa abans esmentada, que l'ha de fer efectiva el tribunal per la via de constrenyiment.

Article 478.

Un cop rebut l'expedient i examinat pel tribunal, si ho considera necessari, ha de declarar que l'admissió del recurs no és procedent, quan consti de manera inequívoca i manifesta:

- a) La falta de jurisdicció o la incompetència del tribunal.
- b) Que el recurs es dedueix davant algun dels actes que s'especifiquen a l'article 468.
- c) Que no s'han interposat els recursos en via disciplinària que són preceptius.
- d) Que ha caducat el termini d'interposició del recurs.

El tribunal, abans de declarar la inadmissió, ha de fer saber a les parts el motiu en què es pugui fonamentar perquè en el termini comú de deu dies, al·leguin el que estimin procedent i hi adjuntin els documents que pertocuin.

Contra la interlocutòria que acordi la inadmissió del recurs es pot interposar recurs de súplica, i contra la desestimativa d'aquest, el de cassació, quan hagi estat dictada per la Sala de Justícia del Tribunal Militar Central, o per un tribunal militar territorial.

CAPÍTOL III

De la citació dels demandats

Article 479.

La citació de l'Administració sancionadora que va dictar l'acte objecte del recurs s'entén efectuada per la reclamació de l'expedient, la qual s'ha de posar en coneixement del representant d'aquella.

Mitjançant aquesta comunicació s'entén personada i part.

CAPÍTOL IV

De la demanda i contestació

Article 480.

Un cop complert el que disposen els articles anteriors, l'expedient s'ha de posar de manifest al demandant en la

secretaria del tribunal perquè dedueixi la demanda en el termini de quinze dies.

Si el demandant està defensat per un advocat, el tribunal pot acordar que es lliurin a aquest o al procurador, si n'hi ha, sota rebut en forma, les actuacions.

Si la demanda no es presenta en el termini concedit per a això, s'ha de declarar d'ofici caducat el recurs.

Article 481.

Presentada la demanda, s'ha de traslladar, amb lliurament de l'expedient, al representant de l'Administració, perquè la contesti en el termini de quinze dies.

Si el representant de l'Administració no contesta la demanda en el termini concedit a aquest efecte, es considera decaigut en el seu dret a contestar.

Article 482.

En els escrits de demanda i contestació s'han de consignar amb la separació adequada els fets, els fonaments de dret i les pretensions que se'n dedueixin, en justificació de les quals es pot al·legar tots els motius que siguin procedents encara que no s'hagin exposat en el recurs previ en via disciplinària.

A la demanda i contestació s'han d'adjuntar els documents en què directament es fonamenti el dret, i si no són en poder de les parts, s'ha de designar l'arxiu, oficina, protocol o persona en poder del qual es trobin.

Després de la demanda i la contestació no s'admeten a l'actor, ni al demandat cap altre document de la naturalesa expressada que els que es trobin en algun dels casos que preveu la Llei d'enjudiciament civil, i al demandant només aquells altres que tinguin per objecte desvirtuar les al·legacions del demandat.

La demanda i contestació ha de contenir, si s'escau, els altresí a què fan referència els articles 485 i 487.

Article 483.

Si les parts estimen que l'expedient no està complet, poden sol·licitar, dins els cinc primers dies del termini concedit per formular la demanda i contestació, que es reclamin els antecedents adequats per completar-lo.

La sol·licitud a què es refereix el paràgraf anterior suspèn el curs del termini corresponent.

El tribunal ha de proveir el que sigui pertinent en el termini de tres dies.

L'Administració ha de completar, si s'escau, l'expedient en el termini i la forma que preveu l'article 477.

Article 484.

Els motius que donarien lloc a la inadmissibilitat de la demanda es poden invocar en la contestació, però no tenen efecte com a al·legacions prèvies; en tot cas, el demandant els pot esmenar dins el termini de deu dies, comptats a partir de l'endemà d'aquell en què es traslladi l'escrit de contestació a la demanda en què es van al·legar aquells motius.

CAPÍTOL V

De la prova

Article 485.

Només es pot demanar la recepció del procés a prova per mitjà d'un altresí en els escrits de demanda i contestació.

La sol·licitud no és admissible si no expressa els punts de fet sobre els quals ha de versar la prova o hi ha conformat pel que fa aquests entre les parts.

La prova s'ha de fer d'acord amb les normes establertes per al procés civil ordinari, si bé el termini és de vint dies comuns per proposar i practicar, prorrogables fins a trenta, si el tribunal ho estima necessari.

El tribunal pot delegar en un dels seus magistrats o vocals togats, o en un jutge togat militar la pràctica de totes o algunes de les diligències probatòries. En aquests casos, pot intervenir en representació de l'Administració el membre de l'assessoria jurídica del comandament adscrit a l'òrgan judicial del qual depengui el jutjat togat en què es practiqui la prova.

Article 486.

El tribunal també pot acordar, d'ofici, la recepció a prova i disposar la pràctica de totes les que estimi pertinents per a la decisió més encertada de l'assumpte.

Conclusa la fase probatòria, el tribunal també pot acordar, abans o després de la vista o assenyalament per a la decisió, la pràctica de qualsevol diligència de prova que estimi procedent.

Les parts tenen intervenció en les proves que es practiquin per iniciativa del tribunal. Si aquest fa ús de la seva facultat després que tingui lloc la vista o assenyalament per a la decisió, el resultat de les diligències de prova s'ha de posar de manifest a les parts, les quals, en el termini de tres dies, poden al·legar tot el que estimin convenient pel que fa al seu abast i importància.

CAPÍTOL VI

De la vista i conclusions

Article 487.

La celebració de la vista és procedent quan ho demanin les dues parts o el tribunal ho estimi necessari.

La sol·licitud de vista s'ha de formular per mitjà d'un altresí en els escrits de demanda i contestació, o en el termini de tres dies, comptats des que es notifiqui la providència que declari conclús el període de prova.

Article 488.

Si el tribunal acorda la celebració de la vista ha d'assenyalar la data de l'audiència.

El tribunal pot acordar que la secretaria redacti una nota suficient de l'assumpte, i que se'n distribueixin exemplars als membres del tribunal amb l'antelació necessària.

Article 489.

Si el tribunal no acorda la celebració de la vista, ha de disposar en substitució d'aquesta que les parts presentin unes conclusions succintes sobre els fets al·legats, la prova practicada, si s'escau, i els fonaments jurídics en què, respectivament, recolzin les seves pretensions, de les quals han d'adjuntar tantes còpies com membres del tribunal.

El termini per formular l'escrit és de deu dies, comuns per a les parts.

Presentades les conclusions, les còpies s'han de distribuir als membres del tribunal, i aquest ha d'assenyalar dia per a la votació i decisió.

Article 490.

En l'acte de la vista o en els escrits de conclusions no es poden plantejar qüestions no suscidades en els escrits de demanda i contestació.

Quan el tribunal consideri oportú que en l'acte de la vista o en les conclusions es tractin qüestions que no hagin estat plantejades en els escrits de les parts, ho ha

de posar en coneixement d'aquestes, i oportunament ha de dictar una providència a aquest efecte, que s'ha de notificar amb tres dies d'antelació.

En l'acte de la vista o en l'escrit de conclusions, el demandant pot sol·licitar que la sentència formuli un pronunciament concret sobre l'existència i la quantia dels danys i perjudicis del rescabament dels quals es tracti, si ja consten provats a les actuacions.

CAPÍTOL VII

De la sentència

Article 491.

La sentència s'ha de dictar en el termini de cinc dies des de la celebració de la vista o de l'assenyalament per a la votació i decisió, segons els casos, i ha de decidir totes les qüestions controvertides en el procés.

Article 492.

La sentència ha de pronunciar algunes de les decisions següents:

- Inadmissibilitat del recurs contenciós disciplinari militar.
- Estimació o desestimació total o parcial del recurs contenciós disciplinari militar.

Article 493.

La sentència ha de declarar la inadmissibilitat del recurs contenciós disciplinari militar quan:

- S'ha interposat davant un tribunal que no tingui jurisdicció o de competència per a això, perquè l'assumpte correspon a una altra jurisdicció o a un altre òrgan de la jurisdicció militar, respectivament.
- L'hagi interposat una persona incapaç, no legitimada o no degudament representada.
- Tingui per objecte actes no susceptibles d'impugnació, a tenor de l'article 468.
- Recaigui sobre la cosa jutjada.
- No s'hi hagin interposat els recursos preceptius en via disciplinària militar.
- S'hagi presentat l'escrit inicial del recurs contenciós disciplinari fora del termini establert.

Article 494.

La sentència ha de desestimar el recurs contenciós disciplinari militar quan s'ajusti al dret l'acte a què es refereix.

La sentència ha d'estimar el recurs contenciós disciplinari militar quan l'acte incorri en qualsevol forma d'infracció de l'ordenament jurídic, fins i tot la desviació de poder.

Constitueix una desviació de poder l'exercici de la potestat sancionadora per a fins diferents dels que fixa l'ordenament jurídic.

Article 495.

Quan la sentència estimi el recurs contenciós disciplinari militar:

- Ha de declarar no estar d'acord amb el dret, anul·lar totalment o parcialment l'acte objecte de recurs i, si s'escau, reconèixer la situació jurídica individualitzada i adoptar totes les mesures que siguin necessàries per al ple restabliment d'aquesta.
- Si s'ha pretès el rescabament de danys o la indemnització de perjudicis, la sentència s'ha de limitar a declarar el dret en el supòsit que hagin estat causats i

queda diferida al període d'execució de sentència la determinació de la seva quantia, llevat del que preveu l'article 490, paràgraf tercer.

Article 496.

La sentència que declari la inadmissibilitat o desestimació del recurs contenciós disciplinari només produeix efectes entre les parts.

La sentència que anul·li l'acte produeix efectes entre les parts i respecte de les persones afectades per aquests.

Article 497.

La sentència i els vots particulars, si s'escau, s'han de notificar a les parts en el termini de tres dies després de signada i al seu torn en el mateix termini, comunicats una i altres al Ministeri de Defensa.

CAPÍTOL VIII

De les altres maneres de terminació del procediment

Article 498.

El demandant pot desistir del recurs contenciós disciplinari militar. El desistiment és admissible en qualsevol moment del procediment abans que es dicti sentència.

Perquè el desistiment del representant en el judici produeixi efectes és necessari que el demandant ho ratifiqui o que estigui autoritzat amb poder a aquest efecte.

El tribunal ha de dictar una interlocutòria en què declari acabat el procediment i ordeni l'arxivament del procediment i la devolució de l'expedient a l'oficina de què procedeixi.

Si els demandants són diversos, el procediment ha de continuar respecte dels que no hagin desistit.

Si, un cop presentada la demanda, el procediment contenciós disciplinari militar s'atura durant un any per culpa del demandant, es produeixen els mateixos efectes que assenyalen els paràgrafs precedents.

Article 499.

El demandat pot assentir al recurs contenciós disciplinari militar, amb els requisits que exigeix el paràgraf tercer de l'article 464.

Un cop el demandat ha assentit, el tribunal, sense cap més tràmit, ha de dictar sentència, de conformitat amb les pretensions del demandant, excepte si això implica una infracció manifesta de l'ordenament jurídic, cas en què ha de dictar la sentència que consideri justa.

Article 500.

Si, interposat el recurs contenciós disciplinari militar, l'Administració sancionadora demandada reconeix totalment en via administrativa les pretensions del demandant, qualsevol de les parts ho pot posar en coneixement del tribunal si l'Administració no ho fa.

El tribunal, amb la comprovació prèvia del que s'ha al·legat, ha de dictar una interlocutòria en què declari acabat el procediment, i que ha de contenir, íntegrament, l'acte administratiu mitjançant el qual es dona satisfacció al demandant, i ordenar l'arxivament del recurs i la devolució de l'expedient.

Article 501.

La interlocutòria o la sentència a què es refereixen els articles precedents s'han de notificar i comunicar en la forma i els terminis que assenyalava l'article 497.

CAPÍTOL IX

Dels recursos contra providències, interlocutòries i sentències*Article 502.*

Contra les providències i interlocutòries que dictin la Sala Militar del Tribunal Suprem, la Sala de Justícia del Tribunal Militar Central i els tribunals militars territorials en els processos contenciosos disciplinaris militars, només es pot interposar recurs de súplica davant els tribunals esmentats, llevat del que disposa l'últim paràgraf de l'article 478.

Article 503.

Contra les sentències i les interlocutòries a què es refereix l'article 478, que dicti la Sala de Justícia del Tribunal Militar Central o un tribunal militar territorial, es pot interposar recurs de cassació davant la Sala Militar del Tribunal Suprem, llevat del que disposa el paràgraf següent.

Poden interposar el recurs de cassació la part demandant i l'Administració sancionadora i s'ha de substanciar pels mateixos motius i tràmits que s'assenyalen als articles 1.691 i següents de la Llei d'enjudiciament civil, amb les excepcions següents:

- a) El termini de preparació del recurs comença a comptar per a l'Administració sancionadora l'endemà de rebre la comunicació a què al·ludeix l'article 497.
- b) No és necessari constituir un dipòsit.
- c) Els terminis es redueixen a la meitat, excepte els de considerar preparat el recurs, citacions per a la vista i el de dictar sentència, dels articles 1.696 paràgraf primer, 1.711 paràgraf segon i 1.714, que són de cinc, vuit i vuit dies, respectivament.

Article 504.

Les sentències firmes que dicti la Sala Militar del Tribunal Suprem en recurs contenciós disciplinari militar, així com les actuacions també firmes, a què es refereix l'article 478, dictades per la dita Sala, poden ser objecte de recurs de revisió en els casos següents:

- a) Si la part dispositiva de la sentència conté contradiccions en les seves decisions.
- b) Si s'han dictat resolucions contràries entre si respecte als mateixos litigants o altres de diferents en la mateixa situació, en què en mèrit a fets, fonaments i previsions substancialment iguals, s'arribi a pronunciaments diferents.
- c) Si després de pronunciada la sentència es recobren documents decisius, aturats per força major o per obra de la part en favor de la qual s'ha dictat.
- d) Si la sentència ha recaigut en virtut de documents que en el moment que aquesta es va dictar una de les parts ignorava que havien estat reconeguts i declarats falsos o la falsedat dels quals es va reconèixer o declarar després.
- e) Si, un cop dictada la sentència en virtut de prova testifical, els testimonis són condemnats per fals testimoni en les declaracions constitutives d'aquella.
- f) Si la sentència s'ha guanyat injustament en virtut de prevaricació, suborn, violència o una altra maquinació fraudulenta.
- g) Si la sentència s'ha dictat amb infracció del que disposa l'article 490 o si no s'hi resol alguna de les qüestions plantejades en la demanda i contestació.

Pel que fa a termes i procediments respecte a aquest recurs, regeixen les disposicions de les seccions segona, tercera i quarta del títol XXII, llibre II, de la Llei d'enjudiciament civil. Se n'exceptuen els casos que preveuen els

apartats a), b) i g) d'aquest article, en què el recurs de revisió s'ha de formular en el termini d'un mes, comptat des de la notificació de la fermesa de la sentència.

El recurs s'ha d'interposar davant la Sala del Tribunal Suprem a què es refereix l'article 61 de la Llei orgànica del poder judicial.

Article 505.

Contra les sentències firmes que dicti la Sala de Justícia del Tribunal Militar Central o els tribunals militars territorials es pot interposar recurs de revisió davant la Sala Militar del Tribunal Suprem en els mateixos terminis i pels mateixos tràmits que els assenyalats al segon paràgraf de l'article anterior.

Aquest recurs es pot fonamentar en els mateixos motius que els que s'especifiquen al primer paràgraf de l'article anterior, menys en els dels apartats a), b) i g).

CAPÍTOL X

De l'execució de sentència*Article 506.*

L'execució de les sentències firmes dictades per resoldre recursos contenciosos disciplinaris correspon a l'Administració.

Article 507.

Una vegada siguin firmes les sentències dictades s'han de notificar a les parts i s'han de comunicar en el termini de deu dies, per mitjà de testimoni en forma, a l'Administració perquè les portin a efecte adequadament, adopti les mesures que siguin procedents i practiqui el que exigeixi el compliment de les declaracions que contingui la decisió.

Article 508.

L'Administració ha d'acusar recepció de la sentència en el termini de deu dies i en el termini més breu possible no superior a dos mesos, comptats des que aquella es rebi, ha d'adoptar una d'aquestes solucions:

- a) Execució de la decisió, prenent a la vegada les mesures a aquest efecte.
- b) Petició motivada al tribunal adjuntant-hi les proves que cregui necessari, perquè se suspengui totalment o parcialment el compliment de la sentència, pel temps que se sol·liciti.
- c) Petició al tribunal d'inexecució en absolut, total o parcial, de la decisió, justificant-la amb les raons en què la basi i adjuntant-hi les proves que cregui necessari.

En el segon i tercer supòsits, un cop el tribunal rebi la petició, ha d'escoltar les parts i dictar una interlocutòria en què accedeixi al que s'ha sol·licitat o ho denegui i en el primer cas pot assenyalar la suma que s'ha de satisfer a l'interessat com a rescabament dels danys i la indemnització dels perjudicis resultants de l'ajornament, si no és possible atendre d'una altra manera a l'eficàcia del que s'ha resolt en la sentència. També ha de fixar el termini de suspensió.

La interlocutòria s'ha de notificar a les parts i comunicar a l'òrgan peticionari.

Article 509.

No es pot suspendre ni declarar inexecutable una sentència per causes d'impossibilitat material o legal i, si aquest cas es presenta, l'Administració l'ha de sotmetre, per mitjà de la Fiscalia Juridicomilitar, al tribunal respec-

tiu, dins el termini de dos mesos, a fi que, amb l'audiència de les parts, s'acordi la forma de portar a efecte la decisió.

Article 510.

El tribunal sentenciador, mentre no consti en les actuacions la total execució de la sentència o l'efectivitat de les indemnitzacions assenyalades en els seus casos respectius, ha d'adoptar, a instància de les parts interessades, totes les mesures que siguin adequades per promoure-les i activar-les.

Transcorreguts sis mesos des de la data de recepció del testimoni de la sentència per part de l'autoritat administrativa, o des de la fixació de la indemnització, sense que s'hagi executat aquella o satisfet aquesta, el tribunal, amb l'audiència de les parts, ha d'adoptar les mesures que consideri procedents per al compliment del que s'ha manat.

Sense perjudici d'això, ha de deduir el tant de culpa que correspongui per delictes de desobediència, per a la seva remissió al tribunal competent.

Article 511.

Les sentències dictades en matèria contenciosa disciplinària militar s'han de publicar en el butlletí oficial del Ministeri de Defensa.

CAPÍTOL XI

Disposicions comunes

Article 512.

Els terminis són improrrogables, llevat del supòsit de l'article 484, i, una vegada transcorreguts, es considera caducat el dret i perdut el tràmit o recurs que s'hagi deixat d'utilitzar, sense necessitat de constrenyiment ni d'acusament de rebel·lia, i s'ha de donar a les actuacions, d'ofici, el curs que correspongui; tanmateix, s'ha d'admetre l'escrit que sigui procedent, fins i tot el de demanda, i ha de produir els seus efectes legals, si es presenta dins el dia en què es notifiqui la providència oportuna.

Són dies inhàbils i durant aquests dies no corren els terminis, els diumenges, els dies de festa nacional, els festius a efectes laborals en la respectiva comunitat autònoma o localitat i els del mes d'agost.

Article 513.

La interposició del recurs contencios disciplinari no impedeix a l'Administració sancionadora executar l'acte objecte d'aquest, llevat que el tribunal n'acordi, a instància de l'actor, la suspensió.

Es pot acordar la suspensió de les sancions per falta greu i de les extraordinàries:

- a) Quan la impugnació de l'acte objecte de recurs es fonamenti en alguna de les causes de nul·litat de ple dret que preveu l'apartat 1 de l'article 47 de la Llei de procediment administratiu i així ho apreciï el tribunal.
- b) Si, durant la tramitació del recurs en via disciplinària, s'ha acordat ja la suspensió de l'acte objecte de recurs en virtut del que disposa l'article 54 de la Llei disciplinària.
- c) Si la sanció objecte de recurs és la de pèrdua de destinació i comporta el trasllat forçós del sancionat fora de la localitat on fins aleshores estigui residint.
- d) Si l'execució ha d'ocasionar danys o perjudicis de reparació impossible o difícil.

Article 514.

La suspensió només es pot demanar, per mitjà d'un atressí, en l'escrit d'interposició del recurs, encara que no

s'estigui executant la sanció en el moment de la interposició, i, en aquest cas, l'actor ha d'advertir, que se sol·licita per al cas que l'execució comenci amb posterioritat.

Sol·licitada la suspensió, el tribunal, al mateix temps que reclama l'expedient que disposa l'article 477, ha de demanar a l'autoritat sancionadora que informi sobre la petició de suspensió, en el termini de deu dies.

Emès l'informe, o transcorregut un termini de quinze dies sense que s'hagi rebut, el tribunal ha d'acordar el que sigui procedent.

Acordada la suspensió, s'ha de comunicar a l'autoritat sancionadora, i és aplicable a l'efectivitat de la suspensió el que disposa el capítol X d'aquest títol.

Article 515.

Totes les qüestions incidentals que se suscitin en el procés, fins i tot les que es refereixin a nul·litat d'actuacions, s'han de substanciar en peces separades i sense que se suspengui el curs de les actuacions.

Article 516.

La nul·litat d'un acte no implica la dels successius que siguin independents d'aquest.

El tribunal que va pronunciar la nul·litat de les actuacions ha de disposar, sempre que sigui possible, la conservació dels actes el contingut dels quals hauria estat el mateix si no s'hagués comès la infracció origen de la nul·litat.

Article 517.

Quan s'al·legui que algun dels actes de les parts no reuneix els requisits que disposen aquest títol i els precedents d'aquest llibre, la que es trobi en aquest supòsit pot esmenar el defecte dins els deu dies següents a aquell en què es notifiqui l'escrit que contingui l'al·legació.

Quan el tribunal apreciï d'ofici l'existència d'algun dels defectes a què es refereix el paràgraf anterior, ha de dictar una providència en què els ha de ressenyar i atorgar el termini esmentat per a l'esmena, amb suspensió, si s'escau, del que s'ha fixat per dictar sentència.

TÍTOL V

Del procediment contencios disciplinari militar preferent i sumari

Article 518.

Contra els actes de l'Administració sancionadora que afectin l'exercici dels drets fonamentals de la persona, esmentats a l'article 453 d'aquesta Llei, es pot interposar recurs contencios disciplinari militar preferent i sumari de conformitat amb les regles de procediment establertes per al procediment contencios disciplinari militar ordinari amb les modificacions següents:

- a) És part en el procediment la Fiscalia Juridicomilitar.
- b) Per a la interposició d'aquest recurs no és necessari el recurs de reposició ni la utilització de qualsevol altre previ en via disciplinària, llevat que es tracti de sancions per falta lleu en què calgui haver exhaurit la via disciplinària.
- c) Qui tingui la representació i defensa de l'Administració sancionadora no pot assentir a la demanda.
- d) Perquè sigui procedent l'acumulació d'actuacions totes les pretensions han de ser objecte de procediment contencios disciplinari militar preferent i sumari.
- e) El recurs s'ha d'interposar dins els cinc dies següents a la notificació de l'acte impugnat, si és exprés. En cas de silenci administratiu, el termini anterior es computa una vegada transcorreguts deu dies des de la sol·licitud.

licitud del sancionat davant l'Administració sancionadora, sense necessitat de denunciar la mora.

Els altres terminis assenyalats per al procediment contenciós disciplinari militar ordinari queden reduïts a cinc dies els superiors a aquest termini, llevat de la recepció a prova que és de deu dies comuns per proposar i practicar. La sentència s'ha de dictar en el termini de tres dies.

f) Quan se sol·liciti la suspensió de l'acte impugnat, el tribunal ha d'escoltar les altres parts en el termini de tres dies i resoldre en el termini d'altres tres, i ponderar la defensa del dret fonamental al·legat amb els interessos de la disciplina militar.

g) La resolució que ordeni la remissió de l'expedient s'ha de notificar immediatament a les parts i se les ha de citar perquè puguin comparèixer davant el tribunal en el termini de cinc dies. La falta d'enviament de l'expedient dins el termini previst i la d'al·legacions per part de l'Administració sancionadora no suspèn el curs de les actuacions.

h) No es pot sotmetre a vista, que s'ha de substituir pel tràmit de conclusions que determina l'article 489.

i) La tramitació d'aquests recursos té caràcter urgent a tots els efectes orgànics i processals.

j) La posada de manifest de les actuacions s'ha de substituir, quan sigui possible, pel lliurament d'una còpia d'aquestes, degudament comparada.

k) Per a la tramitació i resolució del recurs contenciós disciplinari militar preferent i sumari, els tribunals militars s'han de constituir en la forma que determinen els articles 41.3 i 51.3 de la Llei orgànica de competència i organització de la jurisdicció militar.

PART SEGONA

Procediment de caràcter civil

TÍTOL ÚNIC

De la prevenció dels judicis de testamentaria i abintestat

Article 519.

La prevenció de judici de testamentaria i abintestat de membres de les Forces Armades que morin en campanya o navegació es limita a les diligències necessàries per a l'enterrament i exèquies del difunt, formació d'inventari i dipòsit dels béns, llibres i papers i el seu lliurament als hereus instituïts o als que ho siguin abintestat dins el quart grau civil, si són majors d'edat i no hi ha qui ho contradigui.

Sempre que hi hagi menors, llevat que estiguin degudament representats, no resulti plenament justificat el dret hereditari o es plantegi qualsevol qüestió la resolució de la qual sigui incompatible, segons el parer de l'instructor, amb la naturalesa sumària del procediment s'han de passar les diligències al jutjat al qual correspongui el coneixement de la testamentaria o de l'abintestat, i deixar a la seva disposició els béns, llibres i papers inventariats.

En cap cas no pot fer l'instructor a prevenció una declaració d'hereus ni d'altres drets successoris.

Article 520.

És competent per prevenir els judicis de testamentaria i abintestat el jutge togat militar en la demarcació del qual s'hagi produït la mort, o el que acompanyi les Forces a les quals pertanyia el difunt, i si s'escau, l'instructor que estableix l'article 115 de La Llei orgànica de la competència i organització de la jurisdicció militar, quan en la plaça on s'hagi esdevingut la mort no hi hagi un jutge togat.

A la mateixa designació d'instructor s'ha de procedir quan el mort pertanyia a una unitat que es trobava en un lloc aïllat o llunyà, o la mort va tenir lloc en un vaixell o aeronau en navegació.

Article 521.

Si no consta la mort del militar, però sí la situació de presoner o desaparegut, s'ha de donar compliment al que preveu el paràgraf segon de l'article 519, però en aquest cas s'han de remetre les diligències, i deixar constància de la data de les últimes notícies que s'hagin tingut de l'absent, al jutge de primera instància de l'últim lloc en què hagi residit durant un any dins de territori espanyol i, si no, de l'últim domicili.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Primera.- La Llei d'enjudiciament criminal i les seves disposicions complementàries són aplicables als procediments penals militars, que es regeixen per aquestes normes en el que no reguli aquesta Llei i no s'hi oposi.

Segona.- S'afegeix un paràgraf final a l'article quart de la Llei orgànica 12/1985, de 27 de novembre, del règim disciplinari de les Forces Armades, del tenor següent:

«La incoació d'un expedient disciplinari per falta greu o d'un expedient governatiu s'ha de comunicar al fiscal jurídicomilitar, amb remissió d'una còpia de l'escrit que els inicia.»

Tercera.- El paràgraf primer de l'article 56 de la Llei orgànica 12/1985, de 27 de novembre, del règim disciplinari de les Forces Armades, queda redactat de la manera següent:

«Les notes desfavorables a què fa referència l'article anterior s'han de cancel·lar a instància de l'interessat una vegada transcorregut el termini d'un any, quan es tracti d'una falta lleu, o de dos anys si és una falta greu.»

Quarta.- El paràgraf segon de l'article 77 de la Llei orgànica 12/1985, de 27 de novembre, del règim disciplinari de les Forces Armades, queda redactat de la manera següent:

«Les notes desfavorables s'han de cancel·lar una vegada transcorregut el termini de quatre anys, i de conformitat amb el procediment establert per a les faltes greus als articles 55 a 58 d'aquesta Llei.»

Cinquena.- La disposició adicional quarta de la Llei orgànica 12/1985, de 27 de novembre, del règim disciplinari de les Forces Armades, queda redactada de la manera següent:

«La Llei de procediment administratiu i la Llei processal militar són aplicables subsidiàriament en totes les qüestions de procediment i de recurs que no preveu aquesta Llei.»

Sisena.- L'article 12.1 de la Llei orgànica 4/1987, de 15 de juliol, de la competència i organització de la jurisdicció militar, queda redactat de la manera següent:

«Els compresos en el Codi penal militar. Llevat del que disposa l'article 14, en tots els altres casos la jurisdicció militar ha de conèixer dels delictes compresos en el Codi penal militar, fins i tot en els supòsits en què, tot i ser susceptibles de ser qualificats d'acord amb el Codi penal comú, els correspongui una pena més greu d'acord amb aquest últim, cas en què s'ha d'aplicar aquest.»

Setena.- L'article 71 de la Llei orgànica de la competència i organització de la jurisdicció militar queda redactat de la manera següent:

«El coneixement dels delictes competència de la jurisdicció militar comesos a l'estranger, sempre que no es

tracti d'algun dels supòsits que preveuen els articles 63 i 64, correspon als jutjats togats militars i tribunals militars, amb seu a Madrid, segons les seves respectives atribucions.»

Vuitena.- Les sol·licituds d'indult que promoguin els condemnats en la jurisdicció militar i les propostes de commutació o indult que promoguin els tribunals militars, així com els expedients que es tramitin, s'han d'ajustar al que preveu la legislació comuna sobre la matèria, llevat del que s'especifica a les regles següents.

Denegada una petició d'indult no es pot sol·licitar novament la gràcia fins que no transcorri un any de notificada la denegació, llevat que apareguin circumstàncies noves i excepcionals que aconsellin donar curs a la petició.

Regla primera.- No es pot indultar cap pena principal o accessòria que s'hagi complert. Tampoc no es pot indultar la pena de pèrdua d'ocupació, excepte en virtut d'una llei.

Els efectes de les penes, tant principals com accessòries, no es poden indultar separatament de les penes en què tenen l'origen els efectes esmentats, sense perjudici del que per a la pena de pèrdua d'ocupació disposa el paràgraf anterior. Perquè l'indult assoleixi els efectes de les penes, s'ha de declarar així expressament en la concessió.

Regla segona.- Les facultats que al ministre de Justícia confereix la legislació comuna s'entenen referides al ministre de Defensa.

El tribunal sentenciador, als efectes dels tràmits d'indult, és el tribunal «a quo».

Les instàncies de sol·licitud d'indult s'han d'adreçar al ministre de Defensa i els que les promoguin les han de lliurar, en cas que el condemnat estigui a la presó, al governador o director de l'establiment, el qual les ha de documentar amb el full historicopenal, així com l'informe de conducta a la presó d'aquest, i les ha de remetre al tribunal sentenciador.

El tribunal sentenciador que rebí instàncies d'indult, total o parcial, d'algun condemnat, ha d'escoltar el fiscal jurídicomilitar sobre la procedència d'accedir o no, totalment o parcialment, a la gràcia sol·licitada, i amb el seu propi informe i testimoni de la sentència l'ha de remetre al ministre de Defensa.

El ministre de Defensa, amb l'informe previ de l'Assessoria Jurídica General del Departament, ha d'elevat la seva proposta al Consell de Ministres.

Regla tercera.- Si el condemnat no és a la presó, la sol·licitud d'indult s'ha de presentar davant el tribunal sentenciador, el qual ha de procedir de la mateixa manera que s'indica a l'article anterior.

Regla quarta.- Si la petició de gràcia es basa en raons de caràcter objectiu la realitat de les quals no consta, el tribunal sentenciador pot ordenar, d'ofici o a instància del fiscal jurídicomilitar, les indagacions necessàries per confirmar-les, abans d'elevat la petició.

Novena.- Se suprimeix l'últim paràgraf de l'article 99 del Codi penal militar.

DISPOSICIÓ TRANSITÒRIA

Els procediments que a l'entrada en vigor d'aquesta Llei es trobin en període de sumari es regeixen pels tràmits que aquesta disposa, amb les excepcions següents:

1a Els instruïts per delictes compresos a l'article 384 d'aquesta Llei s'han de tramitar per les normes del procediment que regula el llibre II.

2a En els procediments que s'hagin elevat en el tràmit de l'article 712 del Codi de justícia militar, el tribunal sense cap més tràmit ha de determinar si obre el període del judici oral o per contra el torna al jutge togat per a la pràctica de diligències. En els dos casos s'ha de continuar el procediment de conformitat amb el que regula aquesta Llei.

Els procediments que a l'entrada en vigor d'aquesta Llei es trobin en període de plenari o en tràmit de vista i decisió s'han de regir per les normes del títol III del llibre II d'aquesta Llei, i queden convalidades les actuacions practicades fins aleshores.

Les diligències prèvies que actualment tramiten jutges togats s'han de regir per les normes que preveu la secció primera del capítol II del títol I del llibre II d'aquesta Llei.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Queden derogats: el Decret d'11 de juliol de 1934, sobre detenció de militars; el tractat tercer del Codi de justícia militar, de 17 de juliol de 1945; els articles 4t, 5è i 6è de la Llei orgànica 9/1980, de 6 de novembre, i totes les disposicions que s'oposin al que estableix aquesta Llei orgànica.

DISPOSICIÓ FINAL

Aquesta Llei té naturalesa orgànica, a excepció del capítol I del títol V del llibre I; capítol II del títol I del llibre II, llevat de l'article 141; capítol V, llevat de l'article 183; capítol XI; capítol XII, llevat dels articles 245 i 246, i capítol XIII del títol II del llibre II; títol IV, llevat dels articles 334 i 337 del llibre II; capítol II del títol I del llibre III; títol III; títol IV, llevat dels articles 407 i 415, i títol V del llibre III; títol II de la part primera del llibre IV, llevat de l'article 464; títol IV, llevat de l'article 504, i els capítols X i XI, de la part primera del llibre IV; part segona del llibre IV, i disposició addicional vuitena, que tenen el caràcter de llei ordinària.

Per tant,

Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei orgànica i que la facin complir.

Palau de la Zarzuela, Madrid, 13 d'abril de 1989.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
FELIPE GONZÁLEZ MÁRQUEZ